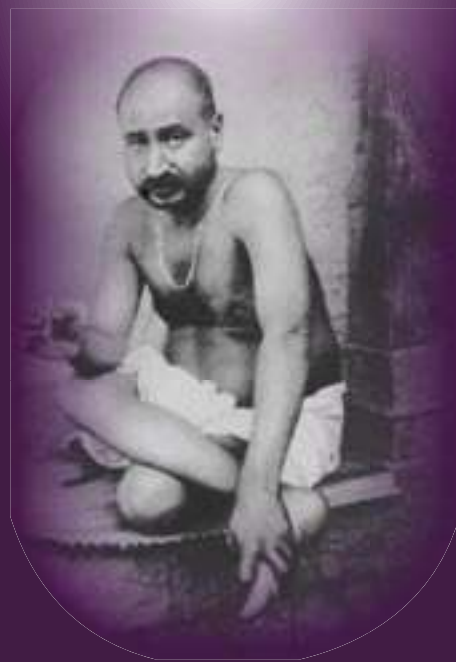
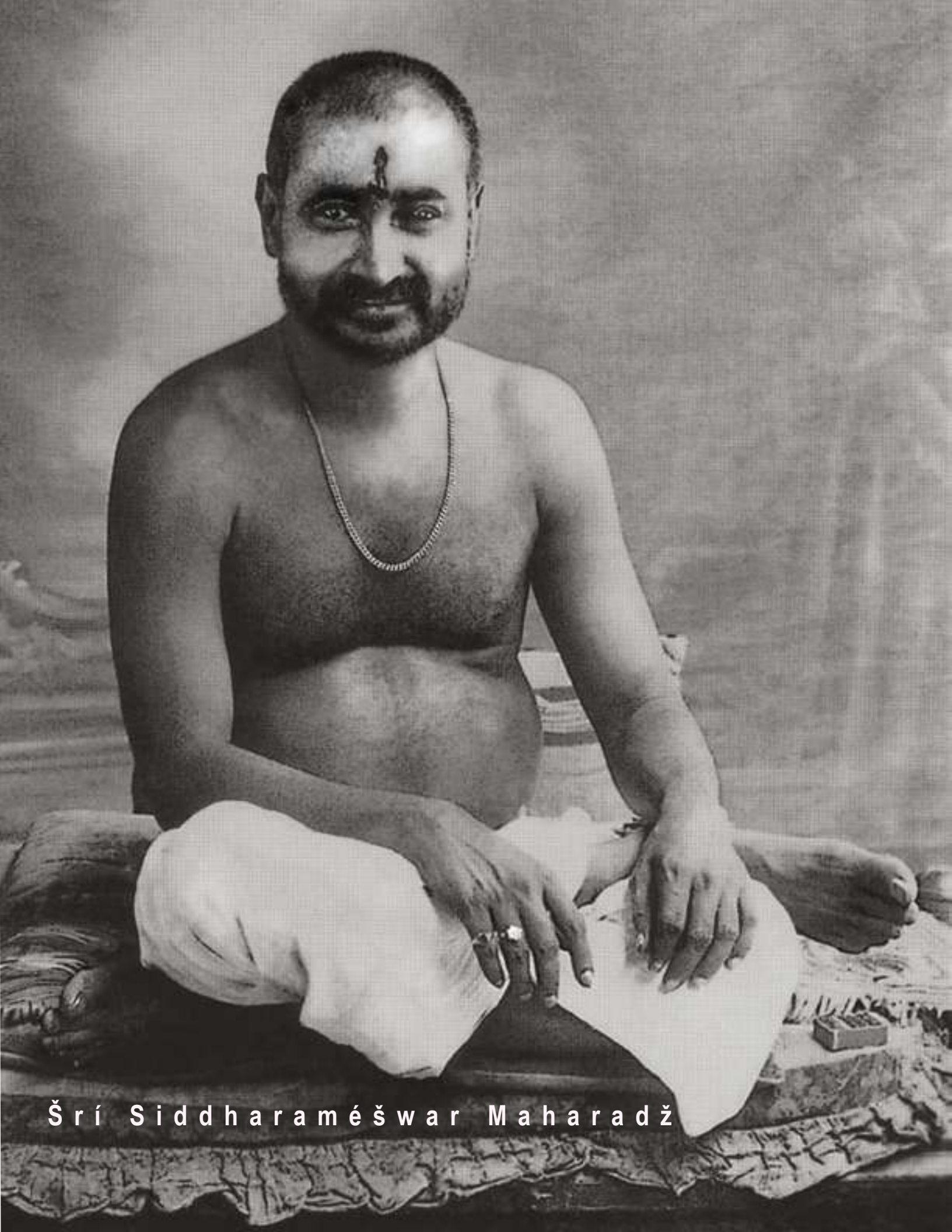

Univerzální
Klíč
k Sebe*REAL*izaci

Šrí Siddharaméšwar Maharadž

Š r í S i d d h a r a m é š w a r M a h a r a d ž

Překlad a grafická úprava: Aleš Adámek
 Jazyková korektura: Martin Vinkler
 © Šrí Sadguru Siddharameshwar Adhyatma Kendra

OBSAH

Kapitola 1	3
Význam Sebepoznání	3
Kapitola 2	12
Prozkoumání 4 těl při hledání pravého 'Já'	12
Kapitola 3	20
Podrobné prozkoumání čtyř těl	20
Kapitola 4	30
Výklad Mahakarana těla (já jsem) v několika způsobech a poznání své přirozenosti	30

Kapitola 1

Význam Sebepoznání

Na začátku tohoto výkladu je třeba nejprve vzdát posvátnou úctu Šrí Ganěšovi, poté Šrí Sarasvatí a na konec Šrí Sadguruovi. Jaký k tomu je důvod? Kdyby někdo vznesl dotaz: „Nastane zmatek, změní-li se pořadí tohoto uctívání?“, pak odpovědí bude: „Ano, dojde k zmatení, neboť Šrí Ganěša je bůh meditace a kontempace, Šrí Sarasvatí je bohyně, jež symbolizuje učení (vyjádřené slovy) a pomocí těchto dvou božstev se objeví Sadguru, božstvo ve formě světla Já, které vyvstává v srdci aspiranta. Z toho důvodu musí být Sadguru nezbytně uctíván až po vzdání úcty Šrí Ganěšovi a Šrí Sarasvatí.

Milost Sadguruu věčného Já sestoupí do srdce aspiranta jen, když se poznání předmětu stane neochvějné. Pouhé přemítání nad textem a výkladem tohoto předmětu ho k cíli nedovede. Tudíž by měl posvátně uctívat nejprve obě božstva (Šrí Ganěšu a Šrí Sarasvatí).

K tomu, aby došlo k uvědomění klíče skrytého principu, musí být nejprve spatřena projevená forma očima a poté velebeno učení Védanty ústním recitováním mantry (jemného jména) a vtisknutím významu mantry hluboko do sebe. Na základě zkušeností světců je postup následný: Sadguru nejprve vysvětlí daný předmět, po výkladu následuje předvedení důkazů a předložení jednotlivých charakteristik, následované detailním popisem všeho dohromady.

Ve většině škol, kde se učí malé děti, učitel nejprve ústně informuje dítě o objektu. To se nazývá metoda 'mateřské školky'. Podobně co se týče Sebepoznání, Sadguru sdělí adeptovi nejprve ideu Skutečnosti (dá mu mantru), nad kterou musí začít kontemplovat. Po časté recitaci mantry dojde k nesmazatelnému vtištění této ideje do mysli adepta. Tomu se říká tradice Sadgurua. Prostřednictvím této metody dosáhne aspirant v brzké době daných výsledků. Nechť se tak stane. Poté, co učitel vyloží pravdu (daný předmět) průměrně inteligentnímu aspirantovi, dojde u něho k pochopení látky, kterou se mu Sadguru snažil sdělit. Jenže pak nastává to nejtěžší, a sice uvědomění všeho, co bylo dosud jen intelektuálně pochopeno. I když žák díky výkladu Sadgurua pochopí, co je Átman, začne v jeho mysli vyvstávat příznak pochybnosti. Začne se ptát: „Jak bych mohl být Já nebo Věčná Duše?“ Jeho mysl se nezbaví tohoto mentálního postoje a pochybnosti. I když u něho došlo k intelektuálnímu pochopení, uvědomění (realizace) ještě nenastalo.

Ozdravujícím prostředkem pro to je vytrvalá praxe (recitace) a pilné učení. Až po vytrvalém a opakovaném studiu dojde k plnému vstřebání.

Vezměte si jako příklad knihu ručního psaní, kde jsou na ukázkou představeny vzorově napsané dopisy. To, že se má takto psát, hned chápeme, ale sami dosud pěkně napsat dopis nedokážeme. Avšak jestliže budeme psát stále dokola stejné dopisy, pak díky opakované praxi jsou dopisy stylizované a úhledně napsané již ve chvíli, kdy se pero dotkne papíru. Někdo se může zeptat: „Kolik studia či praxe je třeba věnovat tomu, abych se to správně naučil?“ Odpovědí je: „Studium nebo praxe a úsilí musí pokračovat bez ustání podle možností každého uchazeče do té doby, dokud nedojde k realizaci a jasnému pochopení.“

Obecně platí, že průměrně inteligentnímu adeptovi je látka vysvětlena dvakrát až třikrát, a poté z ní může něco pochopit. Pokud ji opakuje desetkrát či dvacetkrát, stává se z toho zvyk. Jestliže ji opakuje po sté, stane se z toho sklon. Jakmile je s tím dobře obeznámen po delší dobu, tzn. že to poznal již tisíckrát, stává se to něčím důvěrně známým, v jeho praxi neodmyslitelným.

Zafouká-li vítr, jemné a hebké chomáče juty se rozletí do všech směrů. Avšak když stejné chomáče upevníme k sobě a vytvoříme z nich provaz, jsou natolik pevné, že jimi můžeme přivázat i divokého slona k malému kolíku. Tak velká je síla prováděné praxe a jejího opakování. Jistěže je pravda, že Parabrahman je vše prostupující a věčně svobodný. Přesto se v nás díky nesprávné praxi a studiu postupně stávala mysl ve formě vzduchu zrození za zrozením natolik silnou, že důsledkem toho došlo k uvěznění věčně svobodného Brahman do myšlenky ztotožnění se s tělem. To je děsivý výsledek opakující se praxe. Světec Tukaram řekl: „Vše, co je nedosažitelné, se stává dosažitelné pouze na základě studia, opakování a praxe.“ Po rozpoznání důležitosti tohoto studia by měl aspirant uctívat Ganéšu a Sarasvátí. To znamená, že by měl vykonávat nepřetržitou meditaci a učit se nasloucháním výkladu (Skutečnosti).

Nyní, předtím, než aspirant začne s tímto studiem, bude pro něho žádoucí se obeznámit s mnoha dalšími věcmi, které náleží k tomuto předmětu. Proč vůbec vyvstala v lidském těle nevědomost typu 'já jsem tělo'? V jakém stavu se nacházelo lidské tělo v momentě zrození? Jak si člověk rozvinul ideu 'mé' a 'moje'? Je lidskou přirozeností stav beze strachu? Jestliže ne, pak kdo mu pomůže se strachu zbavit a jak ho ze sebe dostane? Všechny tyto otázky je třeba nejprve zvážit.

Uvědomme si, že lidská bytost před narozením ležela zkroucena v malém prostoru uvnitř matčiny dělohy. Po porodu přišla do tohoto nezměrného světa a po prvním pootevření očí pohlédla na vše okolo sebe. Spatřila obrovský prostor a nesmírné světlo, načež hned zavřela oči a zůstala zděšena. „Kde jsem se to ocitla? Kdo mi pomůže přežít? Jaký je můj osud?“ Tento druh strachu postupně vyvstával v mysli malého tvora. Přičemž okamžitě po prvotním šoku začne novorozeně brečet. Poté mu lidé v jeho blízkosti začnou strkat do pusy něco sladkého (med, mléko), aby utišili jeho pláč. Cumlání mu přinese úlevu, neboť pocítí klid a něčí podporu. Tím samo sebe uchláchlí. Ale první šok strachu se mu hluboce zakoření do nitra. Následně poté ho vyleká sebemenší hluk a klid ucítí

zase až když mu bude dáno mléko z matčina prsu. Tímto způsobem dítě přijímá vnější pomoc po celou dobu svého růstu, čímž se lidská bytost stává závislá na podpoře rodičů.

S dospíváním mu jeho učitelé spolu s rodiči začnou udělovat poznatky o světě. Ve škole se učí takové předměty, jakými je geografie, geometrie, geologie, atd., což jsou vědomosti pro jeho sebepoznání bezcenné jako prach.

Když dítě dospěje, opět se začne porozhlížet po dalších oporách pro život. V tomto světě platí, že oporou a pomocí k životu jsou peníze, žena, atd. Proto se mladý člověk snaží získat bohatství a partnera pro život. Pevně věří, že právě jen toto mu dopomůže a ve své naivitě a hledání těchto věcí proplývá veškerý svůj produktivní čas. Přichází věhlas, znalosti, síla a moc, bohatství, manžel (ka), děti, blahobyt a úspěch ... a s tím spojené větší a větší zaplétání se do světa a jeho problémů.

Základním vlastnictvím a vši oporou mu jsou jeho majetek, žena, postavení, síla mládí, krása a moc. Začne být hrdý a stává se opojen pýchou, čímž překrývá uvědomění si své skutečné přirozenosti. Jeho vlastnictví se však postupně začne vytrácet, jedna věc za druhou mu je ubírána.

Chloubu z nahromaděných peněz, nadutost z moci a potěšení z krásy si člověk lehce osvojí, a tím zapomíná na svoji pravou přirozenost. Když se mu jeho majetnictví začne postupně z pochopitelných důvodů ztenčovat, vzpomínka na prvotní šok při narození s ním zatřese natolik, že se vrátí ke kořenům samotného utrpení a prožívá naprostou frustraci. Zpanikaří a začne se ptát: „Co budu dělat? Ztrácím podporu ze všech stran. Co se to děje, co se stane?“ Avšak tento nevědomý člověk nechápe, že všechny držené věci měly pouze jednu společnou pevnou oporu a tou byl pocit 'já jsem'. Pouze když tu je tento pocit, mají peníze svoji hodnotu, žena se jeví být půvabná, získaná pocta se zdá být užitečná, vědomosti mu dávají váženost, tělesná forma nabývá krásy a s autoritou získává i moc.

Ó! Človče, ty sám jsi oporou všem výše popsáním osobním věcem držného majetku! Může zde být protichůdnější tvrzení než si myslit, že o majetek samotný se lze v životě opřít?

Co když někdo získá nečestným způsobem spoustu peněz a k tomu ještě moc, ženu, krásu a váženost. Jak nicotné by byly jeho činy.

Básník jednou napsal (popisující neposednost lidské mysli): „V první řadě opice a ještě navíc opilá a vrcholem všeho uštknuta škorpiónem.“ I on by nechal svého básnění kdyby nahlédl, jak směšná je povaha lidské bytosti a dal by sbohem svému poetickému talentu.

Lidé, kteří berou tělo za Boha a dnem i nocí jsou zaměstnáni uctíváním svého těla (jako Boha), by měli být považováni za obuvníky (v jazyce Marathi švec je ten, kdo nosí kůži na svých zádech). Existuje trefné přísloví, kde se říká, že Boha obuvníků lze uctívat pouze botami. To nám vypovídá o způsobu, kterým lze tohoto Boha (tělo) zmíněných lidí uctívat. Zanícenou péčí (zbožností) ateistů je nakrmit své tělo. Ateista dosáhne osvobození v momentě smrti těla. Pro takového člověka, jehož hlavním cílem v životě je nakrmit své tělo a jeho osvobozením je smrt těla, není další možnost, jak se vyhoupnout výš a dostat se tak nad úroveň hrubého těla. V tomto případě se nejedná o nic překvapujícího.

Kdyby se majetnický založený člověk z nějakých nešťastných důvodů stalo, že by přišel o všechny majetek, neustál by to, a stejně by si půjčil někde peníze, jen aby mohl dál holdovat svým zvykům a rozmarům v jídle, pití apod. Dopřávat si bude do té doby, dokud ho nezačnou pronásledovat věřitelé. Pak bude muset vyhlásit bankrot a přijde o vše. Když ho postihne smrtelná nemoc, lehne a umře tak, jak přišel na svět. Je to smutný a ubohý případ. Mohl by existovat ještě horší způsob života, než je tento?

Proč by měla žena myslet na Boha, který ji vybavil nosem, do kterého si nechala vpíchnout drahý nosní kroužek od svého chotě? Předě všemi vychvaluje manželův dar a na Boha nepomyslí. Stejně tak jak by mohli smyslní lidé, věnující se pouze svému tělu, které v životě považují za začátek a konec všeho, vnímat Boha v sobě?

On, jehož síla dává slunci existenci slunce, měsíci existenci měsíce, bohům existenci bohů, On Všemocný, jenž je oporou všem a je v srdcích všech bytostí, je lidmi přehlížen.

Člověk, jehož oči jsou navyklé všimnout si vnějších objektů, vidí pouze věci navenek projevené. Slovo 'akša' je v jazyce Marathi synonym pro oko. 'A' je první písmeno v abecedě, 'kša' je jedna z posledních souhlásek. Proto 'akša' značí, že vše, co oči spatří, leží v rozmezí těchto dvou znaků. Tudíž oči přináší člověku pouze informaci o vnějších objektech. Hrubé, vnější objekty, jsou zjišťovány hrubými orgány - očima, a jemné objekty jsou zaznamenávány smysly, jež jsou jemnější povahy.

Ale je tu jeden abecední znak, který se nachází za znakem 'kša'. Tím je v jazyce Marathi znak 'džnja'. Znak 'džnja' označuje poznání, které nelze spatřit ani hrubým vnějším okem ani jemným vnitřním zrakem intelektu. Proto hrubé a jemné smysly jsou označovány jako 'oko' - jehož synonymem je znak 'akša'.

Podobně jako oči i další smyslové orgány, tzn. uši, nos, jazyk, jsou zašpičatěny směrem ven a žijí díky vnějším objektům. Král poznání, pocit 'já jsem', pohání všechny smysly a jaksi je využívá ve své vládě nad nimi. Je to kvůli pozornosti obrácené navenek, že pocit 'já jsem', který je přítomen ještě před působením jakéhokoliv smyslu, zůstává nepovšimnut a nikoho nepřitahuje. Mysl a intelekt si po několika zrozeních osvojily návyk dívat se pouze ven; proto 'obrátit pozornost dovnitř' se stává nesmírně těžkým úkolem. Říká se tomu 'Cesta nazpět', kterou následují světci, když se obrací opačným směrem, aby spatřili povahu mysli a zcela tím opustili vše, co je vnější. Když běžný člověk usne, nachází se tam, kde bdí světci, a tam, kde běžný člověk bdí, světci tvrdě spí.

Všechny bytosti se probudí při kontaktu s vnějšími objekty a jsou velmi obratné v tomto typu probuzení. Světci však zavřeli oči před vnějšími věcmi. A co se týče věčného Já, ke kterému se lidské bytosti chovají jako spící a tupě chrápající, světce absolutní Já udržuje naopak v plné bdělosti a svěžesti.

Získá-li někdo milion rupií, hned druhý den se trápí, jak částku zdvojnásobit. Pobízí se k hromadění stále většího obnosu. Avšak světci ho varují a radí mu: „Obrat' pozornost dovnitř a vrať se nazpět, ó človíčku! Neboť se můžeš dostat do víru iluze, která tě pohltí v plné fázi přílivu a odlivu a odvede daleko od břehu, až se natrvalo ztratíš.“

Moderní pokrok a objevy ve světě přinášejí stále novější vylepšení a spolu s těmi, které se ještě neobjevily, vytvářejí prudkou bouři Mahamáji (velké iluze). Buďte si jisti, že budete v jejím zajetí. Kdo ví, kdy bude odveden pryč a dopaden touto bouří? Když se světci setkají s osobou, jejíž pozornost je zaujata honbou za stále novými věcmi a jež se zmítá sem a tam, urputně se snaží získat tyto nejmodernější prostředky, pokouší se udělat všechno pro to, aby ji přivedli nazpět k pravému probuzení a Sebepoznání. Vskutku den, kdy se podaří světu ve formě Kumbhakarny probudit nevědomou osobu z její současné hluboké dřimoty, bude tím šťastným dnem D.

Ramdas a Tukaram se jednou potkali; oba přitom stáli na opačném břehu řeky. S gestem ruky se Ramdas zeptal Tukarama: „Kolik probuzení jsi přispěl lidstvu?“ Tukaram také odpověděl gestem pravé dlaně, kterou měl sevřenou v pěst a obrácenou ke rtům, což označovalo, že nikde nikoho nenašel, kdo by se staral o probuzení se v Já. Tukaram Maharadž položil stejnou otázku Samartha Ramdasovi, který ukázal, že tu není žádné probuzení. Potom šli oba svou cestou.

Světec Tukaram řekl: „Jak bych mohl charakterizovat závazky světců? Vždyť mě neustále probouzejí (ze spánku).“ I když je pravda, že světec Tukaram a Samartha Ramdas již delší dobu s námi nejsou v tělesné formě, zanechali za sebou vše, co chtěli sdělit a naučit, v knihách 'Abhangagatha' (Tukaram) a 'Dasabodh' (Ramdas). Velké bohatství, které nám zde nechali, je odkázáno v jejich knihách. Jedná se o dědictví nevyčísitelné hodnoty.

Každý, kdo si bude nárokovat toto dědictví, bude mít radost z jejich nesmírně cenného odkazu. Avšak duchovního bohatství se vám dostane jen za předpokladu, že se vzdáte své démonické pýchy z nabytého světského majetku. Navíc je třeba, abyste se zřekli všech činů, které považujete za záslužné a svému srdci drahocenné. Musíte být připraveni učinit první krok na cestě zpět ke zdroji sebe sama, a začít obracet pozornost dovnitř.

To je jediná podmínka k splnění jejich vůle. Pak se stáváte oprávněnou osobou pro získání jejich dědictví. Člověk je plně pohroužen do péče o tělo. Vychloubá se jím, je hrdý na svou kastu, rodinu, stát, národ a vše další, ať už dobré či zlé, co je mu vlastní. Všechny ty různé druhy pýchy ho ovládly. Jak si pak může nárokovat prospěch z dědictví pokladu světců, neosvobodí-li se nejprve zcela z těchto vazeb? Ten, jehož srdce je upřímné a plné pokory, se může stát oprávněným dědicem duchovního bohatství. Jistěže existuje pro člověka, který se obává, zda-li bude schopen se vzdát těchto různých typů pýchy, které posbíral po několik zrodů, nějaká naděje. Jestliže cítí upřímnou lítost a pokora se stane jeho druhou přirozeností, pak má šanci. Není zapotřebí, aby cítil marnost a byl frustrován. Jestliže otrok procitne a uvědomí si, že je otrokem, začne okamžitě hledat cestu ke svobodě.

Otrok, který nachází potěšení ve svém omezení a každým krokem se snaží přebývat ve stavu otroctví, nemůže nijak pomýšlet na cestu ke svobodě. Nebude vědět, že tato cesta existuje do té doby, dokud v něm nesepe pocit a vědomí jeho bídného stavu zotročení. Podobně tomu je u šťastlivce, který si jednoho dne náhle uvědomí, že touha stále vítězit nad ostatními, neboli kráčet po cestě dopředu, ho vlastně vždy srážela dolů. Potom obrátí směr

a začne kráčet nazpět, opačným směrem. To mu radí světcí, kteří sami kráčí pozvolna po této cestě, a jemu tím pádem nic nebrání v tom, aby nastoupil na tuto novou stezku.

Dobré a špatné druhy pýchy nelze naráz opustit. Jestliže se však s odhodláním začnete postupně zbavovat jedné pýchy za druhou, milosrdný Pán vám nakonec podá pomocnou ruku a nedovolí vám selhat.

Pokud se někdo vychloubá svými zhýralými činy, pak může jedině nadměrnou hrdostí ze svých dobrých činů klást odpor činům zlým; takto se dají vymýtit všechny zlé kvality. Dobré kvality by měly být živeny. Avšak je třeba upozornit na nebezpečí připoutanosti k dobrým kvalitám, tudíž je třeba pozvolna zanechat pýchy i z těchto činů. Může ve vás vyvstat pochybnost: „Jistěže zlozvyk si zaslouží být odstraněn, ale proč se mám zbavit i toho dobrého? Vždyť přeci dobré kvality zůstávají vždy dobré, ne?“

Draží aspiranti, třebaže vlastnění dobrých kvalit ve srovnání s těmi zlými a špatnými je lepší v uskutečňování a získání Sebepoznání, vezte však, že držení dobrých kvalit, které jsou člověku a jeho srdci drahé, je stokrát horší a nezaslouží si nic, než zahození. Vezměte si například, že se podle rady světců snažíte zbavit se svých špatných kvalit, protože cítíte stud. Tento pocit hanby vznikl buď ve vaší mysli nebo ve společnosti, kde žijete. Avšak vzorný člověk, který vlastní dobré kvality, je vždy ve světě chválen, čímž mu narůstá hrdost. Nakonec je na své dobré kvality náležitě pyšný a tudíž jen velmi nerad bude chtít odstranit svou hrdost.

Zatímco pýchu ve vztahu k špatným kvalitám lze odstranit celkem snadno, v případě pýchy vzešlé z dobrých kvalit tomu tak není. Nikdo nepřizná, že spáchal hřích, ale pýcha, která postihne člověka, jenž potravou nakrmí tisíce lidí, navštíví čtyři svatá místa, poskytne ubytování světcí, či rituálně uctí milionkrát to které božstvo, se stane natolik silnou, že je téměř nemožné se jí zbavit. Hříšník svých činů lituje a v brzké době nalezne Sadgurua. Avšak ten, jenž podle ostatních provádí jen samé chvályhodné činy, se nechá samými lichotkami od druhých natolik zahrnout, že si zcela zatarasí a pohřbí svou cestu k Sadguruovi.

Když si toto uvědomíte, musíte usoudit, že pýcha vzešlá ze špatných kvalit je přípustná, ale vychloubání se dobrými kvalitami je dobré se zbavit zcela určitě. Obojí, jak pýcha z dobrých, tak špatných kvalit, je trnem (překážkou) na duchovní stezce vedoucí k poznání pravého Já. Když je jeden trn pomocí druhého odstraněn, stále tu ten druhý trn (pýcha z dobrých činů) zůstává skrytě uschován v kapse u košile. Nebude vás tento osten píchat do hrudi či žebra? Jestliže je zloděj spoután kovovými pouty a král pouty ze zlata, znamená to, že král svázan není?

Když někdo pomůže spoutanému shodit jeho železná pouta, dostane se mu poděkování, ale muž svázaný zlatými pouty skočí po krku každému, kdo se ho bude snažit osvobodit. Bude si chtít zlatá pouta na svých rukou podržet pokud možno co nejdéle. Jaká síla se za tím skrývá, kvůli které chce mermomocí vlastnit zlatá pouta? Kdo je tím přátelským nepřítelem člověka? Kdo ho činí šťastným v poutech? Je to pýcha z dobrých činů, záslužných činností, které ho (tzv. 'dobráka') svázaly u krku a jsou jeho úhlavním nepřítelem. To je skutečný nepřítel, brání vám v cestě k nejzazší pravdě (Paramartha) velmi urputně, a proto je nutné se ho zbavit. Může klást velký odpor, proto je třeba vynaložit nesmírnou námahu. Avšak nezbavíme-li se ho, nemůžeme nikdy nárokovat své oprávnění získat transcendentální poznání.

Má se za to, že světský majetek a osobní věci, tj. peníze, postavení, žena apod., jsou výsledkem záslužných činů z minulých životů. Nicméně na cestě hledání nejzazší pravdy právě tyto věci jsou jako balvany brání vám v cestě. Proto lze říci, že tyto věci jsou výsledkem špatných skutků. Je-li osoba naplněna pýchou, stává se jí posedlou a tudíž se stává neschopná kráčet po cestě k Absolutní Pravdě.

Na rozdíl od toho zde může být chudák, jenž nemá ani korunu, navíc je hodně ošklivý, nemá ženu, žádné postavení a je tak podvyživený, že sní každé jídlo, které dostane, jen aby nakrmil svůj žaludek. Ztratil příslušnost ke své kastě, rodině, přátelům a svým blízkým. Tento druh fakíra, zbaveného všeho na všech frontách a ještě k tomu braného druhými ve světě za hříšníka, může být vhodnějším adeptem v získání Sebepoznání, neboť je přirozeně zbaven pýchy. Uši oproštěného nahého člověka budou poslouchat Sadgurua dřív, než uši někoho, kdo slyší jen samé lichocení. Takovému nabubřelci nezbylo v uších žádné volné místo vyhrazené pro Sadguruovo učení. Pyšní lidé nemají volnou ani minutu, aby si vyslechli Sadguruovu radu.

Lidstvo jako celek se zapletlo do mnoha problémů. Člověk se už od narození nechává svazovat všemi zbytečnostmi a problémy. Nejenom to, člověk sám ve svém okolí uměle vytváří spoustu nepřirozeností ve snaze jít s moderní dobou a mít pohodlný život. Jestliže člověk chce žít v současné společnosti, musí se přizpůsobit tradič-

ním konvencím, společenským pravidlům a platným zákonům a to vše respektovat a ctít. Například nošení kravaty svazuje člověka u krku, jenže je považováno za patřičné pravidlo chování ve společnosti. Být pokrokový (moderní) v takové společnosti člověku přináší klamný pocit stále větší svobody.

Nepijete-li například škodlivý čaj či se dennodenně neholíte, jste považováni za venkovské burany. Jestliže člověk takto poklesne, nechá se svazovat všelijakými zvyky a začne považovat přihlouplé ideje za něco úžasného, vede to jen k tomu, že se nechává víc a víc svazovat nevědomostí. Navíc se tím zvýší pýcha z vlastnění bezcenných věcí. Dokud nejsou takové vazby a pýcha zcela odstraněny, a dokud není člověk těmi pokrokovými lidmi prohlášen za blázna, není zde vůbec žádná šance dostat se do takového mentální stavu, kde by byl zbaven všech omezeností, včetně pýchy.

Jediným cílem Sadgurua je zbavit žáka veškeré pýchy a zahubit postoj ztotožnění se s tělem, který v něm přebývá. Pokud aspirant pokládá všechnu tu práci za neuskutečnitelnou či se mu nechce formálně se vzdát ženy, peněz či nemovitostí, může začít s vnitřním odříkáním. Když se mu podaří zřici se vnitřně těchto požitků, formální zřeknutí bude pozvolna také možné. Vnitřní zřeknutí znamená vzdání se všeho v nitru; právě mysl podstupuje vnitřní zřeknutí. Představte si, že má někdo třeba ve zvyku někoho slovně urážet. Nemá cenu nahradit tento zlozvyk opakováním sladkých řečí, ale stačí přestat druhé zraňovat. Někteří lidé mají ve zvyku říkat zbytečně samé lži. Měli by nejprve přestat lhát, alespoň do té doby, dokud nevyvstane situace, kdy by bez lhaní mohla nastat velká pohroma. Ani k tomu nebude zapotřebí vynaložit mnoho úsilí.

Když vidíme, jak se našemu sousedovi daří, neměli bychom mu závidět. Přivodí mu naše rozhodnutí nějakou škodu? Tímto způsobem, pokud se člověku podaří vzdát se zlozvyků, získá sílu a energii pro vzdání se vnějších věcí.

Tento svět je jako sen, a proto v tomto snovém světě je vše, ať už dobré či špatné, dharma (pravda) či adharma (nepravda), zásluha či hřích, morálnost či nemorálnost, nedůležité z hlediska probuzení Já. Proto k poznání Já je nutné vzdát se jak nadějí, tak zklamání, a dobrých či špatných věcí. Přestože je to tak, lidé stejně vidí vymýcení pýchy jako něco velmi těžce uskutečnitelného. Bez ohledu na to, jak často opakujete poučku 'zřeknu se toho, zřeknu se toho', vaše pýcha zůstává neotřesena. Přijdete-li na to, jak jste ke své pýše přišli a je-li vykořeněn její samotný důvod, budete schopni se jí přirozeně zřici. Hlavním důvodem, proč jste na něco pyšní je to, že považujete daný objekt za skutečný.

Pokud jste intelektuálně přesvědčeni o naprosté neužitečnosti objektu a chápete, že se jedná o pouhý jev, potom se zdánlivá realita objektu automaticky vytratí. Objektu, který není považován za skutečný, není dovolen vstup do srdce aspiranta. Potom je možné zaujmout k tomuto objektu patřičný odstup.

Hračka představující lusk ze stromu tamarind z Gokaku (místo ve státě Karnataka v Indii) není skutečný tamarindový lusk. Je vyrobena ze dřeva. Přesto, dokud vám tento poznatek nedojde, budou se vám při každém pohledu na dřevěný lusk sbíhat sliny. Důvodem je přesvědčení, že věc přede mnou je pravá. Jakmile se přijde na to, že tamarind je vyroben ze dřeva, slinné žlázy nebudou ovlivněny a nanejvýš si přijde na své někdo, kdo ocení umělecké či estetické tvary dřevěné hračky. Tomuto přístupu se říká netečnost k objektu.

Uvedené příklady nás vedou k závěru, že příčinou odloučenosti od objektu bylo poznání jeho nepravosti. Dokud se do vaší mysli neodvolatelně nevtiskne marnost tohoto světa, poznání Já vám stěží bude dostupné.

Dokud nepoznáte klamnou přirozenost objektu, nebudete usilovat o skutečnou věc. Je-li intelekt přesvědčen o absolutní pravosti všeho kolem, zřeknutí se falešných objektů není možné.

Nastane den, kdy vám díky Sadguruovu učení dojde, jak je tento svět nicotný a vaše dosavadní poznání o světě se tím zcela znehodnotí. Od toho dne budete přesvědčen o faktu, že vše je pouhý jev. Když se to stane, budete konečně schopni správně nahlížet na svět a vnímat ho jako film či zdroj zábavy, přičemž dosažená netečnost a odpoutanost od všeho zůstane nedotčena.

Odpoutanost bez Sebepoznání je podobná tomu, co je možné zakusit na pohřebištích. Bez Sebepoznání není možné dosáhnout opravdového zřeknutí a bez zřeknutí nikdo nezíská Sebepoznání. Je to paradox. Světci ukázali různé metody, pomocí nichž je možné se dostat pryč z víru nevědomosti (např. uctívání Gurua, Boha, zpěv bhadžánů, konání bohoslužeb, navštěvování svatých míst, provádění dobročinných skutků atd.). Tímto způsobem světci předepsali lidem nespočet úkolů.

Je-li člověk násilně okraden a připraven o svou oblíbenou věc, pak přirozeně dost trpí. Vyvine úpornou snahu, aby tu věc získal nazpět. Avšak kdyby se stejné věci vzdal na základě své svobodné vůle, oběť by mu přinesla nesmírné potěšení. Člověk, který není ochoten z donucení utratit korunu, by byl podle vlastní volby schopen nakrmit lidi v Pandharpuru (město plné žebrajících mnichů v Maharastře).

Pyšný člověk se změní, bude-li ve společnosti světců a zúčastní-li se spolu s nimi zpěvu bhadžánů. Dříve mu jeho pýcha nedovolila sklonit se před vůlí někoho jiného, nyní padá v úctě na zem a klaní se před méně významnými lidmi. Tím zcela zapomíná na svou hrdost, vzešlou z postavení či příslušenství v kastě. Takto například vládní úředník (Rao Saheb), který se dříve styděl potřít si doma čelo pastou ze santalového dřeva, dovolí nyní jiným, aby ho potřeli černou pastou Buka a potřísnilí tím jeho pyšnou tvář. Někdo, kdo nejprve považoval zpěv a tanec za něco neslušného, na sebe a své tělo později zcela zapomene, když začne tančit v radosti spolu s partnerem a hlasitě přitom zpívat jméno Boha spolu s ostatními. Světci tak poznali, jak lidé obětují svou hrdost zpěvem, tancem apod. a na to konto naordinovali žákům každodenní praxi zpívání bhadžánů a provádění púdži. Tím upozornili na progresivní fázi na cestě k Sebepoznání. Tímto způsobem zapsali do podvědomí člověka, jak snadné je se odevzdat a jak lehce se aspirant může očistit a zbavit pýchy ve své mysli.

Sebepoznání znamená poznání vlastního Já. Jakmile rozpoznáme, kdo jsme, přijde celkem automaticky rozpoznání toho, co je trvalé, a co pomíjějící. Potom zcela přirozeně dochází k zřeknutí se všeho dočasného a následuje přijetí pouze věčného. Vzápětí nevyhnutelně nastane období strachu spolu se zklamáním a rozčarováním. Pomíjějící podstata všech věcí s sebou přináší strach.

Člověk, který je přemožen strachem ze smrti či zklamáním, se neustále snaží vidět určitou věc od sebe nerozlučnou. Je opatrností bez sebe, jen aby ochránil své peníze, dělá vše proto, aby měl svou ženu stále krásnou a mladou, a mermomocí se snaží udržet si své postavení a moc. Nic se však neděje podle jeho přání či tužeb. Neboť smrt je vše pohlcující. Nikdo nemůže utéci svému osudu a nakonec všichni skončí v zemi. I Bohové, jako Brahma, nebyli zbaveni strachu ze smrti.

I kdyby se mu poskytlo vše, co chce, dokázal by žít bez obav, je-li stále posedlý strachem? Pokud vůbec někdy něco potřebuje, pak je to dar bezstrachovosti. Musí nalézt něco, co ho strachu zbaví navždy. Je to chudák, co ztratil svůj největší poklad - poznání Já. Neustále si jen v duchu drmolí 'já jsem tělo, já jsem tělo ...'. Je věčně nespokojen a jediné, co dokáže, je říkat 'já chci toto, já chci tamto' a těkavě bloumá, co by kde vyžebal. Tohoto chudáka uklidní pouze dar poznání Já.

Člověk, který stále řeší v mysli otázky typu 'co bude se mnou, s mojí ženou, s mými dětmi a s mými penězi' je v podstatě stále znepokojený a rozhozený. Pro tento druh lidí by byl záchranou dar bezstrachovosti. Tím by se jejich život stal bezstarostný. Pouze Sadguru je schopný a dostatečně štědrý poskytnout dar všech darů, vznešený pocit bezstrachovosti. Králové, císaři a dokonce i Bohové nejsou schopni udělit tento dar druhým. Třebaže všechno pozemské bohatství leží císaři u nohou, pouhopouhá myšlenka na nepřátelské napadení ho zneklidní a naplní strachem. Pán Indra je také nervózní dnem i nocí při pomýšlení na své postavení, s kterým by otrásl pokání a prostota některého světce.

Důkladně pomysli – mohou ti, kdo se sami od strachu neosvobodili, obdařit druhé bezstrachovostí? Pouze Velké Bytosti (Mahátmové), kteří sami vytrhli strach z hloubky své duše tím, že se pevně usadili ve středu Já a odstranili natrvalo ztotožnění se s tělem, jsou schopni udělit dar bezstrachovosti jiným. Všichni, kromě těchto Velkých Duší, ať už bozi, démoni, či lidé, jsou jen žebraři na mizině. Dokud nenaleznou útočiště u Sadgurua, nebudou moci získat dar bezstrachovosti. Bozi se například obírají myšlenkami na své zisky a pýchou na své úspěchy. Jedná-li se o demony, ti zase nespustí z očí svůj ničemný majetek, na který jsou dostatečně pyšní. Lidské bytosti jsou zase drceny svými vlastními břemeny. Bozi nejsou o moc lepší než nádeníci a nosiči, kteří nosí zavazadla druhých na svých hlavách. Co se pak stane s takovým lidským žebřákem? Pouze Sadguru mu poskytne svou pomoc a ubere mu zátěž a zároveň ho požehná darem bezstrachovosti.

Ze všech znalostí je Sebepoznání To nejvznešenější. Ze všech nauk (dharma) je swadharm (žít ve své vlastní přirozenosti) Ta nejušlechtlejší. Velké Duše (realizované bytosti) rozptýlili poznání věčného Já mezi lid. Ostatním trpělivě vysvětlovali, jak žít ve své přirozenosti (swadharm). V tomto světě jsou vyučovány poznatky o astrologii, černé magii, veřejných vztazích, čtrnácti vědeckých oborech a šedesáti čtyřech uměleckých řemeslech.

Všechny ty vědomosti, s výjimkou poznání Já, jsou však falešné. Světci nepovažují světské poznání za skutečné a šíří pouze umění (poznání) věčného Já.

Mnoho misionářů mezi sebou soupeří, přičemž každý upřednostňuje své výhody. Nutí lidi následovat své náboženství, neboť právě to 'mé' je nejvznešenějším a všechna další vedou akorát ke zkáze. Nejen že se druhé snaží přesvědčit slovně, ale plní si svou svatou povinnost obracením na svou víru i jinými prostředky, jako např. úplatky, vyhrožování, že zapálí domy a upálí lidi i skutečným zabíjením lidí. I dnes je možné s menšími rozdíly spatřit stejný druh propagandy. Toto náboženské pirátství, plné donucovacích metod a tyranie, není nijak prospěšné pro dosažení duševního blaha.

Světce Ramdas řekl: „Je-li ve světě vůbec nějaké náboženství, které je ze všech nejvznešenější, pak je to swadharna - život ve své přirozenosti, bez ohledu na to, k jaké kastě, náboženství či národu náležím“. Aby se pochopilo, co se myslí slovem swadharna, je třeba si uvědomit, že swadharna je přítomna ve všech formách života, ať už v mravenci či hmyzu. To jediné je swadharna a všechny další kultury, vydávající se za náboženství, jsou paradharma - náboženství něčeho, co se od Já liší. Tato falešná náboženství uvalila na člověka určité zásady a metody, jež jsou naší skutečné přirozenosti cizí. Pojmy swadharna a paradharma lze tímto způsobem definovat.

Vezmeme-li nynější význam pojmu swadharna za fakticky platný, rovnalo by se to absurdnosti. Představte si, že tu je prostitutka. Žije na základě své přirozenosti, kterou pilně následuje, v domnění, že to je její swadharna. Vykládá to samé své dceři, kterou porodila. Už od kolébky jí to vysvětluje. Na konci svého života umírá s tím, že následuje své vlastní náboženství. Kdo ví, zda nějaký „Streedhar Swami“ (milovník lehkých žen) nezačlenil příběh této ženy do knihy o zbožných světciích?

V Bhagavadgítě nás Krišna varoval slovy: „Je lepší umřít ve swadharmě. Dharma, která se od vaší přirozenosti liší, je plná nebezpečí neboli jinak řečeno následovat dharmu někoho jiného je nebezpečné.“ Zatímco se snažíte toho dosáhnout, pak jestliže přijde smrt, má být upřednostněna ta dharma, která je Já cizí. Překlad Krišnova varování o výstraze by měl být proveden v duchu výše uvedeného smyslu. Vyhubení myšlenky ztotožnění s tělem je známkou poznání Já. Velké Duše zažijí tento druh smrti (vyhubení), zatímco žijí dál v těle. Tento druh smrti (smrt ega) má být upřednostněn.

Světce Tukaram řekl: „Viděl jsem vlastní smrt, jak mohu popsat tento proces, jenž je unikátní?“ Jak mohou zbabělci, kteří žijí v paradharmě a umřou tělesnou smrtí mrtvol, pochopit proces smrti zaživa? Nešťastník pouze přemýšlí o smrti z hlediska bambusu, provazu z juty, klece či rakve a rituálů, které se vážou k jeho náboženství. Falešné paradharmy jsou postaveny na silném základu totožnosti s tělem, svádění nebem či strachem z pekla, zásluhou či hříchem, nesvobodou či osvobozením.

Každá lidská bytost má právo následovat swadharmu, svou vlastní přirozenost, kde není ani svádění nebeskými požitky, ani strach z muk v očistci, a kde nesvoboda či vysvobození nemají žádný význam. Platí zde nemilosrdný zákon: „Vše, co přijde, musí jednou zmizet.“ Tato pseudo-náboženství mají úspěch u lidí díky novostem, které přinášejí a někdy jsou podporována samotnou vládou. Nastane doba, kdy klesnou až na dno, a pak nezbude nic, než oslavovat vítězství samotné swadharmy.

Krišna poradil Ardžunovi: „Ponech stranou všechna náboženství a hledej úkryt v Já. Přístup k Já, zanechávaje za sebou všechna náboženství, která vytvářejí překážky na cestě k dosažení Já. Nacházej útočiště v Paramatman, jehož přirozeností je 'Poznání'. V okamžiku, kdy dosáhneš Já, dojdeš k sebeuspokojení a nic dalšího už nebudeš muset dělat. Veškerá karma, Ó synu Pruthy se vyčerpá v Sebepoznání.“ Krišna pod záminkou poskytnout radu Ardžunovi udělil toto poučení všem lidským bytostem. Proto by si lidé měli být vědomi faktu, že přijmou-li to samé co Ardžuna, dojdou k uspokojení.

Ve světě není nic tak posvátného jako Sebepoznání. Veškerá další 'práce' či 'činnost' je bezvýznamná. V té souvislosti by si někdo neměl myslet, že všechny další typy poznání nebo činností kromě Sebepoznání jsou zbytečné, ve smyslu bezcenné či bezvýsledné. Avšak k dosažení swadharmy nejsou zapotřebí. Bude-li někdo provádět oběti, je možné, že se mu narodí žádaný syn, či spatří nebe. Studium písem se může stát velmi zdatný ve znalostech a uctíváním některých božstev lze dosáhnout klidu. I když to funguje, a přestože jsou tyto činnosti v tomto všedním praktickém světě pokládány za záslužné, stávají se překážkou, pokud Já není potěšeno a dokud adept není zahrnut Jeho Milostí. Kvality, které jsou v praktickém světě nejvíce ceněné, znamenají vyřazení (diskvalifikaci)

a všechny pomocné prostředky se mění na překážky. Světci si toho jsou velmi dobře vědomi a nestarají se o to ani trochu i přesto, že jsou schopni podrobit si všechny tři světy. Pokládají postavení Indry, jenž je ovládán závistí, za stejně bezcenné, jako ptačí trus. Všichni světci na své cestě za Absolutním sebepoznáním chovali ve svém srdci pouze jediné přání - přání dosáhnout úplného sjednocení s Brahman. Jednoty s Brahman úspěšně dosáhli, jakmile se jejich vědomí odloučilo od těla. Potom je jejich postojem ke všemu bezžádostivost.

Tělo nevědomých lidí je považováno za mrtvolu, zatímco těl Velkých Duší si lidé váží, projevují jim nejhlubší úctu a klanějí se jim. Nejenom to, několik chrámů bylo postaveno na místě, kde byly umístěny jejich svatyně. Tím se stávají věčně živé, neboť se stávají celosvětovým objektem uctívání a klanění.

Ráma, Krišna, Siddhartha, Hanuman, Malhari, Džagadambe byli Velké Duše ve formě Guruů. Když byli naživu, jejich prací bylo šířit poznání; když opustili tělo, stali se bohy. Všechny chrámy na zemi náleží těmto skutečným bohům, kteří svým přívržencům umožnili dostat se na úroveň své vlastní přirozenosti a tím dosáhnout plné spokojenosti.

Mnoho lidí si myslí, že Bůh, kterého uctívají, se s nimi setká (když ho spatří ve svých vizích) a tímto způsobem vykonávají svoji duchovní práci. Jenže Bůh není omezen na jedno místo či bod, jak si oddaní myslí. Spočívá nejen v srdci oddaného, ale stejně tak i ve všech dalších srdcích a podněcuje každého, aby vykonal, co je zapotřebí v hledání Sebe sama.

Nikdo by neměl chovat mylnou představu, že jakmile Velká Duše (Mahatma) opustí své tělo, vezme na sebe stejné tělo a vyjde ze své Svatyně, aby pomohla oddanému vykonat jeho práci!

Přejete-li si, aby určitá osoba dostala 100 rupií v určitém městě (Puna), zajdete na poštu v jiném městě (Čolapur) a poukázkou tyto peníze předáte. Druhého či třetího dne obdržíte zprávu, že daná osoba získala daný obnos, který jste poslal. Zajímalo vás to natolik, že jste chtěl vědět, zda obdržela daná osoba přesně tu samou bankovku či kovové mince, které jste složil na poště? Tato otázka ve vaší mysli vůbec nevyvstala. Vaše pozornost není zaměřena na konkrétní druh bankovek či mincí, ale na hodnotu, kterou obsahovaly, a pokud daná osoba částku obdržela, nemáte žádné výhrady. Stejně tak světci a Velké Duše (Mahátmové), z kterých jsou po opuštění těla bohové, pomohou uskutečnit svým oddaným práci prostřednictvím těch Velkých Duší, které jsou naživu a které mají stejnou hodnotu. To je způsob, kterým Velké Duše plní přání svých oddaných.

Jakou magickou silou byli světci obdařeni, že jim byla v průběhu jejich života projevována úcta a obdiv a po smrti těla se stali nesmrtelní, ponechávající si svůj věhlas? Jakými zvláštními vědomostmi museli vynikat, aby byli chváleni lidmi i po smrti?

Ve světě existuje mnoho druhů umění a velký počet vědeckých oborů. Mnozí objevitelé a odvážní hrdinové si vyslouží pochvalu a uznání ještě během svého života. Tito hrdinové obdrží za život mnohá uznání a jsou zahrnuti květinami a věnci. Lidé jim dokonce vyjadřují svou úctu tím, že vypřáhnou koně a nosí své hrdiny na ramenou. Avšak současně s tím, jak se hrdina stává objektem jejich klanění, stane se rovněž předmětem zavržení. Brzy se lidé, kteří byli hýčkáni jako hrdinové, úředně označí za neschopné a odsouzeníhodné.

Po čase lidem dojde, že velikost jejich dřívějších hrdinů byla nepřirozeně strojená (umělá) a pomíjivá. Jejich 'velikost' je totiž založena na prehavých znalostech. Jejich velikost není založena na posvátném podkladu, na přetrvávajícím klidu dávajícím poznání, jímž je poznání Já. Vezměte si třeba, jak to je u politiků, kteří mají určitý praktický zájem prosadit ten či onen názor. V politice se časem 'mění kabáty jeden za druhý' a ve fyzice zase dochází stále k novým objevům. Osoba, která byla veřejností velebena, je po čase považována za nedůležitou, a na jiném konci světa se zase objeví jiná osoba na obzoru, která začne mít úspěch.

Velikost, dosažená na základě jiných znalostí než Sebeoznání, nabírá protichůdný směr vzhledem k tomu, že zákonitě každý, kdo je velebený, musí zakusit nejen sladkost svého úspěchu, ale i hořkost; úcta má svůj protiklad, tedy potupu. Není proto divu, že se nikdo nezatažuje vzpomínkami na dřívější 'velikány' po jejich smrti.

Ze všech znalostí (Vidja) jen Sebeoznání (Atma Vidja) je znalostí, jež uděluje věčný klid. Jeden světec se zeptal: „K čemu jsou vědomosti, když neposkytují klid mysli?“

V současné době se lze přihlásit na nespočet kursů a seminářů výuky toho či onoho. Proč dochází k takovému rozšiřování nových kursů? Důvodem je hledání klidu mysli, úsilí lidí zatím ještě ani na chvíli neustalo a roztěkanost mysli trvá dál a klid mysli dosud nikdo nenalezl. Proč? Protože všechny vědecké obory a všelijaké umělecké

směry mají svůj střed v nevědomosti. Proto se hodí tak nanejvýš k rozrůstání nepokoje a rozruchu lidské mysli. Mezi slovy znalost a klid není žádný vztah příčiny a následku. Zlatník je schopen ocenit různé druhy drahokamů a někdo, kdo zkoumá všelijaké vědecké poznatky a posuzuje umělecké či estetické předměty, ztratil potěšení, které poskytuje klid mysli, neboť nemá schopnost přezkoumat sám sebe.

Ztratíte-li věc, která vám patří, má smysl ji hledat v domě někoho jiného dřív, než ve svém vlastním? Člověk, jenž směle prohlašuje, že dokáže ohodnotit jednoho člověka takto a druhého zase jinak, zatímco nezná sama sebe, není nikdy zbaven neklidu a zmatku. Je zbytečné zjišťovat, z čeho lze odvodit tu či onu věc, nebo si pamatovat mnoho adres, když svoji vlastní adresu dosud neznáme.

Kapitola 2

Prozkoumání 4 těl při hledání pravého 'Já'

Kdo je toto 'já'?

Za dávných časů žil ve vesnici, které se říkalo Andheri (Temnota), jeden člověk. Ustanovil nařízení u Městského soudu, na základě kterého musela mít každá žádost razítko známé jako 'Mosazný otvor Gomadži Ganeše'. Každý, kdo chtěl mít zákonem povolený dokument, musel na něm mít toto razítko. Od té doby všichni úředníci ve městě přijímali pouze žádosti, které odpovídaly zákonu, tedy měly toto razítko. Nařízení se uchytilo a po určité době se stalo ve městě Anderi právně uzákoněným. Nikdo se nepídil po tom, kdo by mohl být ten záhadný Gomadži Ganeš. Po uplynutí určité doby nastal okamžik, kdy jeden důležitý dokument, jenž nenesl razítko Gomadži Ganeše, byl zaevidován a poslán k soudu ke schválení tak, jak to běžná procedura vyžaduje. Na soudě však úředník odmítl tento neorazítkový formulář zaevidovat. Předvolali ke sporu jednoho odvážného muže, jenž prohlásil dokument za platný. Udal důvod, že má všechny náležité podpisy příslušných úředníků tehdejší vlády a proto nechápe, proč by neměl být přijatelný, když jsou splněna všechna zákonná ustanovení. Vzněl dotaz: „Proč by měl mít navíc ještě razítko Gomadži Ganeše?“ Tím vznesl obavy, zda razítko samotné je právně opodstatněné a jádrem sporu se poté stal původ a podstata samotného razítka. Do té doby si nikdo netroufnil vznést spor před Městským soudem ohledně této záležitosti. Jelikož to bylo poprvé, začal se tím soud intenzivně zabývat, aby předešel zbytečnému povyku. Soudce se dobral k počátku vzniku tohoto nařízení opatřit všechny dokumenty tímto razítkem. V té době měla vláda ve svém spravování trhliny a tak toho využil jeden muž jménem Gomadži Ganeš, který si žádost orazítkoval svým vlastním razítkem a úředník místo toho, aby to zamítnul, přijal to jako vzorový případ, který se od té doby slepě následoval. Ve skutečnosti Gomadži Ganeš vůbec žádné postavení neměl. Není zapotřebí zmiňovat se o tom, jaký posměch toto nařízení ve městě nadále vzbuzovalo. Stejně tak bychom se měli pít po tom, co je toto 'já' a dobrat se vysvětlení, proč všemu vládnou slova 'já' a 'mé' podobně

jako tomu je v příběhu o razítku Gomadži Ganeše. Všeobecně se ví, že když se dva hádají, těžší z toho třetí, ale když jsou dvě věci sloučeny, vznikne z toho nějaká nová třetí věc. Vezměte si například, spojíme-li kousek nitě s květinami - vznikne z toho věnec, který tu předtím nebyl. Věnec je potom vyneseno do popředí a jen on má důležité místo. V tomto případě slova květiny a nitě zaniknou a v této spojitosti si každý vybaví nový název 'věnec', se kterým potom dělá další úkony. Dalším příkladem je sloučení hlíny s vodou, z čehož vznikne bláto, jež je tím třetím objektem, tím 'já', přičemž ty předchozí dva (hlína a voda) zaniknou. Také se například smíchá bláto s cementem a zedník z toho utvoří novou, třetí věc, zvanou 'zed', a tu pak máme před očima, čímž automaticky zmizí z našeho obzoru bláto, cement a zedník. Právě tímto způsobem dochází k vzniku zvláštní věci zvané 'intelekt'. Ten vznikne přesunem nevědomosti a poznání. Právě když dochází ke kontaktu, objeví se svět.

Zlatník vytvoří ze zlata ozdobu, která má přivádět každého v pokušení. Zlato a zlatník jsou zapomenuty. Ve skutečnosti se ve zlatu ozdoba nenachází, kdyby ji tam někdo ze zvědavosti hledal, nenašel by nic než zlato. Kdybychom někoho požádali, aby nám přinesl zlatou ozdobu, aniž by se přitom dotýkal zlata, byl by schopen ji přinést? Pak by se věc zvaná ozdoba jednoduše rozpustila ve vzduchu. Stejně tak díky spojení Brahman (poznání) a Máji (nevědomosti) vzešel tento zloděj 'já', který pyšně brumlá jen to své 'já', 'já'. Sebe upřednostnil, poznání a nevědomost tím vystrnadil. Syn neplodné matky (Máji), který vlastně vůbec neexistuje, se všude ve světě pokouší nastolit s trvalou platností svoji neomezenou svrchovanost.

Jestliže pozorujeme jeho rodiče, jasně vidíme, že je nemožné, aby z nich něco takového mohlo vzejít. Matkou dítěte, které neexistuje, je Mája (přičemž slovo Mája se skládá ze dvou souhlásek Má – nic, Ja – které). Z lůna Máji vzešel pocit 'já', přičemž se předpokládá, že byl vytvořen 'duchem'. Tento duch je bezpohlavní a dokonce si ani nenárokují vlastnění postoje 'konatele'. Tudíž čtenář si dokáže představit, jak falešné je toto 'já'.

Jak je popsáno na začátku kapitoly, existence 'já' je platná pouze ve jménu. Přesto Gomadži Ganeš zveřejnil své jméno všude a začal hlásat svoji důležitost 'já jsem nutný, já jsem velký', zatímco sám zapomněl na to, odkud přišel. Místo toho se začne oslavovat jako 'vededůležité já' a i když toto velebení zasluhuje údiv, je to jako když kočka hltá se zavřenými očima mléko, bez ohledu na klacek, připravený ji udeřit do zad. Jakmile přijme práva a výsady, musí též akceptovat zodpovědnost, která je s tím spojená. Pokud řeknu, že jsem 'vykonavatel určité činnosti', musím nést plody takového konání. Plody, ať jsou sladké či trpké, nesu já jako konatel. Výsledek činnosti je svázán s činností samotnou.

Ve skutečnosti zde nic takového jako 'já' neexistuje a veškeré konatelství, jakožto hnací síla skrytá za pocitem 'já', je obsaženo v Brahman. Avšak Brahman je natolik prozíravý, že ve chvíli, kdy najde nějakého 'Ghamendanadu' (člověka, který je pyšný na své konatelství), hodí veškerou zodpovědnost za příslušné skutky na hlavu tohoto iluzorního „já“ a samo zůstává nedotčeno. Následkem toho je toto ubohé 'já' předurčeno k bloumání v cyklu zrození a smrti.

Vrátíme-li se k předchozímu případu věnce, květin a nití, pak poté, co přišel ve známost věnec a slova 'květy' a 'nit' se přestala používat, uschne-li věnec, neřekne nikdo, že uschly květy, ale že uschl věnec, a přetrhne-li se nit, lidé řeknou, že se přetrhl věnec. Znamená to, že konatelství původního objektu je uvaleno na třetí objekt vzhledem k upřednostnění (kvůli pýše) tohoto třetího objektu. Stejným způsobem zasáhne řada nešťastných událostí ono neexistující 'já'. Pokud se někdo bude chtít dostat z tohoto strádání, musí se zbavit pocitu 'já', ale ještě než se ho zbaví, měl by se dobrat toho, kde přesně 'já' sídlí. Když jej nalezneme, jsme oprávněni prohlásit, že jej odhazujeme.

Každý, je-li dostatečně horlivý hledat toto 'já', by měl začít s pátráním ve svém vlastním středu. Nikde jinde ho nenalezneme. Toto 'já' neboli egoistický pocit 'mé' a pocit vlastnictví je obsažen v každé lidské bytosti až po okraj. Všechny činnosti ve světě probíhají kvůli tomuto egu a pocitu 'mé'. Každý bere tuto poučku za samozřejmou, ale neuvědomuje si, že veškeré konání lze uskutečňovat i bez ega či pocitu 'mé'. Jak to lze udělat si ukážeme později. Nyní se zaměříme pouze na pocit 'já' a 'mé'.

Abychom vystopovali pocit 'já', vezměme v úvahu nejprve naše fyzické hrubé tělo, které nám je tak blízké a na němž lpíme. Při analyzování prozkoumejte, zda se někde v těle nalézá pocit 'já'.

Co je tělo? Je to celkový shluk částí jakými jsou např. ruce, nohy, ústa, nos, uši, oči apod. Shluk všech jednotlivostí se nazývá 'tělo'. Pátřejme, v které části se 'já' nachází. Když někdo řekne - 'já' je ruka, pak jakmile

je ruka useknuta, neřekne nikdo 'já byl odseknut či odhozen'. Představme si, že oči oslepnou. Nikdo neřekne 'já jsem přestal fungovat'. Když se roztáhne žaludek, nikdo neřekne 'já se nafouknul'. Spíše říkáme - 'moje ruka je useknutá', nebo 'mé oči osleply' či 'můj žaludek se nadmul'. Všechny tyto části se berou za 'mé'. Nejen to, samotné tělo, což je shluk všech částí, je také bráno za 'mé tělo'. Takže je ustanoveno, že ten, kdo obhájí před ostatními vlastnictví všech těchto částí těla (končetin) včetně těla samotného, je ve skutečnosti mistrem, odděleným od těla, které považuje ze své vlastní.

Jak je výše uvedeno, 'já' není žádnou částí či končetinou hrubého těla, ale všechny části (končetiny) jsou 'moje'. Potom je nasnadě říci - Kde neexistuje 'já', tam neexistuje nic, co lze považovat za 'moje'. Z tohoto výroku je patrné, že tělo a končetiny nenáleží ve skutečnosti 'mně', neboť já zde nežiji. Jestliže 'já' nejsem v sousedově domě, mohou sousedův dům či jeho členové náležet mně? Chce-li se někdo dobrat pravdy ve výroku „kde není žádné 'já', nemůže být nic 'mé', pak jde-li na návštěvu do domu souseda Bohadura a řekne mu: „Jsem pan Bohadur a tato (Bohadurova) žena je rovněž moje“, a vrhne-li se na ní, pozná, jaké zkušenosti zakusí. Pan Bohadur ho praští natolik, že si uvědomí fakt, že není pan Bohadur a ona není jeho žena.

Stejným způsobem pokud nelze 'já' vystopovat nikde v těle, jak potom lze tvrdit, že tělesné končetiny a sklony těla náležejí mně? Pokud stále trváte na tom, že je to vaše vlastní identita, pak nejprve vypátrejte, proč a co to je a také pohlédněte na stav, ve kterém žijí všechny lidské bytosti, které nahlížejí na svá těla jako na něco vlastního a jednájí tímto způsobem.

Lidské bytosti zapomínají na sebe a nevědí, kdo jsou. Proto musí podstoupit několik zrození v mnoha různých druzích živočichů. Někdy se narodí jako červ, který zemře zavrtaný do stoličky. Nebo jako vůl, zapřažený do řetězů a otáčející se stále dokola, pohánějí stroj na lisování oleje. Jindy zase jako osel, těžce pracující a rochnící se v hromadě odpadků. Je téměř nemožné popsat, kolik takové bídy musí vytrpět. Po všech těch strastiplných zrodech ve všech možných druzích se mu nakonec podaří narodit se jako lidská bytost. Lidské zrození je vybaveno intelektem, tudíž je člověku umožněno poznat Boha, Nejzazší Já. Když pohlédneme na tělo lidského druhu, vypadá pouze jako vyšňořená maska v lidové hře plné oplzlosti konané během festivalu Šigma. Tato maska je známa tím, že její tvář je potřena černou barvou, tělo je oděno do starých hadrů a kolem krku jí visí šňůra s botami a nad hlavou má deštník z cárů a bot. Potom se posadí na osla a projíždí procesím po ulicích doprovázena výstředním hlukem. Tato ošklivá maska je však na sebe pyšná při tak ponižující přehlídce, hrdá, že je středobodem pozornosti a hrdě zdraví všechny lidi na ulici.

Stejně tak lidské tělo je podivnou součástí pomíjivé show. Má se za to, že veškerá krása obličeje je soustředěna v nose a očích. Říkáme, že muž je hezký či žena krásná jen pokud mají hezký nos a krásné oči. Ale nos je jako trubice odvádějící nosní výtok. Ústa jsou plivátka slin a hlenů. Žaludek je jako splaška městských odpadků. Tělu je dán ctihodný název 'Širal Šith'. Skládá se z kostí, masa a krve. Záměrem Paramátman je probudit lidskou bytost z nevědomosti pomocí ponížení v tom smyslu, že jí dává k dispozici lidské tělo. Tím navede člověka k touze po štěstí, a ten prosí, pláče a bloudí všude po světě, jen aby ho našel.

Navzdory tomu lidská bytost považuje tělo za velký dar a s potěšením ho vynáší do nebe svým květnatým jazykem; např. nos, jenž je propustí slizu, přirovnává k poupěti květiny Čampaka, oči, které jsou skladem výtoků, jsou nazvány lotosovými očima, tvář s ústy pro plivání slin a hlenů je oslavována jako obraz měsíce, a ruce a nohy, které vypadají jako deformované větve stromu, mají být oslovovány jako lotosové ruce a nohy!

Lidská bytost vidí své ponížení jako velké vítězství a svou nestydatost staví na odív. Vznešený Pán přesto udělil člověku (druhu postavy z festivalu Šigma) úžasnou věc zvanou 'intelekt'. Tímto darem hodlal umožnit lidem pochopit nejzazší pravdu, Já, čímž by skoncovali s předváděním se na ponižující přehlídce. Přesto lidská bytost svůj intelekt zneužívá. Považuje odtokové koryto za řeku Gangu a tělo za Boha a tím celou situaci ještě zhoršuje. Tato osoba tráví mnoho času zkrášlováním své tělesné formy. Nahlíží na tělo, jako by to bylo jeho 'já', a potká-li muže (ženu), je ke svému partnerovi zcela upoutána a považuje ho za svého. Vnáší nárok na partnerovo tělo a přivlastňuje si ho, říká o něm, že je 'moje'. Kvůli spojení 'já' a 'moje' přijde na svět mnoho dětí a rodina se svým domovem je rázem na světě. Rodina je nakonec otřesena událostí, kdy je chudák muž zesměšněn. (jeho příběh je popsán v knize Dasboadh od Šrí Samartha Ramdase). Nelze jinak než doporučit všem, aby si tuto knihu důkladně přečetli.

Pocit 'já' nelze nikde v těle vystopovat. Faktem je, že tělo není 'mé'. Komu tedy náleží? Kdo je 'vlastníkem' těla? Pět elementů (země, voda, světlo, vzduch a prostor) má právo si nárokovat jeho vlastnictví. Jakmile zemře, každý z těchto elementů (což je 5 smyslů v té nejjemnější formě) si odebere svůj podíl. Pak je mrtvé tělo pochováno a zničeno. Tělo je svazek pěti elementů. Svážeme-li šaty k sobě do svazku, pak když svazek rozvážeme, šaty si vezme příslušný vlastník a kde zůstane věc, zvaná 'svazek'? Není ani hodna povšimnutí. Stejným způsobem tu po smrti nezůstane žádný objekt jako tělo, kdy se pět elementů, z kterých je tělo složené, rozplyne do pěti principů těchto elementů.

Takže platí, že 'Já' nejsem v těle a ani tělo nepatří mně. Tento druh poznání (Já) nemůže zakoušet pýchu 'odděleného já' či ega, a ani nemůže zažít protiklady, které existují ve spojení s fyzickým tělem, jimiž jsou zrození a smrt, nebo šest tužeb, které tělo ovlivňují. Toto vše nelze spojovat se mnou ve smyslu 'moje'. Tělo může být ve věku dítěte nebo dospívajícího či starce, nebo může být tmavé či světlé pleti, krásné či ošklivé. Může být napadeno nemocí. Může se bezcílně potulovat či navštěvovat posvátná místa na své pouti, nebo může setrvávat bez pohybu v samádhi. Všechny tyto postoje, vlastnosti či změny náleží tělu, ale Já je od toho všeho odloučené.

Alespoň toto jsme zjistili při analýze fyzického těla. Někomu se narodí krásné a chytré dítě, ale ten, komu se narodilo nehezké, tlusté děcko, plné jizev, jemuž z nosu pořád tečou nudle, z narození krásného dítěte v jiné rodině nemá nijaký prospěch. Netrpíme, když někomu jinému zemře jeho milované děcko, ale trápí nás, když ztratíme své staré bačkory.

Důvodem je to, že nemáme stejný pocit 'vlastnění' druhých lidí, nebereme je za 'své' a tak ty 'druhé' začneme postupně přezírat. Jakmile pochopíme, že nějaká konkrétní věc není 'moje', že náleží někomu jinému, stáváme se k ní lhostejní a tím pádem se jí lehce vzdáme.

Tělo někoho jiného není moje, náleží pěti elementům, je majetkem někoho jiného. Když to takto chápeme, jak nás může ovlivnit jakékoliv tělo (naše, cizí, zvířecí apod.)? Opusťme proto toto tělo a věnujme se něčemu dalšímu. Opustit tělo neznamená strčit ho do jámy nebo mu nasadit na krk oprátku a pověsit ho. Poznáme-li jeho skutečnou podstatu, pak výraz 'opusť ho' označuje právě jeho faktické poznání. Když aspirant pochopí, čím tělo opravdu je, začne o ně postupně ztrácet zájem, až se jej nakonec úplně zřekne. Když je však cílevědomě zabito (sebevraždou), určitě se opětovně zrodí. Naprostého zřeknutí se těla je dosaženo pouze prostřednictvím důkladného rozlišování. Až po dokončeném procesu rozlišování přichází zřeknutí se těla a místo aby nastal důvod k znovuzrození, dojde k dokonalému osvobození lidské bytosti. Je zde 5 druhů rozpuštění, ke kterým dochází dennodenně:

- 1) Rozpuštění na základě smrti;
- 2) Každodenní vytrácení se během spánku;
- 3) Rozpuštění Brahman;
- 4) Rozpuštění světa a ukončení období 'kalpa' či tisíce aeónů (juga);
- 5) Rozpuštění (zmizení) prostřednictvím poznání, či rozlišování.

Z těchto pěti druhů zná každý ten druhý, kterým je každodenní zmizení, ke kterému dochází vždy při usnutí. V hlubokém spánku je celý svět včetně našeho těla rozpuštěn. Po probuzení se tělo a svět zpřítomní jako dřív a každodenní činnosti začnou podobně jako tomu bylo v předchozích dnech. První typ, rozpuštění po smrti, je stejný jako druhý typ. Po smrti, v případě nepřítomnosti Sebepoznání, zmizí vše a před narozením bytí na sebe musí vzít další tělo podle toho, jaká je jeho karma. V novém těle také dochází k běžným činnostem, jako např. konzumaci potravy, spaní, vnímání strachu, páření apod. Vše se odehrává na základě otisků, získaných z minulých životů.

Brahma Pralaj značí rozpuštění po ukončení života stvořitele, tedy samotného Brahman. Kalpa Pralaj je rozpuštění, které nastává po určité době, kdy mnoho Brahmanů přišlo a odešlo. Poté nastane nová doba (Kalpa) a s tím spojené stvoření, které bylo do té doby skryto; probudí se k životu s obnovenou svěžestí a elánem a vše začne nanovo. Tento nový cyklus (v němž dochází ke stvoření životů) pokračuje tímto způsobem v dalším oběhu, přičemž se rozbíhá a končí v pevně určená období. V žádném z prvních čtyř druhů rozpuštění se proto těla nemohou nakonec vytrádit. Avšak pátý druh vytrácení se (zmizení) prostřednictvím poznání či rozlišování je velmi významný a mimořádný. Při tomto typu rozpuštění tělo, doposud funkční a žijící, nejen samo zmizí, ale též po

smrti, kdy se nakonec zcela rozloží, nepřipustí, aby se opětovně zrodilo. Představte si gumovou hračku v podobě hada, ležící na zemi v místnosti. Dokud člověk v té místnosti nepozná, že je had vyroben z gumy, bude mít strach. Přestal by mít strach bez tohoto poznání, kdyby jen zavřel oči nebo strčil hada do koše? Co se stane, když po chvílce otevře oči či odkryje víko koše? Představte si, že by někdo hada chytnul a vyhodil ho ven z místnosti, a nějaký škodolibý rošťák by hada venku čapl a hodil ho nazpět přímo před něho. Bude oťesen. Aby se zbavil myšlenek a pohledu na hada, přiměje se k hlubokému spánku. Přesto ho zase spatří, jen co se probudí. Představme si, že je opilý po požití několika alkoholických nápojů nebo je v bezvědomí z dávky chloroformu. Jakmile vystřízliví či u něho přestanou anestetika zabírat, hada si opět uvědomí. To dokazuje, že vymýcení strachu z hada výše uvedenými prostředky je pouze dočasné. Jak by se tedy natrvalo mohl osvobodit od strachu z hada? Léčivým prostředkem ke konečnému odstranění strachu z hada je pevné poznání, že had je vyroben z gumy. Jakmile v něm toto poznání svítne, pak i kdyby oči spatřily hada a někdo ho chtěl tímto hadem vystrašit, důvod k obavám by zmizel.

Stejným způsobem pokud někdo naprosto jasně pozná podstatu těla, pak i když bude tělo naživu, 'pýcha' nebo pocit 'mé' prostě zmizí a ve vztahu k němu dojde k automatickému zřeknutí. Tomu se říká rozpuštění (zmižení) prostřednictvím poznání. Když někdo zemře s tímto pevným přesvědčením a pevným poznáním, vysvobodí se z cyklu zrození a smrti. Nicméně samozřejmě platí, že pokud někdo zemře lehkovážně (nepozorně), umřel, aby se znovu narodil.

Díky rozpuštění prostřednictvím poznání je věc viděna jako něco nehmotného, a je jedno, zda tu je či není. Pokud jde o další typy rozpuštění, pak i kdybychom věci ukryli z dohledu, jsou tu stále, jako kdyby byly patrné.

Samarth Ramdas proto prohlásil, že jen poznání učiní lidskou bytost kompletní (naplní lidskou bytost). 'Já' nemohlo být získáno ani když fyzické (první) tělo bylo rozpuštěno prostřednictvím poznání a rozlišování.

Nyní použijeme stejný proces (rozpuštění prostřednictvím poznání a rozlišování) ve snaze vystopovat 'já' v jemném (druhém) těle. Prozkoumáme, zda je zloděj zvaný 'já' ukrytý někde v jemném těle. Proberme nejprve význam pojmu jemné tělo. Toto tělo se skládá z řídicího výboru sedmnácti členů: pěti smyslů používaných k činností, pěti smyslů používaných k získání poznání, pěti prán (životních dechů), mysli a intelektu. Všechny příkazy, které výbor vyhlásí, vykoná hrubé tělo. Pole působnosti jemného těla je obšírné, proto je zde možné někde umístit 'já'. Jemné tělo má totiž obrovskou touhu po moci. Když však začneme s naším hledáním, zjistíme, že pocit 'já' zde zanechal také otisk přivlastňování ve smyslu 'mé'. Cokoliv zde naleznete, se pojí se stanoviskem 'mé', jako např. 'mé' smysly, 'můj dech', 'můj' intelekt apod. Nikdy zde ale neuslyšíte něco jako 'já jsem intelekt'. 'Já' se zde také staví na odív jako 'vlastník', ale on sám viděn není. Na základě tvrzení „nemůže zde být nic, co bych nazval 'moje', pokud 'já' nejsem přítomen“ platí, že jemné tělo či jeho členové, ať už smysly, či životní dechy, mysl nebo intelekt, nemohou být vůbec mnou.

Proti tomuto tvrzení lze vznést námitku, že tam, kde nejsem, nemůže být nic považováno za mé vlastní. Vezměte si například, že král Jiří V. není ve městě Čolapuru. Značí to, že město Čolapur není v jeho držení? Odpověď zní: Existuje osoba jménem Jiří V. a i když žije tato osoba (král) někde jinde, neznamená to, že by města, která spadají pod jeho držení, nemohla být mimo jeho domov a správu, i kdyby se v těch městech zrovna nenacházel. Toto 'já' není entita, přesto však v případě razítka Gomadží Ganeše lidé ve městě Andheri (oblasti nevědomosti) začali považovat tuto fiktivní postavu za skutečnou entitu. Když 'já' nelze vystopovat, může být přivlastňující pocit 'mé' schválen a podporován jemným tělem?

Jemné tělo je jako jemný hedvábný smotek pěti principů. I když je těžké rozmotat hedvábný uzel pomocí poznání, přesto je povinností každého z nás ho přes veškeré obtíže rozplést. Jakmile je smotek rozpleten a ponechá-li se otevřený, dojde automaticky ke zřeknutí se i tohoto jemného (druhého) těla.

Semenem zrození a smrti je toto jemné tělo, jehož charakteristikou je touha. Jakmile je semeno rozcupováno ohněm poznání, nemá šanci vyrůst i když bylo zaseto a zdá se jako by bylo beze změn. Může vyvstat pochybnost, že pokud se zřekneme jak hrubého, tak i jemného těla, a hrdé postoje pocitů 'já' a 'mé' rovněž přestanou existovat, pak tělesné úkony budou taktéž zastaveny nebo se může stát, že nebudou účinně vykonávány. Pochybnost lze odstranit tímto způsobem - představme si, že si někdo doma uzamkne do trezoru věc v domnění, že se jedná

o zlato, ale po čase přijde na to, že má jen mosaznou kopii. Může ji dál schovávat v trezoru, nebo ji prostě vyndá ven před dům. Jeho připoutanost k ní se může buď vytrátit nebo se stane o mnoho menší, což je fakt. Stejným způsobem jestliže přestaneme postupně brát vlastnění hrubého a jemného těla jako něčeho 'mně vlastního' na vědomí, nebude to pro nás žádná ztráta.

Světec Tukaram řekl: „Ať už tělo zemře či žije dál, já má naprostou víru ve svou vlastní přirozenost.“ Pokud uchazeč dosáhne tohoto stupně přesvědčení, zaujme postoj 'kdo by se staral, co bude s tělem, zakouším-li univerzální extázi (Brahmananda). Když tento postoj vyvstane, je vskutku chvályhodný. Jednou pes ukousl kus masa světcí Kabírovi z lýtkového svalu. Světec Kabír na to prostě odvětil: „Bud' ví pes, co dělal, nebo to ví ten lýtkový sval. Obojí je možné.“ Co si asi pomysleli lidé, když od světce Kabíra dostali toto vysvětlení? Aspirantovi lehce dojde, jakého až stupně zřeknutí musel světec Kabír dosáhnout. Třebaže se to stalo světcí Kabírovi a něco podobného i světcí Tukaramovi (který ztratil celý svůj domov), vám se nemusí podařit prožívat uvnitř sebe takovou extázi na začátku svého pátrání po 'já'. Pokud jste díky milosti Boží zaplaveni univerzální extází, můžete říci „K čemu to vše“ a nikdy si nebudete klást tak bezvýznamné otázky jako „Bude o můj dům jaksepatří postaráno?“ Vyvinete v sobě netečný postoj ke všemu a řeknete si: „Má-li se stát cokoli, nechť se stane a má-li něco odejít, nechť odejde.“

Když to aspirant chápe intelektuálně, což je počáteční a snazší fáze než zakoušení Já, položí otázku: „Mohu vykonávat světské povinnosti poté, kdy získám poznání Já a přestanu lpět na těle a mysli?“ Sadguru ho utěší odpovědí: „Drahý, i po uvědomění si naprosté zbytečnosti těla a mysli můžeš založit rodinu a mít děti, aniž bys vnesl do hry pýchu způsobenou lpěním na těle a mysli. O obojí se můžeš starat s velkou péčí. Všechny náležitosti povinnosti, které jsi dělal předtím, vykonávej pilně dál.“

Jak? Jen pohlédni! Podívej se na chování zdravotní sestry, pečující o opuštěné dítě. Stará se o dítě, chová ho, utěšuje, když pláče a ošetřuje, když onemocní. Přesně jako by byla jeho matkou. Má-li dítě ráda, láskyplně ho políbí. Během všech těch prací nijak nepocítí, že by dítě nebylo její! Přesto to všechno, co pro něj dělá, ji otec dítěte, který se náhle objeví, okamžitě propustí a vezme si dítě k sobě. Sestra si okamžitě posbírá své věci a dítě opustí. Po odchodu nepocítí radost, přibere-li dítě na váze, a necítí smutek, onemocní-li smrtelně. Důvodem k jejímu chování je absence pocitu 'moje' ve vztahu k dítěti. Nelze však namítat, že by důsledkem nepřítomnosti pocitu 'moje dítě' nevykonávala náležitě své povinnosti.

Uvedme další příklad. Vezměme si třeba správce nemovitostí. Stará se o majetek v hodnotě mnoha milionů rupií. Jeho pocit 'já' nebo 'moje' nepřipadá v úvahu, neboť majetek není jeho. To mu však nebrání vykonávat svůj úkol. Správce dohlíží na vše zdatně. Kdyby si neplnil řádně svou povinnost, byl by vystaven zodpovědnosti a případně i postihu. Správce není dojat zvyšující se hodnotou spravovaného majetku, ani soudním rozhodnutím, zjistí-li se, že majetek nepatří původnímu majiteli, ale někomu jinému. Jeho úkolem je pouze důkladně spravovat majetek, dokud je pod jeho správou.

Stručně řečeno, aby se povinnosti uskutečňovaly řádně, k plnění úkolů není nutné mít pocit vlastnění, pocit 'já' či 'moje'. Přesně tak hrubé a jemné tělo tvoří svazek, který náleží pěti elementům. Lidské bytosti jsou tato těla dána jako 'majetek k opatrování' (či 'dárek na památku').

Jako správce musíte pečovat o svazek těla a mysli nejlepším možným způsobem. Pokud se vyhnete zodpovědnosti, budete trpět trestem ve formě ztráty zdraví jak myslí tak těla. Pokud se správce náležitě stará o svěřený majetek a sestra pečuje dobře o dítě, dostanou odměnou řádnou mzdu. Pokud se staráte o své tělo a mysl správným způsobem a udržujete je v dobrém stavu, dostává se vám obratem radost. Zdravé tělo je užitečné při hledání nejzazší pravdy. Avšak toho všeho je třeba dosáhnout bez pocitu 'moje'. S tímto postojem je pak jedno, jestli je tělo tlusté či hubené, žije či umře - prostě zde nejsou radostné pohnutky či truchlivý nářek.

Kdyby se správce majetku vedený pocitem 'moje' prohlásil za „majitele“ a všechn majetek zpronevěřil, byl by poslán do vězení. V tomto případě ztotožnění s tělem znamená zapomnění na Já či zabití Já. Šance osvobození se vzdálí tomu, kdo lpí na těle a mysli a je s nimi svázaný a ztotožněný, třebaže je ve skutečnosti Já.

Z výše uvedených příkladů je možné pochopit, že běžné povinnosti a činnosti těla a mysli lze vykonávat náležitým způsobem, aniž by se musel zaujímat pocit vlastnictví či pocit 'moje'. Závazky správce majetku či sestry pečující o dítě nemají žádný příznak vlastnění a jejich úkoly jsou plněny vcelku normálně, jedná-li

podle tohoto řešení. Stejně tak úkoly lidské bytosti mohou být plněny bez přijímání pocitu vlastnictví či pocitu 'moje'.

Kauzální tělo

Připusťme, že jsme pozbyli pocit vlastnění hrubého a stejně tak i jemného těla, a přijali fakt, že tento svazek těla a mysli náleží někomu cizímu. Dosud však musíme nalézt odpověď na otázku „Kdo jsem já?“ nebo „Kde jsem já?“. Pojďme se bavit ohledně definice kauzálního těla. Co je to? Jakmile se do toho vložíme, dostaneme se do oblasti všudypřítomné temnoty. Je možné, aby temná nevědomost byla sídlem 'já'? Zdá se, že toto místo je jeho hlavní centrála. Vypadá to, že je to ústředí, které náleží jemu. Zajisté, zde je možnost zmíněné 'já' vypátrat. Zkusme to. Když se pohybujeme se zavázanýma očima, vycit'ujeme, zda je v temnotě pocit 'já' přítomen. Přicházíme k závěru, že ani tady (v kauzálním těle) ho najít nelze. Zde, jak se zdá, se pocit 'já' vzdal svého pocitu 'moje'. Není tu nic, co by se dalo nazvat 'moje'. Vše na tomto místě zdá se být naprosto nerušené. To 'já', které v hrubém a jemném těle hlasitě a pronikavě vykřikovalo 'já', 'já', je zde zcela v klidu. Zde si 'já' jakoby hraje na schovávanou, aby nebylo chyceno tím, kdo po něm pátrá. Pociť 'já' se ukryl v zákopech temnoty, kde může hledající špatně skončit, neboť upadne-li tam, je donucen ukončit své pátrání.

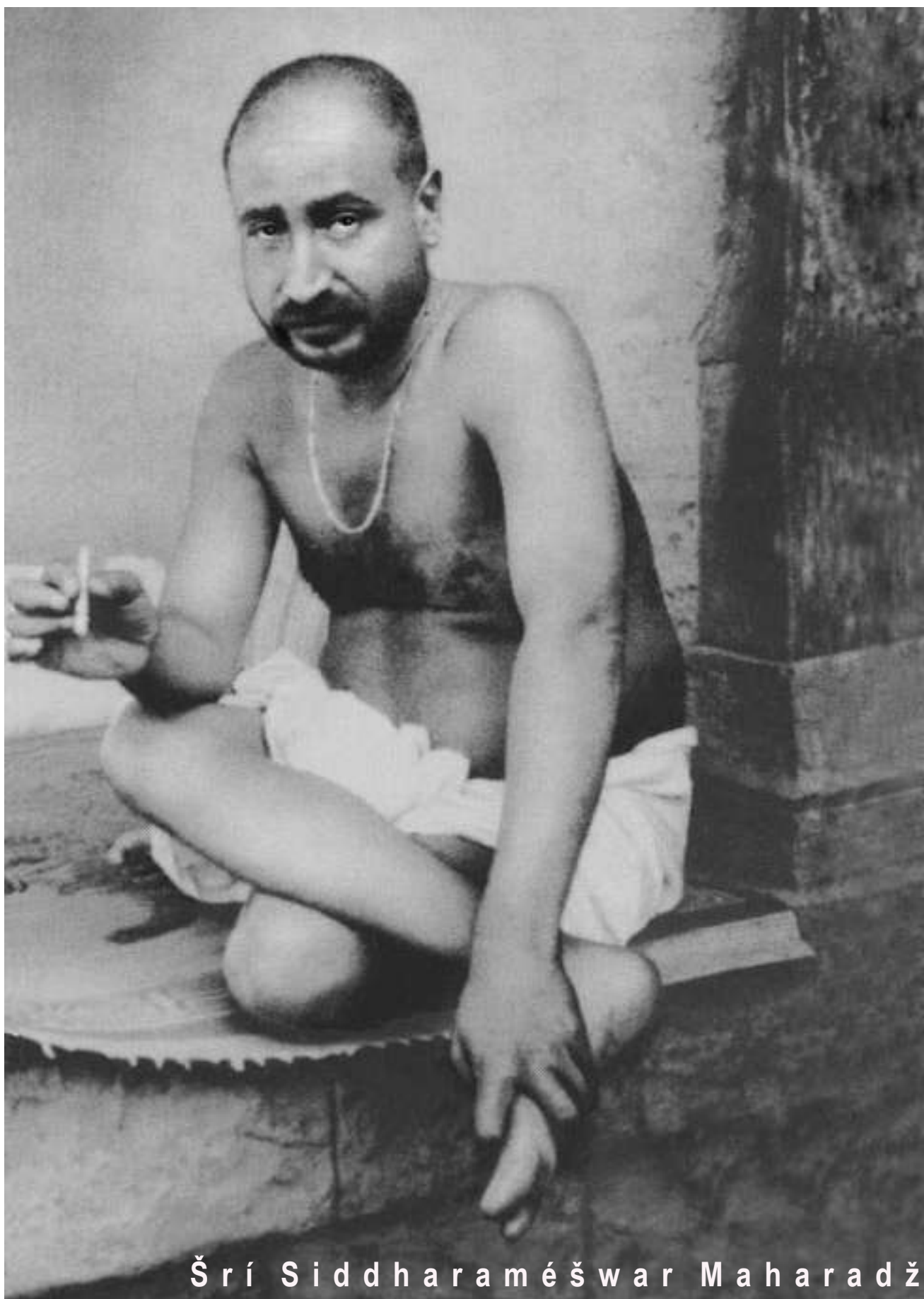
Draží aspiranti, nebojte se. Sadguru je s vámi, je za vámi i před vámi a právě On vás bezpečně převede přes propast temnoty. Mnozí učenci a vzdělaní lidé v momentu, kdy se dostali na okraj propasti, se lekli, vrátili se nazpět a vzdali tak své hledání. Pro vás však není důvod mít obavy, jaké mají učenci. Máte průvodce, Samartha Sadgurua, jenž je velmi schopným mistrem.

Poté, co vykočíte svými chodidly do této temnoty, ustálíte se v ní, uslyšíte po delší době jemný hlas, jen slaboučce sdělující „Já jsem pozorovatel temnoty“. Zcela náhle se ve vás vzedme odvaha vyřknout své odhodlání chytit zloděje (pocit 'já'), který se zde stává silný, neboť vám chce vsugerovat myšlenku: Ó! Tento zloděj je někde tady, možná je blízko nebo trochu dál, ale určitě někde zpovzdálí pozoruje nevědomost.“ Zde je nutné, aby se pátrání vyznačovalo vytrvalým pozorováním. Jak se to má provádět, o tom si povíme v následující lekci. Pozorování, které zde, za propastí kauzálního těla, provádíte, je uskutečňováno z místa, kterému se říká supra-kauzální tělo, čili zaujetí stanovisko v Mahakaraně. Zde dochází k rychlému pochopení a 'já' je zde radostí bez sebe, pozná-li, kdo (co) je. Kdo pak může popsat tuto radost. Při tomto nesmírném rozradostnění 'já' volá 'Já jsem Brahman'.

Brahman

Ten, kdo říká 'já', 'já', je skutečně všepozorující Brahman; ten, jehož charakteristikou je poznání 'já jsem'. Když se ustálí přesvědčení o sobě, přichází jedna vlna dokonalého štěstí za druhou. Když štěstí a blaho ustoupí, nastane zázrak. Po hluboké meditaci vyvstane pocit, že nejsem ani tím, jehož charakteristikou (podstatou) je poznání, neboť jak jsem překryt nevědomostí, stejně tak jsem překryt poznáním. Nenarodil jsem se s nevědomostí ani s poznáním, ale nevědomost a poznání, které vzešly z pocitu 'já', se staly součástí 'já' a v důsledku toho se pokládám za jejich stvořitele. Proto je toto poznání mým dítětem a 'já' jsem jeho otec a já jako otec jsem někdo jiný než samotné poznání.

Poté, co mi dojde řada těchto myšlenek, počne odcházet i postoj 'Já jsem Brahman' v Mahakaraně (supra-kauzálním těle), až nakonec zmizí úplně. Potom zůstávám samozřejmě zcela prázdný bez čehokoliv. Nyní nelze popsat, co je tím 'já' nebo jak 'já' vypadá! Pokud chcete popis 'já', který se zde nachází, můžete vyřknout jakékoliv slovo, které vytáhnete z libovolného slovníku, ale zklamete vás, neboť to není ani toto, ani tamto, ale je To zdroj, vrhající světlo na vše ostatní. Opět k tomu zaujmete nějaké stanovisko a pronesete nějaká slova, věty či jakékoliv významy, které vám přijdou na mysl, v domnění, že se jedná o popis 'já'. Pokud nechápete, potom zahod'te všechna slova a koncepty a ponořte se do hlubokého ticha a nahlédněte, kdo 'já jsem'.

Šrī Siddharaméšwar Maharadž

Kapitola 3

Podrobné prozkoumání čtyř těl

Během pátrání po 'já' jsme obrátili čtyři těla naruby, ale žádnou stopu pocitu 'já' jsme zde nenašli. Ve skutečnosti odsud pocít 'já' bez jediného slova odešel a zanechal za sebou čtyři těla. Prodlévá tam, kde neexistuje ani myšlenka 'já' či 'ty'. Avšak nezůstane potichu, neodešel do hlubokého mlčení.

V dosavadním výkladu byla čtyři těla (hrubé, jemné, kauzální a supra-kauzální) popsány jen zběžně. Všechny aspekty čtyř těl je nyní nutné důkladně prozkoumat. Dokud nejsou správně poznány a nestanou se součástí vaší přirozenosti, nebudete schopni dosáhnout hlubokého klidu. Budeme proto podrobně přezkoumávat všechny aspekty čtyř těl.

Je nutné připomenout, že čtyři těla jsou v podstatě čtyřmi schody směřujícími k pátému schodu zvanému 'Nihšabda' (v překladu Ticho), kde se slova utiší.

Jdete-li postupně, krok za krokem, můžete dojít až na konec cesty. Ale pokud některý schod vynecháte a rovnou vkročíte na další schod, je velká pravděpodobnost ztráty rovnováhy a upadnutí na zem. Tudiž, až když zcela pochopíte podstatu jednoho těla, měli byste přistoupit dál k poznání dalšího těla. Nebudete-li se držet tohoto postupu a budete-li zbrkle překračovat schody jak se vám zachce, nastane chaos.

Ve všem tom chaosu (protože v nevědomosti a samádhi se nachází stejný podmiňující stav, stejně jako v nevědomosti a sebepoznání) bude ztracena rozlišovací schopnost a důsledkem toho můžete chybně chápat spánek jako samádhi a nevědomost jako poznání.

Rotující hračka zvaná káča, stojí-li či se zdá být ustálená vzhledem k vysoké rychlosti roztočení, je podobna naprosté tmě a dočasné ztrátě zraku, způsobené intenzivním světlem. Přestože obojí vypadá navenek shodně, je mezi těmito stavy obrovský rozdíl. Jejich užitek je také odlišný. Pokud někdo postupuje krok za krokem, neupadne v chaos.

Zde by bylo moudré se zmínit o tom, jak o této záležitosti pojednávají písma. To vás přesvědčí, že není důvod k pochybám, jež by mohly vzniknout vzhledem k protichůdnostem v metodice, použité v písmech. Proto se nejprve zmiňme o této metodice.

Nejprve se adeptovi při výkladu zdůrazní důležitost daného tématu. Je zde zmínka o velké odměně, která následuje, pokud je vše správně pochopeno. Když se adeptovi podaří dané téma zcela zvládnout a pochopit, pak než se mu začne vysvětlovat nová látka, vyjasní se mu zbytečnost již pochopeného tématu. Až poté se mu začne vysvětlovat důležitost nové látky, ne dřív.

Tato metoda se používá proto, že člověk je ochotný se pustit do něčeho nového až ve chvíli, kdy se dozví, že je to důležité a on je zlákan vidinou nějaké odměny. Stejným způsobem je vyjasněna zbytečnost pochopeného předmětu, jenž je potom automaticky opuštěn, čímž se adept stává dychtivý poznat předmět další.

Matka Šruti (Védy, svatá písma) vzala v úvahu psychologické pozadí adepta a potom ho podnítila k práci pro jídlo tím, že mu řekla, že jídlo je Brahman. Písma mu popisují hrubé tělo jako Brahman a tím mu dávají dostatek času k hraní si s hrubým tělem. Ze všech prožitků radosti hrubého těla se ve skutečnosti těší jemné tělo. Hrubé tělo je pouze mrtvola a ta, jestliže neobsahuje uvnitř sebe jemné tělo, nemůže mít z ničeho požitek. Tím je znázorněna jalovost hrubého těla.

Poté následuje jemné tělo - mysl, intelekt, smysly a obaly, které formují prány (vitální dech), jsou prohlášeny za Brahman. Písma tím, jak se Brahman stává větší a větší (jak se rozrůstá), dávají jemnému tělu velkou důležitost. Poté přichází na řadu kauzální tělo, které je konstantní, a přesto je ještě větší než jemné tělo. Kauzální tělo lehce pohltí tělo jemné. Kauzální tělo je písmo vynášeno do nebe jako Brahman a adept je poučován tvrzením: „Stal jsi se (tvé ‚já‘) kauzálním tělem.“ Avšak poté, co dojde k odhalení, že se toto tělo nachází v nevědomosti a naprosté temnotě, opouští se od tohoto tvrzení. Adept je tudíž přinucen hledat sebe dál v supra-kauzálním těle, ze kterého se line tichý hlas, sdělující ‚já jsem pozorovatel‘. Poté se adept pustí do důkladného prostudování supra-kauzálního těla (sebepoznání). Písma, poté co odmítla všechna předešlá těla, trvají na tom, že supra-kauzální tělo je Brahman. Problému, jak vysvětlit neměnnost Brahman, čelí opakovanou odpovědí: „Ne toto, ne tamto (neti, neti)! To, co není nevědomost, je Brahman; to, co není poznání, je Brahman; a to, co nazýváte Brahman, není Brahman.“ Tímto negativním způsobem písma popsala Brahman jako ‚To‘, co je za všemi čtyřmi těly.

Když se říká, že něco je větší než něco jiného, neznamená to, že je to vždy větší. Ve srovnání s běžnou jehlou je jehla používaná k zašívání jutových pytlů větší, ale nemůže být větší než tyč používaná k hloubení děr do země. Proto kvality jako ‚velký‘ a ‚malý‘ nejsou pro věc podstatné; jen se používají pro srovnání či uvedení do spojitosti s další věcí. Stejná zásada platí zde. Poté, co jsme postupně popsali potravu jako Brahman, hrubé tělo jako Brahman, jemné tělo jako Brahman a nakonec supra-kauzální tělo jako Brahman, je patrné, že následné tělo je vždy větší než to předchozí. Záměrem bylo dát nejprve návod a pak prohlásit, že nic z toho nemůže být za Brahman považováno. I když následné tělo (stav) je vyšší než tělo předchozí, přesto ani ono není ve skutečnosti Brahman, a co se týče Parabrahman, to je zcela unikátní.

Připomeneme-li si výše zmíněnou metodiku objasnění daného předmětu, pak je nezbytné jasně pochopit, co by mohlo být za Brahman pokládáno. Proč by se to mělo tímto způsobem charakterizovat? Do jaké míry to lze vůbec popsat? Proč to, co bylo jednou prohlášeno za Brahman, je následně jedním dechem jako Brahman popřeno?

Důležité je pochopit to správně. Návod jako uvařit rýži je určen někomu, kdo není zběhlý ve vaření. V návodu se třeba dočte, že má zapálit plamen pod hrncem, ve kterém se bude rýže vařit. Následuje další instrukce - nyní vypni sporák. Tato osoba se může podívat nad vzájemně si odporujícími instrukcemi, ale guru jí vysvětlí: „Drahý žáku, je nutné mít puštěný plamen do té doby, dokud se rýže neuvaří, potom je třeba plamen zhasnout, jinak bychom měli místo rýže uhlíky.“

To je důvod, proč je nutné provádět určitou metodu pouze do té doby, dokud není dosaženo jejího cíle. Jinak by to přineslo pouze vyčerpání, zmaření a ničeho by se nedosáhlo. Tudíž jakmile je pochopeno jemné tělo zvané Brahman, jeho hodnota vyjádřená jako Brahman pozbude na významu a nastane potřeba hledat něco dalšího. Znamená to, že když v zájmu dosažení výsledků nabídneme cenu za něco, cena tomu nemusí nutně odpovídat. Může nastat situace, kdy budete muset dokonce osla oslovovat stejně jako strýce. V tomto případě pocta daná oslovi je kvůli tomu, že se vám přihodila nějaká pohroma (ve sporu se strýcem).

Stejně tak pokud lidská bytost čelí velké pohromě, pak je to kvůli tomu, že zapomněla na svou pravou přirozenost. Je proto nutné uvolnit se z katastrofálního sevření, ve kterém jste chyceni krokodýlem. Pokud si myslíte, že vám v tom pomůžou lichotky typu ‚jeho trup je velmi hladký‘, chcete tím říci, že jeho trup je tak jemný jako péřová deka? Tohle byste měl říci někomu, kdo se právě dostal ze spárů krokodýla.

Abyste se osvobodili z krokodýlího sevření čtyř těl, stačí, když pochopíte, že se nazývají Brahman jen po omezenou dobu. Připomeňme si předem uvedenou metodiku vyjasnění předmětu, ke které nyní obrátíme svou pozornost při popisu všech čtyř těl.

Charakteristika hrubého těla je vcelku dobře známá. Je to hmota masa, kostí a krve. Můžete se jí dotýkat, vidět ji. Všichni jsou s tímto tělem dobře obeznámeni. Nejen to, každý ho plně využívá. Hrubé tělo je ‚já‘, a proto

všechna vzrušení a touhy, jež se tělu přihodí, jsou 'moje'. Tmavá nebo světlá pleť těla a stupně růstu (dětství, dospívání či stáří) náleží 'mně'. Osobní, kastovní, náboženské, sociální, kulturní a jiné vztahy náleží také všechny 'mně'. Tuto lekci prodělala každá lidská bytost prostřednictvím mnoha životů a velmi dobře se z ní poučila. Ve skutečnosti je tak zkušená, že během snění vám bude o sobě vyprávět jako o 'Gomadži Ganešovi'.

Není proto nutné učit člověka tuto lekci, která je tak pevně vštípena do jeho duše, znova a znova. Chodidla všech lidských bytostí neochvějně spočívají na stupni hrubého těla. Scénou tohoto hrubého těla je 'neposednost' (neklid); v hrubém těle je obsažena částečně zapomnětlivost a částečně paměť. Tomuto tělu proto dominuje radžas guna - kvalita typická pro světské konání. To je dostatečné vysvětlení potřebné k poznání hrubého těla. Dalším krokem se dostáváme k jemnému tělu.

Jemné tělo je souborem smyslů, mysli, intelektu, prán (vitálních dechů) a Antahkarany (to, co vytváří falešný mentální svět, který se stane viditelný po zavření očí). Až se dozvíte něco víc o jemném těle, zaujme vás, jak vskutku odlišné a zvláštní je toto tělo. Všechny úkony hrubého těla se dějí podle nařízení jemného těla. Sankalpa značí 'něco je jako toto' a vikapla zase že 'něco není jako toto'. Jemné tělo je typické tím, že poskytuje pokřivené poznání protichůdných myšlenek a jeho scénou je stav snění. Nepřerušovaně plynoucí paměť je příznačnou kvalitou jemného těla a sattva guna, kvalita poznávání, zde převažuje.

Poté, co byl aspirant zasvěcen tímto způsobem do charakteristiky jemného těla, se jím stane. Když je při chůzi chodidlo zcela položeno na následujícím stupni, další chodidlo je zdvižené a položí se vedle prvního chodidla, čím dojde k úplnému opuštění prvního stupně. Když někdo překročí hranice vesnice a vstoupí na území další vesnice, říká se, že opustil první vesnici a stává se návštěvníkem další vesnice. Podobně jestliže chceme jakseptří pochopit výše uvedený stupeň jemného těla a vkročíme-li jednou nohou pevně na tento stupeň, musíme zvednout vzhůru svou druhou nohu z hrubého těla, abychom přivedli do praxe své poznání. Poté, co aspirant opustí hrubé tělo, musí s ním přeseknout všechna spojení.

Proces opuštění není tak snadný, jak se zdá být. K překročení přes tyto stupně člověku slouží pouze dvě nohy. Jedna noha je potřebná k naučení látky, a druhá k začlenění naučených znalostí do praxe. Opuštění obou nohou z úrovně hrubého těla a umístění jedné a vzápětí druhé nohy na úroveň jemného těla značí transcedenci fyzického těla. Když aspirant opustí pocit pýchy a vlastnění hrubého těla a začne být hrdý na své jemné tělo, které si nyní přivlastnil, říká: „Nyní jsem čistě jen jemné tělo.“ To samo o sobě značí zřeknutí se hrubého těla a přijetí jemného těla za svou identitu 'já'. Nižší já, patřící hrubému tělu, přestává po překročení prvního stupně (těla) existovat, a tudíž se aspirant dostává na úroveň jemného těla, což je jeho nová identita 'já'. Ta nemá žádný vztah s hrubým tělem. Rysy či kvality hrubého těla, jako např. tmavá či světlá pleť apod., nejsou 'moje'. Žádná z kvalit hrubého těla nepatří mně, neboť já jsem nyní pouze jemné tělo. To znamená, že dohlížitelé nad jemným tělem jsou mysl, intelekt, prány, smysly a pocit 'já jsem'. Ty však nejsou vybaveny kvalitami jako např. tlustý, tmavý, světlý, starý apod.

'Já' je pouze mysl a intelekt. Jestliže to adept pilně prostuduje, spočívá oběma nohama na druhém stupni a zcela za sebou zanechává pocit pýchy z vlastnění hrubého těla. Tím pádem se přestává zajímat o všechny podmíněnosti a podoby hrubého těla.

Třetím stupněm po dvou předchozích je kauzální tělo neboli nevědomost. Je to čistě stav naprostého zapomnění. Guna tamas je kvalitou kauzálního těla, v níž není žádná myšlenka existence jak hrubého, tak jemného těla. Kauzální tělo je charakteristické tím, že zde není poznání čehokoliv. Je to jako spánek, ale není to spánek. Je velice důležité správně tento stav pochopit. Ti, kdo zdůrazňují princip prázdnoty (kde není nic než prázdno), se dostávají na úroveň tohoto stavu. Jenže oni se pak obrátí nazpět, v domnění, že před nimi nic není. Podle západních filozofů se jedná o nepoznatelný stav. Tento stav, zbavený všech myšlenek, neuskutečněných představ a pochybností jemného těla, je chybně považován za samádhi a stejně tak za Nirvikalpa Brahman. Když dospějete k této prázdnotě, máte sklon těšit se z falešného uspokojení a chcete všem říkat: „Dnes jsem spatřil Brahman.“

Období pauzy, rozestup mezi jedním ustáleným stavem mysli a další obměnou, která dosud nevyvstala, je právě třetím stupněm (tělem), stavem naprostého zapomnění, který je v písmech popsán jako 'Ánandamája-koša'. Tento stav se dá zastihnout v mezidobí, těsně před usnutím, kdy nastane pauza mezi mizícím bděním a přicházejícím spánkem. V tomto kauzálním těle ustane veškerý zmatek, boj, trápení a nekonečné množství myšlenek. Proto

tu je přítomen klid, srovnáme-li to s neklidem v předchozích dvou tělech. Je pravda, že je zde obdržena radost, jenže se nejedná o nejhlubší klid ani skutečnou blaženost. Je třeba si tento stupeň dobře zapamatovat. Jedná se o přirozený stav všech bohů, démonů a každé lidské bytosti - stav, kdy si nejsme vědomi sami sebe.

Hlavní známkou kauzálního těla je na vše zapomenout. Dokud nezapomenete na vše (a nezbude tu jediná myšlenka), nemůžete upadnout do hlubokého spánku. Tvrdit „usnul jsem, ale něco jsem si během spánku zapamatoval“ je jako říci „vůbec jsem neusnul“. Upadnout do hlubokého spánku proto značí nepamatovat si jedinou věc. Tímto způsobem přecházíte do kauzálního těla, když během bdění náhle usnete, což je přirozený stav lidské bytosti a stejně tak když během bdění náhle na vše zapomenete a nevíte nic. Ani učenci nechápou přirozenost lidské bytosti, natož přirozenost Šivy. Abych plně vysvětlil tento stav lidského zapomnění, musím nejprve ukázat, jakým způsobem se lze naučit vystihnout onu pauzu.

Jestli je něco velice obtížné, pak je to naprosté ustálení se ve stavu zapomnění a jeho důkladné poznání. K tomu, abyste toho dosáhli, musíte vyvinout velké úsilí. Světci na to kladli mimořádný důraz.

Pauza mezi dvěma stavy není nic než čiré vědomí. Stav zvaný 'múni' (člověk v tichosti) je prožívání, kdy nepřipustíme vyvstání jediného slova, nebo pakliže vyvstane, nedovolíme, aby vyvstal význam tohoto slova, a necháme ho prostě jen proběhnout. Když vyvstane slovo a je mu umožněno vtisknout svůj význam do mysli (srdce), nastává moment, kdy je zrozen svět. Nevšímat si slov a nepřipustit otištění jakéhokoliv významu do mysli - tomu se říká vyhlazení světa. Když slova neaktivizují mysl, pak to, co zůstává, je čirá energie vědomí. Nepřetržité zakoušení tohoto stavu se nazývá stavem ticha.

Uchazeč, ucházející se položit své chodidlo na třetí stupeň, poté, co překonal první dva stupně, se nachází ve stavu čirého vědomí. Má dojem, že tento stav je čirá prázdnota, a tím, že považuje tuto prázdnotu za Brahman, není schopen ji pozorovat. Avšak jakmile vkročí na stupeň čtvrtý, tzn. supra-kauzální tělo, začne se dívat na ten třetí a pozorovat ho. Na třetím stupni není možné něco vidět a to v uchazeči vyvolává zvědavost, proč mu Guru nařídil vkročit na stupeň, který vlastně neexistuje. Důvod je tento - jakmile je zcela poznáno čiré vědomí, zmizí jakéhokoliv stopy po takzvané nevědomosti. Uchazeč nepochopí, co že je stav zapomnění a v mysli nevyvstávají žádné modifikace s výjimkou tohoto čirého vědomí.

Vědomí či poznání se uchazeči představuje ve dvou způsobech:

- 1) Když je ve vědomí objekt, stává se objektivním poznáním a aspirant jej jako objektivní poznání zakouší;
- 2) Když zde není žádný objekt, je to zakoušeno jako čiré vědomí.

Když zde je objekt, jedná se o objektivní poznání. Když tu není žádný objekt, je to zkrátka poznání či čiré vědomí nebo uvědomění. S výjimkou těchto dvou druhů nevzniká v mysli uchazeče žádná další modifikace. Slovo 'nevědomost' je z hlediska jeho mysli bezvýznamné. V tomto případě vypadne třetí stupeň (kauzální tělo) ze hry, není možné, aby zde existoval. Jediné, co je zde, je buď poznání nebo vědomí. A to může být buďto objektivní nebo bez objektu.

Jak potom předvést uchazeči stav kauzálního těla? Sdělením, že se zkrátka jedná o stav nevědomosti, prázdnoty, zapomnění či něčeho, co není třeba nějak zdůrazňovat či vysvětlovat - jedná se tedy o výše uvedený fakt čirého vědomí (typ 2). Učitel napíše na tabuli složitě obšírná a dlouhá tvrzení, aby tím naučil studenty vybrat fakta, která jsou krátká a stručná. Podobně tomu je zde. Pokud by to nebylo tímto způsobem provedeno, nemohl by se následující krok začít vysvětlovat.

Uchazeč by proto měl přestat reptat a s plnou vírou v Sadgurua by měl brát jako samozřejmost existenci stavu zapomnění. Potom by měl praktikovat tento stav a tím dokázat zapomínat na vše. Kauzální tělo je příčinou dvou předešlých těl.

V divadle je boční opona, ze které herci vycházejí na scénu a do které se ztrácejí, když odcházejí ze scény. Přirozený stav lidské bytosti je jako tato postranní opona na jevišti, tj. stav ve formě zapomnění. Zpoza závěsu vycházejí všechny vzpomínky a v něm se všechno ztrácí. Když řekneme, že jsme něco zapomněli a nemůžeme si na to vzpomenout, znamená to, že tato věc setrvává ve stavu zapomnění a je prokázané, že se vynoří výlučně z tohoto stavu. Naproti tomu, řekneme-li, že jsme zapomněli určitou věc, znamená to, že věc, která byla v paměti, zmizela

za oponu zapomnění. Vzpomínka na věc, která byla předtím zapomenuta a její zapomnění poté, kdy je vzpomenu-ta, to jsou dva společníci v jedné formě - zapomnění.

Vycházení a zanikání všech idejí probíhá v lůně zapomnění, což je podklad společný všem lidským by-tostem. Z důvodu zapomnění každá lidská bytost cítí, že je nevědomá, a usilovně se snaží získat poznání. Většina nešťastníků se ve své snaze žene po světském poznání, které získá, čímž promrhá možnost získat poznání vlastní přirozenosti.

Sadguru, zasvěcující žáka do poznání kauzálního těla, řekne: „Drahý žáku, nejsi hrubé ani jemné tělo, tudíž pro tebe bude dobré ztotožnit se s kauzálním tělem.“ Být v kauzálním těle pro uchazeče znamená, že dojde k ná-sledujícímu uvědomění: „Určitě nejsem hrubé tělo, nejsem ani jemné tělo, a proto všechny sny a pochybnosti, které vycházejí v důsledku spojení s jemným tělem, ve mně nesetrvávají. Jsem naprosté zapomnění zbavené všech idejí. Zrození a smrt těla, utrpení, pokušení, bolest a radost a stejně tak hlad a žízeň, vycházející v pránách (životních silách) - nic z toho se mě nemůže dotknout. Obdiv a hanba jsou v mysli, tmavá či světlá pleť náleží fyzickému tělu, já však nejsem ničím dotčen. Nic se ke mně nemůže vázat. Jsem prostě zapomnění.“

Rozhodneme-li se opakovaně provádět tutuo praxi a pevně ji zakořeníme v srdci, pak se stav zapomnění (stav bez jakékoliv myšlenky či připoutanosti) stane naší vlastní přirozeností, která je zbavena všech kvalit dvou předchozích těl (hrubého a jemného těla).

Uchazeč spočine na třetím stupni, jen když je tato mentální praxe ustálena. Poté je hoden vykročit dál, na další stupeň, kterým je supra-kauzální tělo zvané Mahakarana.

Ještě než však postoupíme na další stupeň, je nutné zmínit, že kauzální tělo, třebaže je podobné spánku, je stavem zcela odlišným od spánku. V hlubokém spánku jsou všechny smysly v naprostém klidu a z toho plyne neúčast objektů. V tomto stavu spánku má každá bytost prožitek blaha, vyplývajícího ze spočívání ve vlastní přirozenosti. Jenže svou přirozenost dosud nezná. Po probuzení z hlubokého spánku každý řekne ve třech větech asi toto: „Dobře jsem se vyspal; nic se mi nezdálo, nic si nepamatuji.“ Tímto způsobem vyjadřuje blaho své přiro-zenosti jakož i svou nevědomost spánku. Třebaže tím nevědomky sděluje uvědomění si své nevědomosti vědomí sebe sama, toto sdělení dokazuje existenci uvědomění uvnitř něho. Jenže to neznamena, že si byl vědom vlastního Já během hlubokého spánku. Zakoušel ho, ale neuvědomoval si ho. Během spánku totiž nemůže zakusit samotné uvědomění, jež je v něm přítomné.

Představte si, že někdo jako právoplatný dědic má dostat nalezený zlatý poklad, ale neví o tom. Jde si večer lehnout a ráno jako každý den vyrazí žebrať. Zděděný poklad, o kterém neví, je pro něho asi tak platný, jako kdyby vůbec nebyl.

Každá lidská bytost tímto způsobem vstupuje a vychází ze své přirozenosti, kdykoliv se ponoří do spánku a zakusí blaženost. Avšak hluboká nevědomost o vlastní přirozenosti zůstává neustále zde. Z tohoto důvodu ne-může být hluboký spánek prostředkem k získání poznání Já čili uvědomění si vlastní přirozenosti. V hlubokém spánku uchazeč nemá prostor ani příležitost prošetřit stav spánku. To však neplatí pro oblast nevědění (stav těsně před věděním sebe sama, kdy jsme beze slov a poznání sebe a světa; neboli stav těsně před probuzením, když již nespíme, pozn. překl.). Prošetřit nevědění znamená, že si užíváme stav hlubokého spánku, zatímco jsme plně bdělí. Jak se těšit z tohoto bdělého hlubokého spánku vás naučí Sadguru.

Jak spí ryba, která žije ve vodě? Poznáte to, jen když se narodíte jako ryba. Jak to, že není spánek ryby narušen vodou, která se jí dostává do očí? Toto tajemství je odhaleno, jen když se narodíte jako ryba. Stejně tak se ptáte, jak dosáhnout hlubokého spánku v průběhu plné bdělosti, aniž bych o nic nepřišel? To lze pochopit pouze, stanete-li se opravdovými syny Sadgurua (tzv. Guru putra).

Kauzální tělo (které je zapomněním) není nic než velmi hluboký spánek. Přesto, jak je výše uvedeno, je to ticho, uvnitř kterého je vše tvořeno vědomě během stavu bdělosti. Není to hluboký spánek, který přichází nevě-domky. Nic není poznáno v hlubokém spánku, který přijde nevědomky; ale přirozenost Já je poznána cestou zapo-mnění (poznáním kauzálního těla), které je dosaženo vědomě. To je rozdíl mezi hlubokým spánkem a samádhi.

Třebaže se ví, že zapomnění je stav, kde není nic poznáno, faktem je, že po zapomenutí na vše zde stále zů-stává poznání. Pravá podstata tohoto poznání může být pochopena po důkladném prozkoumání stupně zapomnění,

jenž není klamem. Hluboký spánek a zapomnění jsou výsledky tamas-guny. Po pečlivém rozboru uhlí a diamantu se ukáže, že oba objekty jsou formami uhlíku. I když je to pravda, je mezi jejich příslušnými hodnotami obrovský rozdíl. Jak to, že i když jsou oba složeny z uhlíku, je diamant zářivý a uhlí černé a bez lesku? Důvodem je fakt, že oba mají rozdílný podíl ve složení stejné složky. Podobně hluboký spánek a zapomnění sdílí rozdílný podíl nevědomosti, což objasňuje, proč je v hlubokém spánku možno vycítit ohromnou hustotu nevědomosti, zatímco v zapomnění lze nevědomost pocítit jen velmi vzácně. Jakmile intenzita spánku klesá, vyvstává počátek bdění. Člověk, který se probudí z hlubokého spánku, je nejprve zmatený a vše mu připadá vlivem spánku jakoby rozmazané, a tím jeho probuzení probíhá pomalu. Prožívaný stav je výsledkem intenzity spánku. Nakonec ho přemůže jasný stav plné bdělosti, který se vynoří ihned, jak spánek skončí. Hluboký spánek je jako tmavý závěs, vržený na lampu Já, kterou tím zcela zakrývá. Zatímco kauzální tělo (neboli stav zapomnění v průběhu prozkoumávání) je jako tenká průsvitná záclona, přehozená přes lampu Já.

To znamená, že požitek blaha je stejný jak ve spánku tak i v kauzálním těle (stavu zapomnění). Přesto z hlediska dosažení poznání vlastní přirozenosti je hluboký spánek natolik užitečný, jako když chcete počít dítě, a máte pohlavní styk s neplodnou ženou. Prozkoumání Ánandamája-koši ve formě stavu zapomnění v sobě skýtá radost a je to předchůdce v dosažení cíle poznání své přirozenosti.

Začněme si nyní po tom všem, co zde bylo řečeno, všimnout supra-kauzálního těla (Mahakarana), které je obdařeno poznáním, jež přichází po prošetření třetího, kauzálního těla čili stavu zapomnění. Uchylme se trochu od tématu. Tradiční následovníci učení Bhausaheba Maharadže (Guru Šrí Siddharaméšwara Maharadže) mohou být v tomto bodě na pochybách. Prošetření kauzálního těla znamená naučit se na vše zapomenout. Znamená to, že opakování zaříkadla neboli mantry, dané od gurua, a barva či forma, objevující se před položenými očima, to vše by také mělo být zapomenuto? Odpověď zní - ano. Musíte to udělat. Předtím, než začne uchazeč opakovat jméno, nebo se mu začne zjevovat barva či jakákoliv forma, musí provést zkoušku, při které přestane vnímat všechny rušivé zvuky a nevěnuje pozornost mentálnímu tlachání, které nakonec zcela odumře. Při soustředění se na špičku nosu s napůl zavřenými očima by se s výjimkou mantry a barevných forem nemělo objevovat žádné další slovo či forma. Je-li tomu tak, pak nezbyvá než i na toto zapomenout. Když vezmete do ruky koště a začnete vymetat z domu smetí, nebudete se ho držet i poté, kdy jste už vymetli všechny kouty domu. Potom i koště odložíte. Sadguru sdělil uchazeči mantru a tím mu poskytuje disciplínu. Dává mu tím pomůcku, nástroj, ve formě jména, mantry, která mu pomůže odstranit (vymést) všechny odpadky ve formě pochybností, starostí a snů, nahromaděných v našich tělech a myslích po nespočet životů. Jakým způsobem ochránit tento nástroj v srdci a kdy je třeba ho pustit a nechat být, je jasně uvedeno výše v tomto odstavci.

Nyní poznáme, co je myšleno tímto supra-kauzálním tělem (Mahakarana). Jedná se o předka (otce) zbývajících tří těl. Král Džanaka (tvůrce) byl Videhi, což je označení někoho, kdo je bez těla. Měl dceru jménem Džanaki (uvědomění). Tato báje nám říká, že král Džanaka je totéž co Mahakarana, supra-kauzální tělo. Je tu stav vědomí, jenž je bez těla navzdory skutečnosti, že tělo stále existuje. Právě to je stav poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana). To je král Džanaka. Dcera Džanaki (uvědomění) je stvořena. Dcera má i další jméno, Vaidehi. Ve srovnání s třemi předchozími těly je toto čtvrté, supra-kauzální tělo (Mahakarana) stavem bez těla. Je to bezforemný stav, zbavený všech podmínek. Má podobu poznání. To však neznamená, že v prvních třech tělech nebylo přítomné poznání.

Poznání je stejné ať už v neklidném stavu nebo v klidu. Je čiré a dokonalé jak ve stavech klidu a neklidu, stejně jako když je ponořené do břechky objektivního poznání. Poznání je ve všech stavech jedno a to samé. Jenže poznání v prvních třech tělech, předcházejících čtvrtému tělu Mahakarana, je pančované, znehodnocené poznání, podmíněné objektivními vědomostmi.

Stav v Mahakarane je harmonicky vyladěný co se týče gun, a je možné ho zakoušet jako čiré, dokonalé poznání.

Poznání je vždy poznáním bez ohledu na harmonický nebo neharmonický stav. Avšak je rozdílné pokud jde o podmínění. Nezkušená lidská bytost kvůli své totožnosti s podmíněnými stavy těla a mysli vidí rozdílnost a oddělenost i v poznání samotném. Sladkost v cukrovinkách, např. v kuličkách zvaných ladů nebo v džilebi či ba-

sundi, vzniká díky jednomu produktu, kterým je cukr. Pokud nesmícháme cukr s nějakou další přísadou, budeme pořád říkat, že cukr je sladký. Pokud někomu vysvětlíme, jak chutná cukr a dáme mu kuličku ladů a řekneme, že sladkost v této kuličce je cukrem, neumožníme mu, aby zakusil pravý rys cukru. Ale dáme-li mu okusit samotný cukr, nesmíchaný s dalšími přísadami, pak samozřejmě bude přesně vědět, co je cukr zač.

Proto nemůže být poznání zakoušeno hned od prvopočátku, neboť ve všech předchozích stavech (třech tělech - hrubém, jemném a kauzálním) je vždy podmíněné. A co víc, poznání zde bude otevřeně bráno pouze za objektivní poznání. V supra-kauzálním těle (Mahakarana) září ve své čiré přirozenosti právě takové poznání, které není zjevné v předchozích třech tělech. To je důvod, proč musí Guru dostat uchazeče do supra-kauzálního těla, čili Mahakarany. Když je čiré poznání (vědomí) poznáno, pak i kdyby se smíchalo s dalšími typy poznání (objektivní poznání) nebo se dostalo do nějakého dalšího stavu, bude si přesně vědomo skutečnosti, že oddělená totožnost zvaná svět není odlišná od té, která je známá jako poznání Já.

Přestože každý stav přijde a po čase odejde, pozorovatel třech stavů ani nepřichází ani nikam neodchází. Ten, kdo vidí tmavou a světlou pleť, dětství, mládí a stáří, si vede v jemném těle záznamy všech snů a pochybností. Stejný pozorovatel také pozoruje kauzální tělo, kde je naprostá nepřítomnost snů a pochybností. Ten, kdo pozoruje tato těla, je stále vzhůru. Jedna žena porodila dítě. Dítě zemřelo ještě než poznalo svou matku a nikdy také nespatriho tváře svých sourozenců, bratrů a sester, kteří také zemřeli. Tato žena porodila mnoho dětí, které vzápětí zemřely. Sama tu zůstala a přežila všechny pohřby svých dětí. Žádné z dětí nespatriho tvář svého sourozence, kdežto matka viděla tváře všech svých dětí a má v paměti počet všech z nich. Je to jako se čtyřmi těly, které se narodily Mahakarane ve formě Mahamáji (velké iluze). Přesto tato těla nedostala možnost vidět tvář některého z ostatních těl nebo tvář své matky.

I když se jeden stav prolíná s dalším, poznání procházející všemi stavy není nikdy znehodnoceno. Provázek drží všechny korálky stejně a jeden korálek se neprolíná s druhým. Tělo zvané Mahakarana je přesně jako tento provázek; prostupuje všemi dalšími stavy jako je spánek, snění a bdění. Stav uvědomění v těle Mahakarana je plamen světla Já, které se zcela odhalí poté, kdy nechá nevědomost zapomenout na sebe samu.

Ve chvíli, kdy víme, jak funguje pozorování poznání, zmizí stav nevědomosti úplně. Skutečně tomu tak je. Co však není pravda, je domněnka, že s tím také zmizí výskyt viděného a projeveného. Změní se pouze uchazečův postoj. Na základě intenzity zvážení zakusí vše viděné a projevené ve formě poznání. Vidíme-li ve šperku před sebou pouze zlato, není díky tomu tento kousek zlata zničen. Podobně ačkoli Džanardana, Pán vesmíru, je poznán, vesmír tím není zničen. Když světlo lampy zničí temnotu, objekty, které jsou ve světle viděny, se neztratí. Nejprve tu nebylo žádné světlo a nic nebylo známé kromě faktu, že tu jsou objektivní formy. Podstata těch samých objektů se stane jasně poznatelná ve světle. Podobně když jsme viděli a vnímali svět slepě v temnotě nevědomosti, díky Sadgurově pomoci a radě se do našeho pohledu dostal zrak, a slepota zmizela. Když je plamen poznání v srdci zažehnut, rozšíří světlo všude kolem a temnota tím pádem zanikne. Přesto svět zůstává, avšak jeho pravá podstata je nyní odkryta. Poté, co se aspirantovi podaří získat pravé poznání, změní se i jeho pohled na svět.

Člověk a jelen vidí fatu morgánu odlišně. Objekt je stejný, ale každý z nich ho vidí jinak. V horkém slunném dni se páry vycházející z rozpálených skal mohou z velké vzdálenosti jevit jako vodní plocha. Tomuto přeludu se říká fata morgána. Důvod k tomu, proč se přeludu v jazyce Marathi říká Mrugjala (vzdálený výskyt vody, jenž přiláká jelena) je ten, že jelen je tímto 'výskytem' oklamán. Přelud vody ho přitahuje natolik, že se za ním rozběhne, aby uhasil žízeň. Jakmile zjistí, že tam žádná voda není, je zklamaný. Právě jeho postoj je chybný, neboť pokládá klamný výskyt vody za skutečný. I když se to jako voda jeví každému, člověk, který je také žíznivý, se k ní nežene uhasit svoji žízeň. Důvodem je lidské chápání, že přelud není to, čím se zdá být. Člověk nevěří, že tam voda je, a tím pádem není ošálen. To je práce lidského intelektu. Nahlížíme-li na to z pohledu slunce, pak tu něco jako přelud vůbec neexistuje. Odkud tedy přelud vychází?

Tímto způsobem se liší postoj dosud nevědomého svázaného uchazeče od postoje Siddhy, zcela osvobozeného člověka. Baddha (neboli svázaný člověk), řídí povoz praktických povinností, a považuje svět za skutečný. Dosáhne-li baddha poznání Já, nahlíží na svět s postojem, že se jedná o 'mithya' (pouhopouhý jev, iluzi), ale Siddha se stal Já neboli Vším, a nevidí svět vůbec.

Tím byla shrnuta první část debaty o všem, co se týká čtyř těl - od fyzického těla (hrubé tělo) až po supra-kauzální tělo (Mahakarana). Další částí je prohlášení o tom, co následuje po supra-kauzálním těle (Mahakarana). Člověk nemůže být označen za Siddhu, dosáhne-li sebepoznání proniknutím do supra-kauzálního těla (Mahakarana), kde pozná vše, co je v něm obsažené. Stále je považován jen za sádhaku (uchazeče). Oblastí, kde spočívají Siddhové, je bezmyšlenkovitá skutečnost - vidžnana. Nyní se však tomu věnovat nebudeme.

Nyní se nacházíme ve čtvrtém, supra-kauzálním těle (Mahakarana). Nyní podrobněji prošetříme tuto úroveň. Nevědomost zde naprosto vymizela, jak jsme řekli již dříve. Avšak nevědomost neboli stav zapomnění přichází ke zvážení pouze ve spojení s hrubým a jemným tělem. Nevědomost či stav zapomnění ve skutečnosti neexistují, tudíž získáním poznání nemusí nic zmizet.

Je absurdní říkat, že 'to, co není', musí zmizet. Ráma má prsten, Góvinda nemá prsten. Vyjadřuje nepřítomnost prstenu něco o stavu existence určité věci, které se říká prsten? Jistěže ne. Zrovna tak stav zapomnění, který ve skutečnosti neexistuje, se objeví pouze ve spojitosti s hrubým a jemným tělem. Jedná se o vymyšlený stav. Jistěže neexistuje. Samartha Swami Ramdas ve své knize Dasboadh poukázal na to, že tento stav nevědomosti, ve formě zapomnění, je stav, ve kterém to, co vlastně není, se stává ne-existující. Existuje pak stav Sebeoznání? Džnanadeva (bůh poznání), prezident (nadřazený) v supra-kauzálním těle (Mahakarana), jenž pozoruje rozpuštění modifikací poznání, spatřil nepřítomnost všech snů a pochyb, jako tomu je ve stavu zapomnění, a je si vědom jejich neexistence. Toto pozorující poznání je také parazit (nežádoucí výrůstek) na čiré přirozenosti Já, porovnáme-li to s nevědomostí v kauzálním těle, která značí stav bez poznání. Jakmile pozorující poznání nevnímá tělo a člověk zapomene na stav zapomnění, poznání se začne dívat na sebe. Pozorování svého Já nelze nazvat pozorováním. Hledající je nazván pozorovatelem, jen když zapomene na Já a vidí (hledá) něco od Já odlišného. Poté, co pohlédne na sebe sama, spočine v poznání, které je podstatou Já.

V sebespočinutí neboli 'osamění' si člověk rád pro sebe brumlá „Já jsem Brahman (Aham Brahmasmi)“. S tímto zvukem, vycházejícím zevnitř, je i toto sebepoznání svázané a chycené v supra-kauzálním těle (Mahakarana). Toto brumlání je velká iluze (Mahamája), jež je podkladem třech gun (tamas, radžas, sattva). Chcete-li se zbavit onoho rušícího brumlajícího zvuku, musíte se sami zastavit, čímž za sebou navždy necháte hřmot velké iluze (Mahamáji).

Pocit 'Já jsem Brahman', druh 'jáství', uvaleného na přirozenost Já, je ve skutečnosti stav bez ega či oddělené entity. Avšak i ten nejjemnější druh 'jáství' je také něco jako špetka soli v mléce. Proto je nutné ji vymýtit (odstranit). Brát falešné za pravé je pořádně ohavná myšlenka, ale když se pravé považuje za pravé, není u toho žádná myšlenka přítomna. Na základě uvedeného prohlášení je hrubé tělo 'já', jemné tělo 'já' a kauzální tělo je také 'já'. Dokud si člověk i nadále drží své ego (myšlenka 'já') stejně jako tři těla (hrubé, jemné a kauzální, resp. myšlenku 'já' v každém z těchto těl), pak to je rozhodně ohavná pýcha. I když by se uvědomění, které má identitu v podobě 'Já jsem Brahman', mohlo označovat jako 'nesobecké já' (já bez ega) či jako 'já nemající žádnou pýchu', důsledkem 'jáství', které zde obhájí pravdu, je to, že je také nepravé (falešné). V čem spočívá jeho nepravost? Ve skutečnosti tu není nic pravdivé či falešné, ale pokud pravdivý začne prohlašovat 'Já jsem pravdivý, já jsem pravdivý...', vzniká pochybnost o jeho pravdivosti. Kdyby brahmín (člen nejvyšší kasty) každému na setkání říkal: „Já jsem brahmín, já jsem brahmín,“ posluchač by si řekl: „Je-li tento člověk brahmínem, proč to pořád opakuje? Musí být asi ve skutečnosti členem nějaké nižší kasty.“

Podobně i zaklínadlo „Já jsem Brahman, já jsem Brahman“ se objeví, jen když není uvědomění či poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) zbaveno pochybností o své vlastní přirozenosti. Z tohoto hlediska i vzpomínka typu „Já jsem Brahman“ upozorňuje uchazeče na nutnost zbavit se klamného já a potřebu ustálit uvědomění v supra-kauzálním těle (Mahakarana), ve stavu, který není ani vzpomínání ani zapomnění. Potom se sám uchazeč stává přirozeností Čirého Poznání a blaženosti.

I když nezapomeneme vykovávat své obvyklé každodenní záležitosti, přesto spočíváme ve svém přirozeném stavu, jenž je bez jakéhokoliv vzpomínání či zapomnění. Má někdo zkušenost typu: 'Zapomněl jsem na sebe sama' či 'Vzpomínal jsem na sebe sama'? Pokoušel se někdo touto snahou ověřit svou existenci? Nikdy na sebe nezapomeneme a ani není nutné na sebe vzpomínat. Jsme v přirozeném stavu, který je za stavy vzpomínání či

zapomínání. To je skutečně naše pravá přirozenost. Vzpomínání či zapomení se vždy týká něčeho, co je od nás oddělené. Skutečně by si každý měl pevně vtisknout do mysli, že je-li něco připomínáno či zapomenuto, pak to není 'Já'.

To by mělo být vaše pevné přesvědčení - vše, co je připomínáno či zapomenuto, není rozhodně vámi. Když zde není žádná vzpomínka na Já či zapomení Já, pak právě spočívání v Já, neboli bytí vlastní Já, je pokládáno za sebe-osvícení. Hrubé tělo tudíž není vámi, jemné tělo také není vámi a kauzální tělo rovněž není vámi. Jste Já podstaty poznání (uvědomění 'já jsem' v Mahakarana). Musíte být stále jedno a to samé.

Dosud jsme se drželi teorie eliminace (odstraňování), aby bylo uchazeči vstřípeno přesvědčení o jeho pravé podstatě jakožto čirého poznání (já jsem). Písma naopak využívají metodu dedukce (vyvození) k vysvětlení teorie čtyř těl. Doposud vám bylo vysvětleno, že nejste žádné z třech těl (hrubé, jemné a kauzální tělo). Písma to pojmají obráceně, neboť prohlašují, že veškerý viditelný projev (svět) je hrou vašeho vědomí.

Platí následující poučka: Vytvořená věc je jako věc, ze které byla vytvořena. Když se voda přemění v led, zůstává stále vodou. Na první pohled se někomu může zdát, že voda je tekutá, kdežto led je pevné substance. Voda žádný tvar nemá, zatímco led má. Ve skutečnosti jsou jedno a to samé.

Proto platí, že svět a jeho Pán (Bůh) jsou jedno a to samé. To je učení obsažené ve Védách (písmech). Z hrubohmotného pohledu se země, voda, oheň (a světlo), vzduch a prostor jeví jako odlišné prvky, ale rozdíl je v kvalitě. Led se opětovně stane vodou po roztátí podobně jako se země rozpustí ve vodě, voda vyschne horkem či světlem; horko je obsaženo ve vzduchu a vzduch je rozptýlen v prostoru, čímž v něm prostě zmizí. Jelikož Já je lůnem všech výše uvedených pěti elementů, platí, že se elementy vytratí v Já. Kdyby se jeden od druhého zcela lišil, nemohly by se nikdy vytratit či jeden ve druhém rozpustit a být jako jeden princip, jenž nemá žádný oddělený a odlišný zbytek. Následkem toho hrubohmotný a jemný svět (pět elementů) neznačí nic než Já. Proto se Já jeví jako všechny možné živočišné druhy. Když malíř namaluje strom, kámen, krávu, buvola, řeku, nebe, Boha, démony a lidské bytosti, všechny objekty jsou namalovány jednou společnou věcí, a sice barvou. Stejně tak škála nekonečného množství forem není nic než čiré poznání. To je troufalý, výrazný a přesvědčivý závěr. Jednu věc je třeba zmínit: samotná metoda má druhořadý význam, tzn. že je jedno, zda je použita metoda odvození, odstranění či další. Hlavním důvodem je sdělit poznání Já. Když několik žáků vypočítá v matematice příklad a každý z nich přitom použije odlišnou metodu, dospějí nakonec ke stejnému výsledku. Je proto nutné přijmout jejich společnou odpověď za správnou. Metoda, která nás k té odpovědi přivedla, je druhořadá. Je zde háček v dokazování totožnosti vody a ledu, světa a Boha, zlata a šperku. Prostřednictvím metody dedukce (vyvození) platí, že i když jsou zlato a ozdoba stejné, ozdoba by nemohla být vyrobena bez zlatnickovy dovednosti. Taktéž by se voda nepřeměnila v led bez pomoci intenzivního chladu. Platí-li, že svět a Bůh jsou jedno a to samé, odůvodnění k tomu je následující: znamená to, že Bůh byl transformován. Zpevnil se jako země, roztál a stal se vodou, potom vyschl a stal se horkem, atd. Na základě tohoto argumentu se musel Bůh prvně stát pěti elementy. To je selhání v deduktivní (vyvozující) metodě, a proto může být vznesena námitka.

Avšak Samartha Ramdas odstranil i tuto námitku větou: „Ó, člověče, proč se ptáš na něco, co vůbec neexistuje?“ Svět nezačal existovat, kdežto absolutní Parabrahman tu navždy jediné jest.

Zapomenout na své Já značí zrod máji (Má - není, ja - které). To, 'které není', značí to, co neexistuje. Jak lze popsat neexistující ženu? Je syn neplodné ženy tmavé či světlé pleti? Jak je starý? Jak je vysoký? Jaké je kasty? Jak lze odpovědět na všechny ty otázky?

Brečí-li dítě a my chceme mít klid, řekneme mu: „Přestaň, nebo přijde strašák“ Ztiší se na základě představy strašáka, který tam ve skutečnosti není. Když začne být zvědavý, zeptá se otce: „Otče, jak vypadá ten strašák?“ Jak dlouhé má vousy a knír? Jak velký je jeho nos, oči a zuby?“ Jakou odpověď mu otec může dát? Dítě nepřestane vyzvídat, dokud nedostane odpověď. Proto musí otec vylíčit strašákův nos velký jako Ramešwarův, chodidla velká jako Holandsko a hlavu, která mu sahá až do nebes. Jen aby měl pokoj, řekne dítěti: „Je velký asi tak a tak...“ Uvedený druh popisu bude odpovídat popisu Máji (iluze).

Neexistující Mája existuje a vytvořila projevený svět. Vědy se snažily podat vysvětlení dživům (nevědomým lidem) a vysvětlily jim podle jejich úrovně chápání, jak došlo k stvoření světa. Vědy se snaží nastínit zdroj

Máji a světa tvrzením: „Toto je způsob, jakým se to stalo.“ Někdy si jejich tvrzení navzájem protirečí. Místo aby-chom obviňovali Vědy z podvodu, protože jednomu (A) říkají to a jinému (B) zase něco jiného, musíme přiznat, že Vědy vysvětlily poznání o Já všem. Tím, že použily rozdílné metody podle úrovně uchazečova intelektu, vyhubily iluzi všem. Kdo potom podvádí? Uchazeči, neboť klamou sami sebe, co se pravé přirozenosti světa týče.

Matka dá jednomu dítěti ovesnou kaši a druhému, které má poruchy trávení, placku zvanou čapátí. Může se o ní říci, že druhému dítěti nadřzuje? Matka ví, jaké jídlo je pro dítě vhodné z hlediska jeho možného trávení. Podobně pokud jde o Vědy, jejich rozdílné metody jsou použitelné pro rozličné typy uchazečů, lišící se co do úrovně intelektu. Všichni však trpí stejnou chorobou v podobě oklamání samsárou (objektivní svět). Bhava-roga značí nemoc stvořeného, ideje, že svět byl stvořen. Aby vyléčily uchazeče z této nemoci, musí mu to vysvětlit různými způsoby podle úrovně jeho chápání.

I když je horečka společným příznakem nemoci, chytrý doktor předepíše každému pacientovi jiný lék či dávku podle jeho fyzického stavu. Doktor má v úmyslu pacienta vyléčit a navrátit mu zdraví. Mohou zde být rozdílné léky (dávky), ale to neplatí o učení, které je vždy stejné. Jedny léky nemusí vyhovovat druhému pacientovi s rozdílným fyzickým stavem. Tudíž instrukce dané jednomu nemusí oslovit druhého.

Instrukce či rada daná uchazeči, jenž má určité vzdělání, nemusí sedět někomu, kdo má vyšší či nižší vzdělání. Nemá cenu hledat chyby v písmech a jejich metodách. Chyby vězí v nadbytečně držných vědomostech, které uchazečům překážejí v době, kdy jim je dáno poučení. Cílem písem (matky Šruti) je umožnit všem hledajícím (dětem), aby pochopili, co se skrývá pod pojmem Sebepoznání. Proto by uchazeči měli přestat hledat viníka a uspokojit sebe tím, že dosáhnou vlastního cíle získáním poznání Já.

Kapitola 4

Výklad Mahakarana těla (já jsem) v několika způsobech a poznání své přirozenosti

Do této chvíle se výklad věnoval definování čtyř těl. Nyní se soustředíme na to, jak v nich dochází k poznání. Všechna čtyři těla jsou nutně nápomocná, chceme-li poznávat objekty, viděné hrubým tělem. Oči nakreslené na obraze objekt vidět nemohou. Stejně tak samotné fyzické oči nemohou bez pomoci jemného oka intelektu objekt spatřit.

Vezměte si například, že vidíme mango nebo máme povědomí o tom, že 'toto je mango'. Co by se však stalo, kdybychom přijímali jen to, co vidí samotné fyzické oči. Ty by měly také samozřejmě vidět objekt jako mango. Jenže to se nestane. Za fyzickým okem je jemné oko intelektu, s jehož pomocí je viděný objekt znám jako mango. Ani to však není dostačující. Pokud dvě těla (hrubé a jemné) nemají podporu kauzálního těla (myšlenky 'já jsem'), intelekt je mrtvý. Kauzální tělo jedná mnoha způsoby - jako prostor, nebe, prázdnota, mezera, atd. Intelekt potřebuje prostor (prázdný prostor), aby mohl fungovat. Je tu tedy fyzické oko, jemné oko intelektu, prostor ve formě kauzálního těla, ale pokud zde není pozorovatel ve formě supra-kauzálního těla (Mahakarana), jenž tři předchozí těla spojuje, není zde žádné poznání.

Takže chceme-li získat poznání objektů, je k tomu evidentně nutná přítomnost všech čtyř těl. K tomu, abychom znali změny v jemném těle, není fyzické tělo nutné. Změny jako přitažlivost a odpor, žízeň, hlad a bolest mohou být poznány pouze pomocí kauzálního a supra-kauzálního těla (Mahakarana). K tomu, aby vysvitlo poznání v kauzálním těle, není pomoc hrubého a jemného těla požadována. Avšak poznání musí získat pomoc od čtvrtého, supra-kauzálního těla (Mahakarana). K získání poznání v kauzálním těle je jemné tělo (mysl, intelekt, objektivní vědomí, prána, smysly) naprosto zbytečné. Objektivní vědomí (poznání), prány a smysly mají vliv pouze na hrubé a jemné tělo. Sféra kauzálního těla je zcela odlišná a proniknout do ní s nějakým objektem nelze. Mohlo by pak něco vstoupit do supra-kauzálního těla (Mahakarana)? Oblast působení mysli a intelektu je vymezena hranicemi

jemného těla, takže mysl či intelekt nemohou vstoupit do dalších dvou těl, tzn. kauzálního a supra-kauzálního těla.

Poznání supra-kauzálního těla (Mahakarana) není na ničem závislé, vystačí si samo, neočekává pomoc od hrubého, jemného či kauzálního těla. Toto poznání je sebezárné. I když oči odhalují objekty, žádný z objektů nemůže odhalit oko.

Nikdo necítí potřebu lampy odhalit slunce. Podobně nikdo není schopný odhalit krále Poznání, jenž je okem všech očí. Dokazuje svoji existenci svou vlastní zářivostí. I když oko nedokáže vidět samo sebe, nikdo, kdo má oči, nepochybuje o tom, zda oči má či nemá. Může vidět, protože má oči. Přebývá v něm tento pocit jistoty. Stejně tak byste měli získat poznání o sobě během pozorování něčeho či někoho jiného, než sebe. Abychom viděli své oči, potřebujeme zrcadlo, ve kterém vidíme odraz očí. Avšak toto poznání je pouze zrcadlené poznání očí. Poznání (které bychom měli získat o sobě) dokazuje svoji existenci pozorováním všeho jiného kromě sebe sama. K jeho potvrzení není žádný další důkaz nutný.

Toto poznání je všude přítomné a přesto se stává neviditelné z pohledu nevědomé bytosti. Místo aby viděli supra-kauzální tělo (Mahakarana), vidí tělo hrubé. Je to jako místo oceánu vidět semínko vlního máku, jež plave v oceánu. Takže pak vidí jen 'semínka', která pro ně znamenají to největší, co lze vidět. Nahlížet na vše ve světě tímto způsobem je vskutku zvrácené.

Stalo se našim zvykem pohlížet na menší (objektivní) věc a zapomínat přitom na větší (subjektivní) věc. Opouštíme sebe-dokazující a sebe-dostačující podklad a chválíme uměle utvořenou věc.

Nešetříme chválou nad působivými elektrickými světly, ale slunci takové uznání nedáme. Když se díváme na obrazy namalované na zdi, zapomínáme na samotnou zeď. Díváme-li se na zeď, zapomeneme na samotný dům. Když spatříme objekty ve světle, zapomeneme na světlo, a když čteme dopisy, napsané na papíře, papíru si vůbec nevšímáme.

Co se vlastně děje:

Navzdory faktu, že všudypřítomný podklad je nesrovnatelně větší, zaměříme-li pozornost na konkrétní objekt, zapomínáme na jeho podklad. Hrubý objekt je pochopen jemným, jemný objekt je pochopen kauzálním, a kauzální poznání je pochopeno supra-kauzálním (Mahakarana).

Jenže supra-kauzální poznání (Mahakarana) vidět nemůžeme. Následkem toho je pohled každého soustředěn na hrubé objekty. Začne-li se rozšiřovat zúžený a tudíž omezený pohled natolik, až se stane všude přítomný, pak je s tímto nahlížením rovněž prožíváno vidění Pravdy neboli nezměrného univerzálního Poznání, které překrývá a obklopuje celý vesmír.

Poznání, které setrvává v supra-kauzálním těle (Mahakarana), zlikvidovalo sice kauzální tělo (nevědomost), ale hrubé a jemné tělo nezničilo. Běžné vnější poznání, získávané prostřednictvím hrubého a jemného těla, není ničitel nevědomosti. Pouze neobyčejné a zcela unikátní poznání, které setrvává v supra-kauzálním těle (Mahakarana), je protivník a ničitel nevědomosti.

Vezměte si například, že ve dřevě je potenciálně obsažen oheň; oheň však dřevo v jeho neměnném stavu nezničí. Nevědomost je dokonce živena běžným poznáním. K vyhubení nevědomosti dochází jen po dosažení původního poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana). Fungování hrubého a jemného těla tím ale nijak není dotčeno. Stejně jako dochází k podnětům hrubého a jemného těla u nevědomé bytosti, dochází k nim i u džánina (realizované bytosti) poté, co získá nejzazší Poznání. Objekty, které jsou v temné místnosti neviditelné, jsou viděny po rozsvícení lampy, kdy zmizí temnota. Světlo zničí temnotu, ne objekty. Jen prostřednictvím světla se objekty stávají viditelnými a temnota se setkává se svým zničením.

Stejně tak získá-li adept sebezpoznání, je nevědomost úplně vyhlazena. Zůstanou tu jen hrubé a jemné tělo. Tato dvě těla nadále přijímají podněty. A kauzální tělo už dál podněcováno nebude? Věnujme se tomu trochu víc.

Nevědomost má mnoho forem, jako je nebe, prostor, místo setkání, vzdálenost atd. Po získání sebezpoznání je nevědomost zničena. Ale protože všechny podněty jsou v případě nevědomosti ve formě prostoru, je tento prostor nutným předpokladem k vyvstání jiných podnětů (např. hrubých či jemných tužeb), které nevzniknou, dokud není vytvořen prostor.

Když se po získání sebezpoznání podíváme na všechna těla, pak se těla objevují v opačném sledu, tj. nejprve sebezpoznání (Mahakarana čili univerzální pocit 'já jsem'), potom kauzální tělo ve formě prostoru, dále jemné tělo a nakonec hrubohmotné tělo. Nevědomost v kauzálním těle je zničena, přesto však poskytuje nutný mezistupeň (prostor) mezi jemným tělem a supra-kauzálním tělem, neboť bez ní (prostoru) by nedocházelo k hrubým a jemným podnětům.

Vznik světa

Jakmile je Poznání (Mahakarana) uvolněno ze sebe sama, nechá do sebe vstoupit další, ne vlastní podnět, a současně s tím dojde k vytvoření kauzálního těla ve formě vědomí (čidakáša) a následně na to se objevuje jemné a za ním hrubé tělo. Čtyři schody, po kterých se stoupá nahoru, jsou:

- 1) hrubé,
- 2) jemné,
- 3) kauzální,
- 4) supra-kauzální (Mahakarana).

Nyní musí být toto pořadí obráceno:

- 1) supra-kauzální (Mahakarana),
- 2) kauzální,
- 3) jemné,
- 4) hrubé.

Místo aby Poznání (Mahakarana) zůstalo v klidu uvnitř sebe sama, začne se vířit a klesat směrem dolů. Na poslední dva schody se nelze postavit dříve, dokud se nedostaneme na třetí schod (kauzální tělo), kterým je čidakáša, neboli rašící vědomí. Nastanou-li poslední dva stupně (jemné a hrubé tělo), objeví se svět, který je vnímatelný jen zde.

Poznání vnějšího světa nedokáže zcela zničit nevědomost. Podobně třebaže světlo zničí temnotu a umožní nám poznat objekty, které byly dříve kvůli temnotě neznámé, svět se objeví a udržuje pouze kvůli kauzálnímu tělu neboli prostoru (nevědomosti). Dokud se svět neobjeví, nedojde na tomto stupni k poznání ani hrubého, ani jemného těla. Objeví-li se, vnímá ho jak džánanin (ten, kdo zná 'já jsem'), tak nevědomá bytost. Musíte pochopit, že nevědomost se skrývá v té či oné formě. Rozdíl mezi džánaninem a nevědomou osobou v tomto směru je ten, že džánaninovi se nevědomost neobjevuje v jednotlivých formách.

Dokud poznání nezanikne, nezanikne ani nevědomost. Poznání a nevědomost jsou jako siamská dvojčata, zrozená z Máji (iluze). Obě se narodí a zemřou ve stejný čas. Jestliže tu je jedno, žije i druhé, a zemře-li jedno, druhé zahyne také. Jelikož to je pravda, uvidíme, jak samotné poznání mizí. Předtím, než poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) zanikne, musí nejprve umřít těla, která jsou pod ním. Čtyři těla zemřou následně po sobě. Pohlížíme-li na umírajícího člověka, kterému není pomoci, nezbyvá, než se na něho dívat. Nezemřeme s ním. Stejně tak budeme uvnitř sebe klidně pozorovat, jak umírají čtyři těla. V souvislosti se smrtí platí princip, že když ustane vývoj, začíná rozpad. Významem toho tvrzení je zdůraznění zániku. Kdekoliv něco přestane růst, začne se to rozkládat a nastoupí na stezku smrti.

Je zbytečné nějak smrti pomáhat. Zkáza je ve vývoji vrozená. V životě je smrt a naopak v smrti je život. To je tradice života a smrti. Objekt, který je narozen, umírá svou vlastní smrtí, třebaže zde mohou být i nějaké další

důvody. Základní příčinou smrti není nic jiného, než život. Čtyři těla napadla čirou přirozenost a musí zemřít. Jak zemřou? Uvidíme to dále.

Fyzické hrubohmotné tělo smrti nikdy neunikne. Když nezemře dnes, pak za sto let. Hrubé tělo se vyvíjí do pětadvaceti let a poté se začne rozpadat a pomalu kráčí po „cestě smrti“, až se jednoho dne stane její obětí. Hrubé tělo je pouze fyzickou formou jemného těla, proto lze říci, že nemá žádnou oddělenou nezávislou existenci. Strom ve své hrubé formě není nic jiného, než výsledek růstu svého semene, kterým je jemné tělo. Strom automaticky uschne a zahyne.

Jemné tělo je semenem zrození a smrti. Semeno se nezničí tak snadno, jako hrubá forma stromu. Jeho rozvoj (nabývání stále většího počtu konceptů) je nesmírný. Pokud aspirant nepodstoupí proces hledání jemného těla a vlastním úsilím ho nezničí (nerozpustí všechny koncepty), bude se neustále rozrůstat. Jeho rozšiřování se stává příčinou nekonečného počtu hrubých těl. Vrhá bytost do 8,4 milionů zrození. Vývoj fyzického těla se přibližně v dvaceti pěti letech automaticky zastaví, to však neplatí u jemného těla. Právě v jemném těle člověk pocítí potřebu vyhledat Sadgurua, aby pochopil, jak zastavit růst jemného těla.

Zbrzdění růstu jemného těla (snů, tužeb, konceptů) značí vzdání se snů a tužeb. Touhy, sny, starosti atd. jsou produkty mysli. Jen prostřednictvím vlastní mysli se jich lze zbavit. To, co je myslí stvořeno, rukama zničit nelze. Naopak, co je stvořeno rukama, to nelze zničit myslí. Kdykoliv se silou chceme zbavit snů a tužeb, vytváří se ještě větší houf snů a tužeb.

Mysl je drzá a hubatá. Když se jí snažíme potlačit, začne si víc a víc dovolovat a čerit se. Sadguru nám proto dává léčivý prostředek pro zástavu růstu mysli v podobě slov: „Pokud spočineš v klidu, budeš vidět, jak se sny a tužby postupně vytrácejí.“ Spí-li malé dítě, pozorujte chvíli jeho oči. Toto pozorování vám ukáže, jak zůstat v klidu. Když budete sami chtít usnout, stačí, abyste si vzpomněli, jak snadno dítě upadlo do spánku a zapomnělo na sebe i okolní svět. Vnímáte-li spící dítě, sklouzáváte do stavu zapomnění, zbaveného snů, tužeb, starostí či pochybností. Trn lze odstranit pomocí triku - k jeho odstranění použijete další trn. S myslí lze skoncovat zase jen pomocí mysli.

Zrození a smrt, vznikání a zanikání - to jsou dva protiklady stejného stupně vědomí. Když přijde jedno, druhé odejde, a naopak, když odejde jedno, přijde druhé. Smrt umírá svou vlastní smrtí jako démon Bhasmasura, který si položil ruku na svou hlavu a sám se tak zničil. Takže když je mysl překonána, odkryje se další stupeň ve formě kauzálního těla, což je stav zapomnění. Jen tehdy si uchazeč začne uvědomovat tuto úroveň. Zde může vzniknout pochybnost - je-li mysl vyloučena ze hry ve stavu zapomnění, nepříjde opět nazpět? Vyloučení mysli není to samé jako naprosté ukončení. Co nám tedy pomůže?

Pomůže nám neustálé opakování mantry, kterou nám dal guru. Jakmile uchazeč začne zastavovat růst mysli, mysl pomalu kráčí po stezce smrti a tím dojde ke svému zániku. Studium a praxe zde musí být stejným dílem vytrvalé. Jakmile strom začne usychat, tak i když se ho snažíte zalévat a udržovat při životě, jednoho dne se kořeny začnou vytrhávat ze země, a nakonec se zlomí a zahyne. Dává-li někdo starému domu stále novou omítku a tu přetírá stále novou barvou, stejně přijde doba, kdy se dům zhroutí.

Pokud se mysl neustále brání v růstu, jednoho dne se automaticky unaví a zanikne. Avšak uchazeč by neměl seknout s praxí a žít v domnění, že už toho bylo dost.

Další tělo se odkryje po zániku jemného těla. Překrytí jemného těla je odstraněno a tím pádem se automaticky odhalí překrytí kauzálního těla.

Nyní se podívejme, jak zaniká kauzální tělo, tvůrce či zakladatel jemného těla. Jakýkoliv nezvaný stav (kauzální tělo je nezvané), který nastane, je zakoušen jen po krátkou dobu. Jakmile se však jeho růst zastaví, přestane se připomínat. Stav nevědomosti (kauzální tělo), jakmile přijde, je silný a rostoucí, ale jakmile je jeho příval na ústupu, přestane být připomínán. Když klesá, po krátké době začne mizet a nakonec jakoby zde vůbec nebyl. Nakonec je zcela zničen.

Poté, co vaše rozpálené tělo vejde ze žhnoucího slunečního žáru do chladivého stínu stromu, zaplaví vás natolik příjemný pocit klidu, že si povzdechnete – ach, to je příjemné! Jste plní radosti, která vás zaplavuje uvnitř i vně. Když zde chvíli zůstanete, prvotní pocit radosti vás přejde, a vy zde ležíte v klidu bez vědomí svého okolí.

Stane - li se jemná kvalita jemného těla relativně menší, tzn. že její spěch a boj ustane, zapomnění ve formě klidné prázdnoty kauzálního těla se v podstatě také automaticky vytratí. Zrušení negativního stavu zapomnění vyústí pouze v popření (negování). K jeho zabití nepotřebujete meč pozitivního stavu 'já jsem'. Šrí Samartha Ramdas to ujasnil výrokem: „Negativní je znegováno svou vlastní negací.“ Jakmile je stav zapomnění ukončen, je automaticky odhalen čtvrtý stav, tzn. stav poznání, neboli vědomí samotného vědomí (turjaasvasta).

Díky čemu dochází k tomuto stavu poznání? Na základě vztahu se stavem nevědomosti dojde k jeho vystání. Ale i tento stav, třebaže se jedná o velice mocný stav, později také zmizí. Když uchazeč získá poznání, čeká ho nezbytný krok - rozpuštění získaného poznání. To, co přišlo, musí zmizet. Stejně jako přichází nevědomost, vzejde rovněž tak poznání. Poté, co supra-kauzální tělo (čtvrté tělo neboli stav poznání) zanikne, ukáže se konečně Parabrahman, které je imanentní ve všech čtyřech tělech. Vaše pravá podstata, bytí, se nikdy nerodí a nikdy neumírá. Vaši pravou přirozeností je To, co pozoruje smrt všech těl, a přesto To zůstává nedotčené.

Prožívání kast v lidském těle

Šrí Krišna řekl v Bhagavadgítě: „Utvořil jsem čtyři druhy kast.“ Každá lidská bytost v sobě může zakusit čtyři úrovně. Stvoření je rozděleno do čtyř částí a tyto části jsou rozděleny podle svých kvalit a karmy: 1) část brahmínů, 2) část kšátrijů, 3) část vaišjů, 4) část šúdrů.“ Čtyři těla, či kasty, jsou rozděleny podle stejného principu. Supra-kauzální tělo (Mahakarana) náleží kastě brahmínů, kauzální tělo kastě kšátrijů, jemné tělo kastě vaišjů, a hrubé tělo kastě šúdrů. Tímto způsobem se Paramátman rozdělil do čtyř částí.

Hrubé tělo je těžké a je určeno k službě a práci; proto je to šúdra (sluha a dělník). Sedět na matraci v hrubém těle, vše zvažovat a vést obchody ve světě je prací intelektu, jenž porovnává věci jako dobré či zlé, velké či malé. Sluhou mu je hrubé tělo, které mu slouží a vykonává věci tak, jak si přeje, neboť intelekt je jeho pánem. Z toho důvodu má intelekt - obchodník přídomek vaišja (obchodník, řemeslník, sedlák).

Nyní se zaměříme na odvážné činy kauzálního těla. Kauzální tělo buduje své království pohlcováním veškerého bohatství ve světě, jež bylo nahromaděno na základě všech tužeb, snů a pochybností. Rovněž přemáhá a pohlcuje služebníky ve formě hrubého a jemného těla. Tato kauzalita, která je jakousi formou naprosté destrukce, je postojem kšátrijů (válečníků). Kauzální stav je tedy stavem kšátrijů.

Nyní zůstává pouze supra-kauzální tělo (Mahakarana). V tomto těle je naprosté opomenutí všech tří předchozích těl: „Nemám nic co dočinění s hrubým tělem, které jen těžce pracuje a pak umírá, rovněž nemám co dělat s jemným tělem ve formě intelektu, které obchoduje s myšlenkami a sny, a rozprostírá panorama světa. Stejně tak nemám nic společného s válečníkem zvaným kšátrija ve formě kauzálního těla, který poté, co zabil jak jemné, tak hrubé tělo, sedí klidně, jakoby se nic nestalo. Necht' si hrubé tělo sténá pod návalem těžké práce, necht' si jemné tělo dělá své obchody se světem, necht' si kauzální tělo vede válku proti nim (hrubému a jemnému tělu), co s tím mám co společného já?“

Soustředte se na Já (Rám) a necht' si svět bojuje. Mahakarana si toho je velice dobře vědomo a přichází s védským prohlášením: „Já jsem Brahman (Aham Brahmasmi)“. Usedl v klidu na vlastní podstatu, čímž dosáhl nejvyššího stavu brahmínství. Tento brahmín se drží ortodoxně tradice a nikoho z jiné kasty se ani nedotkne a ani nesnese, aby se jiné tělo dotklo jeho. Tři předchozí těla si velice považují supra-kauzálního těla (Mahakarana) a pokrývají si své hlavy prachem z jeho nohou. Z pohledu pravého poznání (vidžňána) platí, že i kdyby se supra-kauzální tělo znečistilo, stále zůstává tím nejposvátnějším a nejvyšším ve všech třech světech.

Tři světy či trojsvětí - swarga lóka, mritju lóka a patala lóka

Hrubé tělo je swarga lóka, jemné tělo je mritju lóka (svět smrti a zrodu) a kauzální tělo je patala lóka (podsvětí, podvědomí). Supra-kauzální tělo (Mahakarana) je Brahma lóka. Těla jsou rozdělena podle svých kvalit a tři světy (lóka) tomu náleží.

Hrubé tělo je swarga lóka a je umístěno na povrchu uvedených světů. Všechny druhy vnějších radovánek je možné prožít v povrchním světě, kde je vytvořeno mnoho krásných míst, zahrad a lesů. Sídli zde božstvo zvané Brahma Déva neboli stvořitel, jehož hlavní kvalitou je činnost (radža guna).

Svět pod ním je světem smrti a zrodu a je znám jako mritju lóka. Tento svět je místem mnoha zrodů a smrtí, které zde neustále probíhají. Pokračující proces není nic než vyvstávání (zrod) a mizení (smrt) mentálních modifikací. Tímto způsobem dochází během jediného dne k mnoha zrodům a zánikům. Měli byste si vést záznamy svých zrodů (vzniků) a znovuzrodů (obnovení). Každá myšlenka vytváří očividný vznik a ustane-li, vznik taktéž ustane. Tomu, když myšlenka ustane, se říká Kalpanta (konec období). Jednotlivé konce jsou neustále zakoušeny v jemném těle. V písmech se používá princip stvoření, vzniků a zániků. Ti, co písma psali, v nich prohlásili, že jakmile vyvstane myšlenka, povstane s ní svět, a když myšlenka ustane, svět zmizí. Dokud nebude jemné tělo ve formě mritju lóky navždy zničeno a pochováno, bude docházet k vzniku a zániku stovek období. Proto byste měli umřít touto smrtí, čímž zcela zamezíte vzniku dalších nutných zrodů. Budete pak žít ve své přirozenosti, přičemž nebudete vůbec pociťovat strach dodatečného prožitku umírání. Nechť se tak stane. Co se má stát se stane, ale dokud se tak nestane, je jisté, že mritju lóka má svůj jícen široce otevřený pro další vstupy (záznamy). Sídlem jemného těla je vnitřní šestý smysl, jenž je znám jako Antahkarana, mysl neboli vědomí. Božstvem je zde Višnu, který pečuje o svět a vyživuje ho.

Svět pod ním je znám jako patala lóka (svět podsvětí, podvědomí). Jedná se o kauzální tělo ve formě zapomnění. V tomto světě se nachází hustá temnota nevědomosti. Ničitel Rudra (Maheš), jehož kvalitou je nevědomost (tamas), je božstvem tohoto světa.

Nad všemi 3 světy je supra-kauzální tělo (Mahakarana), které je nejvyšší, a proto je vyšší než všechny tři předchozí světy. Vůdčím božstvem zde je čiré Poznání, které zde vládne a je Bohem všech božstev. Z Boha Poznání jsou stvořeny všechny tři světy, a proto se mu říká Trailokyanatha (Pán třech světů). Brahmín je guru všech kast, a proto je mezi nimi nejvýše postavený. To mu dává status mistra. Brahmín na sebe nenechá dopadnout ani stín nevědomosti. A co víc, odmítne se nechat znečistit myslí a intelektem. Tudíž se každopádně vzdejte představy, že by někdy přijal totožnost mrtvolky hrubého těla. Tento pravověrný čirý brahmín ve formě čirého vědomí (univerzálního vědomí) nedovolí nikomu vstoupit do svého supra-kauzálního těla (Mahakarana). Proto kšátrija, vaišja či šúdra nemohou vkročit do jeho domu. Hrubé a jemné tělo nemohou nikdy vstoupit do supra-kauzálního těla (Mahakarana). Proto všechny tři nižší kasty neučiní nic bez pomoci čirého brahmína, jímž je základní poznání 'já jsem'. Žádné jejich dobré a zlé skutky a činy nevzniknou bez podpory a síly brahmína (ve formě poznání 'já jsem'). Vždy, když k něčemu má dojít, vyjde brahmín ze svého příbytku a skuteční práci těchto tří kast. Jakmile je práce vykonána, očistí se přímo před jejich zápražím (schodem) a až pak vstoupí do svého příbytku.

Pochopení konečného poznání Já

Tento brahmín oplývá poznáním. Proto se mu říká Vedo Narajána (Poznání). Zná všechny 3 fáze období (začátek, střed a konec) a jeho rysem je střetávající se bod (Sandhya) jakýchkoliv dvou myšlenek. Je uctíván všemi lidmi, a proto je znám jako Pán světa (Bhudeva). Lidé všech kast a vyznání Ho uctívají, ať už jsou si toho vědomi

či nikoliv. Oddanými mohou být hinduisté, muslimové, křesťané, džinisti, zoroastriáni či buddhisté. Uctívatel může pocházet z jakékoliv země, ať z Iránu, Turecka atd. Cítí nutkovou potřebu uctívat tohoto Boha, ať už je to kdokoliv. Nemůže si pomoci. Má-li jeho Bůh hlad či žízeň, nabídne mu všechno možné jídlo a pití, aby dostal závazkům vůči Němu. Má pro Něho připravenou postel s matracemi a polštáři, aby mohl klidně spát. Nabízí mu půvabné věnce, k jejichž přípravě použije mnoho vonných květů z krásných stromů a popínavých rostlin. Všichni služebníci a pomocníci jsou připraveni Ho na slovo poslechnout. Žena a děti jsou pro Jeho zábavu a paláce jsou místem Jeho obydlí. Bůh přebývá ve středu srdce každé bytosti a přijímá všechny možné druhy služeb, které jsou mu poskytovány. Navzdory tomu považujeme tělo za Boha a všechny služby nabízíme tělu, místo abychom je nabízeli pravému Bohu. Nevědomí lidé přijali tuto chybnou myšlenku a následkem toho celou věc nepochopili. Je to právě tato chybná idea, která oddělila Boha od jeho oddaných. Proč být potom z něčeho udiven?

Všechno konání není nic než uctívání, poskytované Jemu. Velký Bůh (Mahadeva) se neustále raduje ze záplavy všech smyslových objektů ve formě zvuků, forem, dotyků, chutí a čichů - všech pěti orgánů či smyslů poznání. Uctívatel, jenž pochopí tajemství Velkého Boha, je vsutku skvělý. Všechny jeho přirozené činy jsou věnovány Bohu. Včely, ptáci, mouchy i mravenci vzdávají poctu Bohu, ale jelikož nemají intelekt k pochopení, nemohou být obviněny z nevědomosti. Dokonce i inteligentní lidská bytost není sto pochopit, že všechny její každodenní a příležitostné činy vykonává kvůli Bohu a nikomu jinému. Jak politováníhodná je její nevědomost!

Velký Bůh je stejný jako král Poznání, který sousto potravy ochutná, těší se z ní, a spolkne. Rozlišuje mezi vůní a smradem; chápe, který zvuk je příjemný pro uši, a který je skřípavý; vidí rozdíl mezi krásnou a zlou či odpornou formou; vycítí jemný a hrubý povrch při dotyku. Právě Velký Bůh je vždy přítomný v srdci každé lidské bytosti. Zde vládne jako Nejvyšší. Naprosto zavádějící je myšlenka uctívat jiného boha než právě Jeho.

Co myslíte, jakého Boha uctívají křesťané, když uctívají Krista, hinduisté, když uctívají Višnu či Maheše, buddhisté, když uctívají Buddhu ...? Neuctívají pouze mrtvolky výše zmíněných božstev? Jaký pocit prožívá oddaný, který opravdu uctívá? Zeptejte se každého věřícího z kteréhokoliv náboženství, aby vám popsal svého Boha. Odpoví: „Můj Bůh je vědomí, světlo; je vševědoucí, všudypřítomný, všemocný. Vykonává vše, vlastní vše. Je mimo zrození a smrt.“ Řekne někdo, že jeho Bůh je kámen, skála, bahno nebo kov? Nebo že je těžký, netečný, tupý, bez vědomí, slabý, slepý či hluchý?

Z toho je patrné, že ať už je Bohem Kristus, Višnu, Buddha či Zoroaster, Jeho přirozenost je plná vědomí a božských kvalit. Pokud někdo vlastní všechny uvedené kvality, pak je to známka toho, že je Absolutno, Paramátman, Vasudéva ve formě poznání, které je přítomné v srdci každé lidské bytosti. Právě Velký Bůh přebýval v Mohamedovi. Srdce Krista bylo též prostoupeno tímto Bohem. Ne někým jiným, ale právě Velkým Bohem byly uchovány kvality Višnu (ochránce). Každý, ať uctívá jakéhokoliv Boha, uctívá toto vnitřní Já. Projev nejhlubší pocty, směřující k jiným Bohům, jde stejně k samotnému vnitřnímu Bohu, jímž je Sebe-přirozenost. Skutečně to je pravda. Formy všech výše zmíněných Bohů jsou pouze svatyně jediného vnitřního Boha (Átmadéva). Všechna jména náleží Jeho svatyni. Je přítomný v nejniternější sféře všech forem. Je usazen ve všech formách bytí a přijímá veškeré jejich pocty.

Všechny činy, vykonané hrubým tělem se uskutečňují kvůli vnitřnímu Bohu za účelem potěšit Ho. Všechny sny či touhy, ideje či pochybnosti, co přejdou myslí, jsou taktéž kvůli vnitřnímu Bohu, pro Jeho potěšení. Pakliže to uznáte, bude vaše práce hotova. Stále něco děláte, ať už tělesně, či mentálně. I kdybyste si řekli, že s tím skončujete, nebudete sto s tím přestat. Vězte, že konatelem všech vašich činů a tím, kdo se z nich raduje, je pouze Bůh Hari (Já). Každým okamžikem byste měl přijímat tuto skutečnost.

Všechny příznivé a nepříznivé činy jsou tímto věnovány Bohu a aspirant zůstává zcela osvobozený. Říká se tomu Dhjána Yadnya (oběť pro poznání). Přicházíte-li či odcházíte, mluvíte-li či pijete, dáváte-li či berete, stojíte-li či sedíte, pracujete-li doma či venku, užíváte-li si sex v posteli, odhodte všechen stud a myslete na Boha.

Tím jsme vysvětlili, jak poznání samotné působí v každé chvíli. Pozorovat tímto způsobem vše znamená rozjímat o Bohu. Tělesné prožívání musí být proměněno v duševní vědomí. Přijmout rozhodnutí, že právě Átman vše vykonává, je osvobozující stav. Samartha Ramdas dával tuto radu. I světec Tukaram požádal Boha o tento dar, když říkal: „Moc tě prosím, dovol mi, abych na tebe nikdy, nikdy nezapomněl.“ Podobně i my nesmíme nikdy

zapomenout na Já. Potom je jisté, že spása leží u Jeho nohou. Tak jak byl provaz ve formě myslí stočen ve směru tělesného vědomí, pak stejně tak musí být otočen do obráceného směru - duše, či vědomí sebe sama. Potom bude provaz nepokroucený, provázky z něho odvanou ve větru a nezbude tu žádný provaz zasluhující si tento název.

Zašroubujete-li šroub, pak při vyšroubování musíte šroubovat opačným směrem, abyste šroub dostali ven. Podobně, co se týče tělesného vědomí, je-li mysl, která je řízena intelektem, směřována k Já, bude v Já pohlcena. Stejně tak směřujete-li mysl k Bohu Rámovi (Vědomí), bude ve Vědomí pohlcena. Mysl se stane Vědomím a nezbude po ní nic z její původní formy (mysli), ať už uvnitř či vně. Stane se plně sjednocená s Vědomím. Uchazeč to sám spatří, vyzkouší-li si to.

K tomu, abyste lépe pochopili, jaké je čiré Poznání a jak se chová, stačí, když půjdete domů a ze svého pokoje se podíváte na měsíc. S jakou rychlostí se čiré Poznání přesune na měsíc z okna vaší myslí? Jak rychle překoná celou dráhu? Vyzkoušejte to. Proběhne to ihned. Dokáže mysl vyvinout tuto rychlost? Mysl vyvine rychlost pouze díky Poznání. Jde-li mysl kamkoli, vědomí už je zde. Není divu, že pohyb myslí je v těsném závěsu vědomí. Jen co otevřete oční víčka, poznání (vědomí) rázem prostoupí celý prostor, nebe plné hvězd a měsíc.

Bylo by lepší místo tvrzení 'že prostoupí prostor' říci, že 'již prostoupilo celek, což je zakoušeno vzápětí, tedy nyní'. Když vědomí urazí cestu od oka k měsíci a člověk ví, že vidí měsíc, pak se jedná o objektivní poznání. V tomto případě je měsíc objektem a vědomí se okamžitě poté, co ví, že se jedná o měsíc, zformuje do jeho tvaru. Pokud se před měsícem objeví mrak, vědomí se zformuje do tvaru mraku, který je nahlížen jako objekt. Takto vědomí prostupuje mrak a zná mrak jako objekt.

Mája a Brahman

Povšimněme si nyní povlak bez objektivního vědomí (vědomí bez objektů) neboli čiré poznání nesmíchané s nějakým dalším objektem. Toto prázdno či vakuum, které leží mezi okem a měsícem, nebylo nijak ve vaší pozornosti, přesto však je zde rozšířeno ve své přirozenosti. Jedná se o čirou formu poznání. Když se tato prázdnota či prázdny prostor, jenž byl dříve bez povšimnutí, stal nyní cílevědomě objektem pozornosti, je to objekt pozorování podobný prostoru. Co je pozorováno, je Mája (iluze) a vše, co nemůže být viděno, je Brahman.

Když se díváte na měsíc, pak středem vaší pozornosti nebyla prázdnota; proto se jedná o vědomí bez objektu. Jestliže je prostor či prázdnota oddělena a je z ní vytvořen viděný objekt, je čiré poznání přeměněno do nuly, neboť jestliže je prostor viděn odděleně, pak se modifikace myslí stává nulitní (prázdnotou). Je-li tu nějaký rozdíl mezi prostorem (nebem) a čirým poznáním, pak tento: Oddělený pohled na něčí vlastní přirozenost je prostor a když je ukončen tento druh pohledu, jedná se o čiré poznání. Jakmile tímto způsobem důkladně rozpoznáte podstatu čirého poznání, pak i kdyby se čiré poznání smíchalo s nějakým objektem, dokážete ho náležitě v této směsici rozpoznat a vybrat. Stejně tak znáte-li čistou vodu, pak i když je v ní zamícháno něco dalšího, samotnou vodu dokážete hravě ve smíchané tekutině rozpoznat.

Voda je tekutina, která se může přeměnit v led. I když se voda vzdá své tekutosti a nabude pevnosti ledu, stále je brána jako voda v tuhé formě. Stejně tak není obtížné poznat vodu v blátě. Rovněž tak, znáte-li čiré poznání a jste si vědomi jeho neměnnosti v dynamickém (proměnlivém) světě, nacházíte jeho podobu ve formě sat - čit - ánanda (bytí, vědomí a klid).

Čirá voda nemá žádnou barvu, tvar, chuť či vůni. Když to důkladně pochopíte, pak i když na sebe voda vezme tuhounou formu ledu, nebo chutná-li pálivě po čili či sladce po cukru nebo voní-li po růžích nebo je-li zbarvena květy, nebo je-li z ní barva určená k natírání, je zcela nepochybné, že se ve své podstatě jedná o vodu. Jinak řečeno jedná se o čistou vodu, když odečteme formu, chuť, vůni a barvu.

Použijeme-li tuto metodu u odstranění (eliminace), docházíme nepochybně k závěru, že čiré poznání je plně obsaženo v každé formě, všude. I když je zde podmíněné, lze se po odebrání všech podmíněností a rozdělení forem do náležitých elementů dobrat k jeho čiré podstatě neboli k čirému Poznání. Namísto získání čirého Poznání

ní pomocí funkční eliminační metody někdo použije metodu opačnou, kterou je metoda přiřítání. Žvatlá přitom otřepané načtené vědomosti, jako např. že samotný Bůh prostupující všemi bytostmi, všemi formami, a Ráma, svět a Pán veškerenstva, jsou nic než jedno ... atd. Jenže místo aby mu načtené vědomosti pomohly, jsou mu naopak k ničemu. Jestliže stále papouškuje bezvýznamně slova typu „Já jsem Brahman, smysly dělají svou práci, nejsem konatel, na mé úrovni není žádný hřích ani počestnost“, pak místo aby získal Já, jen sebe podvádí. Tímto způsobem mu nabubřele roste ego. Tito sebe-objevitelé postrádají klid a radost jak v tomto, tak i v jiném světě. Světec Kabír o nich řekl: „Odešli, jak přišli.“ Umírají ve stejném stavu poznání, v jakém se narodili. Jejich život byl k ničemu.

Učenci a světšší vzdělanci se drží slov a konceptů (šumů), což považují za pravé Sebepoznání. Zjevila se někdy neúprosná pravda nevědomému? „Smysly dělají práci smyslů, já nejsem smysly. Kvalita mysli je spojena s myslí, kvalita těla je spojena s tělem. Co s tím mám co dělat já? Jsem od toho oddělen.“ Co je nepravdivé na těchto výrociích? Kdo chápe pravdu? Kdo má zkušenost pravdy?

Jaký užitek má pro ostatní Ten, kdo ví, kdo (co) je? Každý zakouší svou radost, blaženost a klid. Tukoba řekl: „Každý sám sobě.“ I kdybyste naučili papouška opakovaně říkat slova „Brahman je skutečnost, svět je pouze jev“, stejně nemůžete tvrdit, že papoušek ví, co se myslí slovem Brahman, co se myslí slovem svět, či co je jev pravdy. Kde není žádné pochopení, nemůže být žádná radost z poznání.

Nechť je to, jak to je. Avšak uchazeč by si neměl hrát na svatého. Ani ze sebe nemá dělat pokrytce, zběhlého ve slovních potyčkách. Musí nejprve vědět, co je čiré poznání, a to díky vytrvalému studiu s použitím eliminační metody (odstraňování). Poznání je různé: všeobecné, specifické, objektivní, poznání snů a pochybností a poznání bez jediné myšlenky. Specifické poznání, objektivní poznání, poznání snů a pochybností - to jsou druhy, jež se zcela liší od čirého poznání bez myšlenek. Když se čiré poznání prostřednictvím zraku zformuje v objekt, přichází objektivní poznání nebo poznání, které je specifické, snové či naplněné pochybnostmi. Jestliže je objekt hrubohmotný, jedná se o objektivní poznání. Jestliže je objektem myšlenka, která je jemná, je to savikalpa, neboli představa (koncept). Tímto způsobem se čiré poznání zformuje do objektu, ideje, konceptu, myšlenky, a potom je kategorizované jako specifické poznání. Specifické poznání tím, že je uměle vytvořené, setrvává po velmi krátkou dobu, proto je nezbytně nestálé. Nicméně zásadou je, že se specifické poznání musí navrátit zpět k všeobecnému poznání, čili k poznání 'já jsem'.

Jako příklad si vezměte chůzi. Když jdeme normálně, kráčíme jak jsme zvyklí, tempo chůze se považuje za obecně plynulé. Jestliže však zrychlíme krok a začneme běžet, jedná se o specifickou chůzi z hlediska rychlosti tempa. Přesto je otázkou, jak dlouho dokážeme běžet? Po čase se běh zastaví, a následuje opět přirozená chůze.

Podobně láska být (vnitřní láska) značí radovat se z existence, milovat ji, těšit se z jejího klidu, blaha. Tento druh 'lásky být' je obecně vžitým typem lásky, neboť ho vycitíují všichni. Je-li tato základní láska změněna v lásku k synovi, příteli či domu, je to nepřirozený a nežádoucí stav lásky. Nepřirozená láska, která přišla, musí též odejít. Láska, která přichází, je specifickou formou. Je krátkodobá, pomíjivá a snadno zničitelná. Šťěstí, které se vám dostane z objektů, také zapadá do kategorie specifických forem, a je zakoušeno po velmi krátké časové období.

Ten, jenž proniká každou specifickou zkušeností a poznáním, nemůže být prožíván jako nějaký objekt. Důvodem je fakt, že 'pronikající' je nekonečný a tudíž nezměrný. Ve skutečnosti jsme Tím 'pronikajícím' my (Já Jsem To - Aham Brahmasmi). Vše 'Specifické' je mája a vše obecné či společné je Brahman a To jsem Já. Proto nezakoušíme lásku sami k sobě ani si neužíváme blaha ze sebe sama.

Nyní se věnujme tomu, co se nazývá 'všeobecné poznání', postrádající objekt či myšlenku. Existuje nepatrný rozestup mezi vnějším hrubohmotným objektem a okem, neboli myslí. Tato prázdnota neboli vakuum tím, že není vědomě pozorována, není ani jakoby viděna, a proto o ní nemáme povědomí, že existuje. Čiré poznání, nacházející se mezi objektem a okem, je poznání jako takové, a tudíž se nemůže stát objektem svého vlastního poznání. Jak by mohl palmový cukr ochutnat svou vlastní sladkost? Stejně tak poznání nezakouší sebe jako objekt. Čiré poznání je rozšířeno mezi okem a objektem, jakož i mezi intelektem a myšlenkou. Měli bychom znovu a znovu věnovat pozornost tomu, jak námi čiré poznání přirozeně proniká, ještě než se ujme objektu. Doporučené pozorování či všímání není totéž jako pozorování objektu ve smyslu: „Jsem pozorovatel myšlenky či její myslitel.“ Poznáte to, když se vzdáte jak vidění (objektu), tak i myšlenky „Já jsem pozorovatel.“

Nástrojem vidění objektu je oko, a nástrojem poznání myšlenky je intelekt. Čiré poznání lze poznat jedině za toho předpokladu, že necháme stranou tyto dva nástroje. Nástroje (zrak a intelekt) se ztlumí. Dovolíte-li těmto nástrojům (zraku a intelektu) vložit se do pokusu poznat čiré poznání, pak na ně (čiré poznání neboli pocit 'já jsem') leda zapomenete. Znat čiré poznání v podstatě znamená nepoznat jej nebo jinak řečeno - jakmile je poznáno, pak ten, kdo jej poznal, se sám stává čirým poznáním.

Samartha Ramdas řekl: „Ve snaze setkat se s čirým poznáním dojde akorát k tomu, že se od něho oddálíte a oddělíte. Avšak stále platí vaše trvalé spojení s ním, proto snaha setkat se s ním není zapotřebí.“ Tuto hádanku není snadné rozlousknout. Mudrci, jogíni a oddaní chybují ve chvíli, když si mylně vykládají viděné jako vidoucího, a říkají: „Paramátma (Nejzazší Poznání) vypadá tak a tak, má čtyři ruce, září jako milión sluncí, je třpytivý, má tmavou pleť, je jako toto, je jako tamto ... atd.“ Přirovnávají ho k tomu, co se jim líbí. Avšak úplně zapominají na to, Koho že to je poznání a Kdo si dovoluje prohlásit, že 'to vypadá jako toto, a to další jako tamto'. Ten, komu náleží toto poznání, je zcela zapomenut během připodobňování realizace a velkých atributů, které s ní souvisí.

Vidoucí je zapomenut a vše, co je viděno, je 'já', což je Brahman. Nikdo neví, co o tom říci. Odvážlivci mají v úmyslu nalézt Brahman, ale do cesty jim přichází překážka ve formě viděného (objektu). To se stává většinou hledajícím.

Ztratil jsem se během duchovní pouti v davu a nemohl se najít, ani když jsem se snažil hledat uvnitř. Potom jsem šel na policejní stanici a řekl jim, že jsem se ztratil. Strážník ke mně přistoupil, dal mi pár facek, až mi zčervenaly tváře, a zeptal se mě: „Kdo je tento chlapík?“ Až poté jsem se stal vědom sebe sama a byl velice šťastný, že jsem byl opět objeven. Právě to je stav toho, kdo je sám Brahman, a přesto je zaměstnán hledáním Brahman. Kde a jak to může nalézt? Přesně tuto situaci lze popsat následovně: Ten (Brahman), jenž zná každého, ale není znám nikým. Přesto ten, kdo se Jej (Brahman) snaží poznat, neví, že jeho přirozeností je čiré poznání (vědomí), a toulá se a hledá Ho v lese, džungli, všude. Jak udivující! Jak lze poznat To (Brahman), známé až poté, kdy dojde k transcendenci vědomí (kdy zmizí vědomí sebe sama či znalost o sobě)? Uchazeč nemůže mít poznání Brahman, dokud se nevzdá touhy poznat Ho, a pokud se neupevní uvnitř sebe sama.

Jeden hlupák chtěl vědět, co je spánek. Kdykoliv začal podřimovat, okamžitě si připomněl: „Ó, nyní polapím spánek.“ V ten moment zatleskal dlaněmi a náhle se zcela probral. Když to udělal několikrát za sebou, natolik se chudák unavil, že se zcela vzdal svého úsilí polapit spánek. Snažit se dopadnout Brahman je stejné. Když se vzdáte pokusu poznat Ho, stanete se pravou přirozeností samotného Brahman.

Jakmile jsou hrubé a jemné tělo vyloučeny, nástroje mysli a intelektu se rozpadnou. Uchazeč poté přechází do stavu kauzálního těla, což je stav zapomnění. Právě tento stav je nevědomostí lidské bytosti. K vyhlazení samotné nevědomosti je zapotřebí získat poznání Brahman. Uchazeč se zde dopouští chyby, pokouší-li se získat poznání Brahman pomocí jemného intelektu a té části vědomí, jež je specifickým poznáním. Světec Šankaračarja označil tyto lidi za velké hlupáky.

Jestliže se tímto způsobem někdo snaží poznat Brahman s jemným intelektem, rozsah jeho jemného těla bude narůstat. Když dojde k zničení jemného těla a uchazeč přejde do kauzálního těla, pak známkou jeho neustálení se zde je jeho úsilí znát Brahman pouze pomocí jemného intelektu. Místo toho se vrací nazpět do jemného těla s otřesem z kauzálního těla a je opět pod vlivem snů, představ a pochybností, avšak nyní ještě větším.

Řekneme-li, že čiré poznání může být získáno i v případě, že bude znečištěno myslí a intelektem, potom brahmínovo brahmínství (čistota) by mělo zůstat neposkvřené, i když jí ve společnosti fušera, který sedí vedle něj. Pokud uchazeč sní, využíváje přitom slov či mysli, pak je vyloučené, aby postoupil tam, kam řeč a mysl vstoupit nemohou; místo toho se dostane do nižší úrovně. Uchazeč nemůže stále setrvávat jako uchazeč, musí se jednou stát realizovanou bytostí (Siddhou). Aby dosáhl tohoto cíle, musí překročit etapy všech čtyř těl. Díky neustálému studiu musí vstoupit do prostoru všech čtyř těl, očistit je, a jen pak je možné se dovolat 'Pravdy Já (Satja Natahána)', která se v něm natrvalo ustálí. Jakmile se to stane, bude jisté, že se z uchazeče stal Siddha.

Až do tohoto bodu byl zformulován výklad, týkající se čtyř těl a jejich studia. Od uchazečů se chce, aby tomu správně porozuměli. I dřevěná stolička se čtyřmi nohama, jež je zkonstruována ve formě čtyř těl, je stále

nahrubo udělána. Chceme-li ji mít jaksepatri nablýskanou, musíme vynaložit další úsilí. Je nutné ji obrousit a pak vyleštit, aby vrhala své vlastní světlo. Tato procedura, kdy chceme stoličku zatraktivnit a povrchově zjemnit, se dost liší od oškrábání a odrhnutí od špíny. Dokud není dodělána a vystavena k prodeji v konečné podobě, není považována za dokončenou, a tudíž nemůže vynést majiteli přijatelný obnos.

Proto předtím, než se z uchazeče stane Siddha, musí být po nějakou dobu uchazeč, vytrvale pilující čiré poznání, v supra-kauzálním těle (Mahakarana), které se musí stát naprosto pročištěné. Víme, že čiré poznání ve formě Paramátman proniká každou formou.

Jak přemítat nad tímto uvedeným pojednáním a vstřebat je, znáte-li 'já' pouze intelektuálně? Jedním způsobem je snažit se učinit každého šťastným. Pomocí tohoto prostředku Já prostoupí vším. Celý svět není nic než poznání. Vzhledem k tomu, že Já je vše, pak učiníme-li každého šťastným, potěšíme tím Já. Tvrzení Véd (písem) bude potvrzeno a zažito a Sebepoznání se stane napevno zakořeněné. Uctívat Absolutno (Paramátman) podle Saguny (projevu) znamená uctívat vše projevené. Brahmananda (blaho existence) se projevuje v nespočtu různých forem jako je hmyz, mravenec, pes, prase atd. Toto Já samotné prostupuje vším.

Paramátman, jež je bezforemné, bez atributů a neprojevené, se projevuje s kvalitami ve formě úplného vesmíru. Je přítomné ve všem, co je bez pohybu, avšak zakusit je lze čistě v pohybujících se bytostech. Proto místo uctívání neživých hrubohmotných objektů, jakými jsou kameny, kovy, modly atd., je lepší uctívat mluvící, chodící a pohybující se Bohy, kde je kvalita poznání jasně zakoušená. To je Saguna neboli projev. Kde se nacházejí kvality v kamenné modle (uctívaném objektu)? Která ze tří kvalit (satvy, radžasu a tamasu) se nachází v modlách utvořených z kamene či kovu?

Avšak to, co je v pohybu, má o jednu či více kvalit navíc. Proto všechny bytosti jsou formy Boha. Když se upřímně modlíte k světcům či někomu 'dobrému', kdo je plný satva guny (poznání), potěšíte ho a on splní vaše přání. Ale pokud odsoudíme jeho tama gunu, pustí se do nás, obdaří nás urážkami a dá nám pocítit náraz. Proto "prosím uctívejte Boha, který chodí a mluví. Kámen je k ničemu." Světec Kabír na to upozornil jasně, když doporučoval všem uctívat chodícího a mluvícího Boha.

V okamžiku, kdy proneseme slovo 'uctívání', přijdou nám na mysl věci spojené s obřadem uctívání, tzn. santalová pasta, rýže, květy, haldi, kurkuma, abir či bukka aj. Ale uctívat znamená ve skutečnosti potěšit a učinit každou bytost šťastnou. I když je všudypřítomný Paramátman kdekoliv stejný, používané metody, kterými Ho uctívatelé uctívají, jsou rozdílné podle podoby, ve které Ho nacházejí. Osel má také Boha v sobě, přesto však projevíte-li před ním obřadnou poklonu, bude to fraška či zlomyslný postoj vůči Paramátman. Potěší osla, když se mu ukloníte? Jestliže ne, jedná se tudíž o projevenou úctu, kterou byste si měli uchovat pro bohy a ne pro osla, nemyslíte? Dáte-li oslu čerstvou trávu a čistou vodu, bude se jednat o uctívání Boha ve formě osla. Ale nasytit Boha, jenž na sebe vzal lidskou formu, nestačí jen tím, že se před ním ukloníte. Musíte ho také potěšit. Potom se to dá nazvat uctíváním Paramátman. Dáte-li mu to, co chce, bude jeho srdce potěšeno a požehnáno. Had a škorpión jsou také formy Boha (Narajány), ale uctívat je v tomto případě znamená nechat je na pokoji a umožnit jim být od vás ve velké vzdálenosti. Kdybyste je místo toho chtěli hladit a s úctou je svírat v náruči, pak vás jistě hadí Bůh uštkne a dokáže vám, že svírat ho v náruči není způsob, jak ho uctít. V někom může vyvstat pochybnost: „Jak může někdo nechat hady a škorpióny naživu a dovolit jim uniknout a ještě to navíc považovat za projev úcty? Vždyť jsou jedovatí a zlí, proto je třeba je zabít.“ Řekl bych jim, že hadi či škorpióni neuštknou nikoho jen tak pro nic za nic, ale až když se cítí být v ohrožení při pokusu dotknout se jich či je nějak zranit. Člověk je ve své pýše vždy připraven je zabít, i kdyby se plížili daleko od něho. Není potom přirozenost člověka mnohem zlomyslnější, než přirozenost hadů či škorpiónů? Ano, neboť člověk má touhu zabít je. Nechť se ve vás pevně ustálí pocit „hadi a škorpióni mají stejnou přirozenost jako já“, a potom pozorujte, jaký div se stane. Já uvnitř hada či škorpióna není kámen. Když pocítíte své Jáství všude, a tudíž i v hadu či škorpiónovi, pak Já uvnitř hada či škorpióna se také stane zajedno s vaším Jástvím, a nadále v nich nevznikne potřeba uštknout vás. Jestliže někdo vidí hada jako hada, pak také automaticky vidí v každém člověku svého nepřítele.

Stejně grimasy, jaké děláte v obličejí, uvidíte v zrcadle. Spatříte-li škaredé výrazy v zrcadlovém odrazu, je to chyba zrcadla? Usmějete-li se a podíváte-li se do zrcadla, nepotřebujete nařizovat zrcadlu, aby udělalo úsměv.

Proč zloděj vyloupí náš dům? Protože máme také neustálou touhu vykrádat lidi v mnoha směrech a nosit si nakradené věci pěkně domů. Jakmile si vypěstujeme pocit naprostého vzdání se všeho, pak se náš pocit bude odrážet ve všem, co se před námi objeví. I když nebudeme o nic žádat, lidé budou připraveni nám dát hromadu všeho, co nám chtějí dát. Naopak ten, kdo o to úpěnlivě žadoní, nic nedostane.

Čtenář může být popleten a možná by měl vnést námitku: „Maharadži, tvůj způsob uvažování se zdá být nesprávný; spatřit hada a nechat ho utéct a ještě ho považovat za Boha!; nebo nepotrestat zloděje, který z kapes ukradne hromadu peněz!; to je pro mě nepřijatelné, to nikdy neudělám.“ Odpověděl bych mu: „Souhlasím, naprosto s tebou souhlasím. Ó žáku! Samozřejmě že to nemůže být možné, a to na základě zvyku, jenž si s sebou přinášíš z mnoha zrození. Nelze toho dosáhnout zčistajasna hned. Stejně to nevzdávej! Je možné začít malými krůčky, například místo hadů a škorpiónů nech žít hmyz. Z tohoto drobného činu rozhodnout se nezabíjet hmyz a brouky by ses měl učit vidět jedno ve všem. Nahlížež Jednotu Já ve všem a v každé bytosti a potom se nech překvapit, jaká zkušenost z toho vzejde. Potom opravdu zakusíš pocit jednoty ve všech bytostech, i v těch, které působí ještě více nesnázi, než hmyz a brouci. Postupně se zkušenosti rozrostou a posílí tvou odvahu a přesvědčení.“

Neměli byste však nabýt přesvědčení typu 'neměl bych zabíjet hmyz a brouky, měl bych je nechat žít si po svém'. Místo toho buďte přesvědčeni o tom, že 'hmyz a brouci mají stejnou přirozenost jako já, a tudíž jsou mnou. Jejich štěstí je mé štěstí.' Matka zakouší pocit radosti, potěší-li dítě, které s chutí saje mateřské mléko z jejích ňader. Stejně tak byste měli zakoušet pocit uspokojení, dovolíte-li hmyzu sát krev z vašeho těla. To je počátek nebo první lekce zažívání pocitu jednoty všech bytostí.

Země se následkem této postupné a vytrvalé praxe stane místem bez nepřátel a vaším společníkem na cestě začne být bezstrachovost. Díky tomu se navždy zbavíte všech obav.

Když se uchazeč osvobodí od všech pochybností a dosáhne poznání Já, je svobodný. Přesto však stále nezakouší působivou krásu skutečného osvobození. Proč, když je svobodný? Bohatství je jedna věc, ale potěšení z nastalé situace, kdy je člověk bohatý, je věc druhá. Stejně tak dokud pocit Jednoty všeho a všech neprostoupí džňáninem, jeho poznání se nerozvine či nerozšíří. Podobně jako v případě obrovského majetku lakomého boháče, není svobodnému dopřáno plně zakoušet blaho z osvobození během jeho života.

I když se vám podaří dosáhnout poznání Já, pak dokud nebudete zakoušet pocit jednoty se všemi, pocit bezstrachovosti nenastane a nestane se vaší součástí. Úplná blaženost není nic než bezstrachovost. Strach je vlastně průvodní jev duality. Strach je velká překážka na cestě k blaženosti, která vyvstává v důsledku osvobození. Po dosažení Sebepoznání by měl uchazeč uctívat Paramátman způsobem, který byl uveden výše. Pak dojde k zavlažení suchého poznání oddaností. Sladkost zvaná 'džalebi' se nejprve osmaží v ghí (másle), ale sladkou a šťavnatou se stává, až když je naložena v sirupu. Stejně tak džňánin dovrší svůj život prostřednictvím oddanosti po získaném poznání.

Ve hře zvané 'surfati' se hráč nejprve propadne do nižších úrovní a při výstupu do vyšších úrovní si přináší domů to, co po cestě posbírál. Pouze až když dosáhne nejvyšší úrovně a sebere vše z předchozích úrovní, je hra ukončena. Přijímáte-li postupně poznání z hrubého těla a nakonec skončíte u supra-kauzálního těla (Mahakarana), musíte si s sebou vzít také dar ve formě poznání, získaný z předchozích těl. Skutečný prožitek toho, že „svět není nic než poznání“, je samo poznání, jež se stává Konečnou Skutečností (Vidnjána).

Právě cítíme-li ve světě oddělenost a máme-li za to, že všichni okolo nás jsou jiní, resp. že nejsou 'já', prožíváme dny a noci plné úzkosti a strachu, v domnění, že musíme zachránit svou ženu, děti či majetek ze spárů někoho dalšího. Proto se kvůli pocitu vlastnění a majetnictví obracíme o pomoc k těm, kdo dokáží hlídat náš majetek. Potom platíme bezpečnostní agentury a hlídače (Gasti). Ale pokud se vám podaří vstřebat pocit jednoty s každým a pocit „jsem přítomen všude a pronikám vším“, pak v ten den se z Gasti stává Agasti, což je světec, jenž zhltně oceán jedním lokem. Oceán Prapanča (neboli veškerý projev složený z 5 elementů) nemusí ani stačit na jeden hlt. To je způsob, jakým se uctívá, jenž zná své Já a je zbaven strachu v těle, těší a hojně oslavuje to, co se nazývá osvobození.

Až dosud se výklad věnoval poznání Já a oddanosti, která přichází následně po sebepoznání. Došli jsme na úroveň, kde se z uchazeče stává džňánin, který zná své Já. Ukončením veškerého poznání v supra-kauzálním těle

(Mahakarana) je moment, kdy vidíme celý svět včetně sebe jako jedno Já. Pak konečně cesta za poznáním přinesla ovoce.

I když to je konečně skutečné, přesto světec Ramdas nazval poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) za nestálé na rozdíl od neochvějného Paramátman. Paramátman je neměnné. To je rozdíl od projeveného a neviditelného Brahman čtyř těl. Proto se jedná o nepoznání. Písma o tom řekla: „Neti, neti (ne toto, ne tamto)“, což značí, že Paramátman není ani poznání ani nevědomost. Neměnné Paramátman je jedinou Pravdou, Esencí, zdrojem všeho, co je pomíjivé, a je tudíž bez podstaty (jádra). Světec Ramdas to shrnuje v knize Dasboadh, kapitola 13, oddíl 24, nazvaný 'Samsára'. Proč je poznání nestálé? Protože má mnoho jmen, ženského, mužského, ale i středního rodu.

Satčítánanda, Íšvara, Ahamkara, Natahána, Prapůvodní Bytí, Šiva - to jsou jména mužského rodu. Šamtá, Prakrti, Šruti (původní impuls 'já jsem'), Šambavi, Čitkakla, Nataháni, atd. - to jsou jména ženského rodu. Hodža Rupam (vlastní přirozenost jedince), supra-kauzální tělo (Mahakarana), čiré poznání, Brahman, Říše Blaha (Anandayatnam) atd. - to jsou jména středního rodu. Právě tyto názvy středního rodu přišly ve známost jako Sebepoznání. To, co není žádným z těchto jmen, je neměnné, esenciální, Skutečné Brahman. Třebaže kvalita poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) je mnohem větší, než kvalita poznání v hrubém těle, eliminací (odstraněním) může být sebrána a oddělena a dedukcí (vyvozením) opět smíchána. Na základě odborné znalosti procesu eliminování (odstranění) a následného smíchání nelze říci, že by uchazeč dosáhl stupně Parabrahman. Parabrahman je takový stupeň poznání, ze kterého není návratu.

Poznání bylo označeno jako poznání, ale Brahman nemá ve skutečnosti žádný název. V poznání (já jsem) je směs vikary ve formě světa. Jakmile mysl zvaná číta nabude této změny (modifikace), poznání jí též nabude. Modifikace (změna) je dočasný stupeň či úroveň. Brahman je za všemi změnami (modifikacemi).

Takže tu je stejný rozdíl mezi poznáním (džňánou) a 'já jsem'(vidžňánou) a Absolutnem (Parabrahman), jako je rozdíl mezi temnotou a světlem. Intelekt je zmaten tam, kde dochází ke kontaktu mezi stálým a nestálým, říká Šrí Samartha. Na základě tohoto vyjádření přichází na řadu vysvětlit poslední nedorozumění či podvod.

Předtím, než začne poznání 'já jsem' působit, je zapomnění chybně považováno za poznání. Stejně tak jakmile je džňána neboli poznání nevyvinuté, je nesprávně pochopeno jako Vidžňána, což je poslední stupeň 'nepřítomnosti modifikace' neboli Parabrahman. Pokud uchazeč tento stav přijme za svůj, pozastaví tím svůj vývoj právě zde.

Samartha přirovnal tento typ nerozvinuté džňány k muži, který se probudí ve snu a myslí si, že je vzhůru. Přesto chrápe! „Myslíte si, že je to bdělost, ale vaše iluze ještě nezanikla“ - to je výstraha, kterou dal takovému džňáninům Šrí Samartha Ramdas. Supra-kauzální tělo (Mahakarana), ve kterém jsou hrubé a jemné tělo jako sen, je také snem ve vidžňáně. V nevědomosti je omezenost a v poznání je osvobození, ale jakmile zde obojí, jak nevědomost, tak poznání, přestává existovat, má smysl zmiňovat ideu omezenosti či osvobození? Jak by zde mohlo být přítomno něco takového?

Písma mluví až do úrovně supra-kauzálního těla (Mahakarana). Až do tohoto stupně to je tvrzení, či teorie. V oblasti poznání, nacházející se za úrovní Mahakarana, je potvrzen závěr či princip, a zrušení všeho, co bylo dosud určeno. Když jsou všechny jevy zničeny či rozpuštěny, pak to, co zůstává, je vaše pravá přirozenost.

Není možné slovy popsat stav, ve kterém poznání slov dokazuje stále nevědomost, kde se vědomí stává nevědomí, kde všechny prostředky doporučené písmy jsou pouze na překážku. Sami poznáte, jak dosáhnout tohoto nejvyššího bodu.

Sadguru vás přivedl na práh a strčil vás dovnitř, ale krásu či panorama, které se uvnitř nachází, vám Sadguru ukázat nemůže. Musíte se sami chopit kořisti a získat zde trofej.

Nyní, po tom všem tu nezůstává nic, co by se dalo ještě sdělit prostřednictvím slov. Slova se hodila k tomu, co bylo řečeno. Vše, co lze slovy sdělit, vám bylo předáno. Mohu vás pouze povzbudit k tomu, abyste byli uchazeči, ale Siddhou se musíte stát sami.

Došli jsme na závěr knihy. Slova jsou zde nadbytečná. Jediná věc je zde jasně pronesena- a tou je Sadguru bhadžan - Hari Óm Tat Sat ...

Samādhi Śrī Siddharamēśwara Maharadže v Mumbaji